

Voda zaliva jamo

Kanižarski rudnik tone, ker gre še za močnejši vdor vode

V Kanižarici je od ponedeljka zvečer spet nevarno stanje. Med 21. in 22. uro so opazili na istem mestu ponoven vdor vode. Takoj so organizirali pospešeno reševanje, neprestano merijo dotok vode, vendar slabo kaže.

V torek zjutraj, ko so bila pred zaključkom naše redakcije opravljena zadnja merjenja, se je izkazalo, da še vedno 300 metrov globoko pod zemljo iz tal vre voda s količino 8, včasih celo 9 kubičnih metrov v minuti. Takemu vodnemu navalu kolektiv ne bo kos.

Proizvodnjo so spet ustavili, ljudi umaknili iz jame in jih zaposlili z reševanjem, toda če bo šlo tako naprej, bo ves rudnik zalila voda. Kaj narediti, bodo odločili strokovnjaki in pa občinski ter republiški gospodarstveniki.

Vse od prvega vdora vode v noči na 6. marec si ves kolektiv prizadeva rešiti premogovnik, bati pa se je, da so bili vsi napori zaman. Če bi voda preplavila rudnik, to ne pomeni le škode za kolektiv in manj razvito črnomeljsko občino, temveč bodo posledice občutne v širšem slovenskem prostoru: manjkalo bo premoga.

POČASNI MLINI

Tovarna industrijske opreme in konstrukcij Kovinarska Krško se usmerja na izvoz, pri tem pa ji delajo težave administrativne zavore. Pomembno količino tehnološko zahtevnih naprav je dobavljala naročnikom iz Českoslovaške, vendar ji administrativni predpisi onemogočajo učinkovito poslovanje. Postopki za izdajo uvoznih in izvoznih dovoljenj so predolgi in zato ogrožajo uredničevanje razvojnih smernic, ki poudarjajo prioriteto izvoza.

8 TEDNOV NAŠE NOVE AKCIJE

DO TORKA: 241 NOVIH!

158 NOVIH NAROČNIKOV v zadnjem tednu – največ po zaslugi številnih pismožet iz vseh 9 občin, to je razveseljiv obračun zadnjega tedna! Trenutno vodijo naslednji poštni delavci: Marica Toplišek iz Koprivnice pri Brestanici – 12 novih naročnikov, Jože Trefalt s pošte Zabukovje – 12, Matija Ožanič s pošte Kočevje – 11, Terezija Zagorc s pošte Sentrupert – 7, Darko Štojs s pošte Raka – 6, Jože Umek s pošte Stopiče – 6, Vili Vrečić s pošte Stara cerkev – 5, Feliks Kastelic s pošte Žužemberk – 5 novih naročnikov itd.

Najbolj je poskočilo število novih naročnikov v zadnjem tednu v novomeški, kočevski, krški in sevnjski občini. Zdaj sodelujejo v akciji pošte iz vseh 9 občin širšega območja, število pridobljenih novih naročnikov pa znaša od 12. do 23. marca kot sledi:

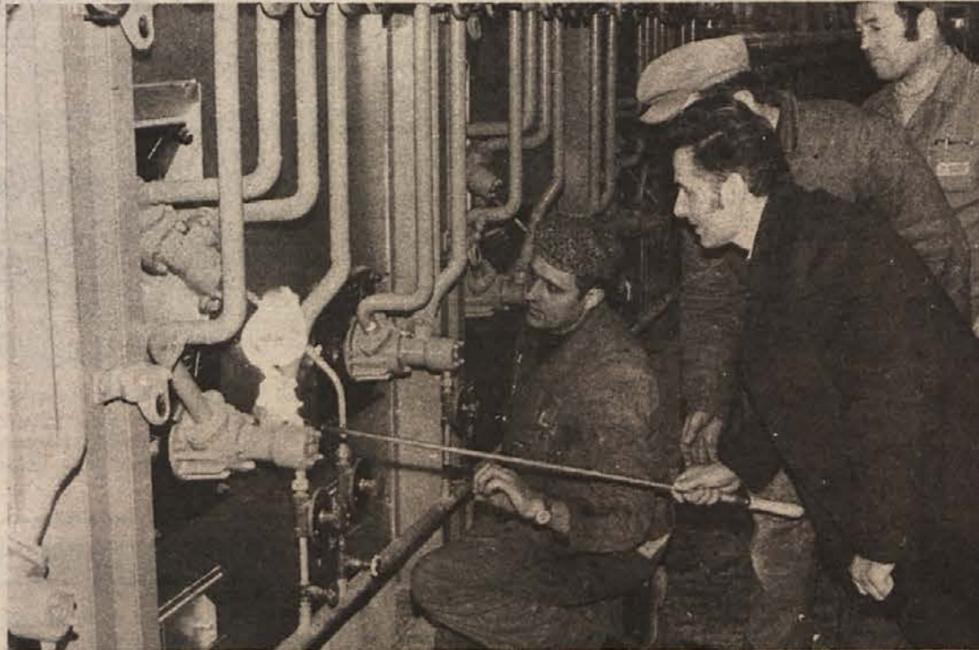
občina BREŽICE:	13
občina ČRNO MELJ:	10
občina KOČEVJE:	26
občina KRŠKO:	44
občina METLIKA:	3
občina NOVO MESTO:	60
občina RIBNICA:	9
občina SEVNICA:	26
občina TREBNJE:	20
razne pošte v SRS in SFRJ:	23
naročniki v inozemstvu:	7

Skupno število vseh novih naročnikov v zadnjih 12 dneh: 241, kar je vsekakor lep in spodbuden uspeh. Ugodnost brezplačnih izvodov domačega tednika velja tudi za vse naročnike v tujini. Ne pozabite, prosimo, in povejte še drugim:

do 1. maja 1976 bodo vsi novi naročniki prejeli DOLENJSKI LIST brezplačno! Naročilnico za vas ima vaš pismožeta!

Lepo vas medtem pozdravlja

UREDNIŠTVO LISTA

Priziganje plamena v peči je za opekarnarje nekakšen stanovski obred. Čez tri tedne se bo lahko začela poskusna proizvodnja, za praznik občine Trebnje 4. septembra pa bo otvoritev tovarne. (Foto: Zeleznik)

Tovarna ploščic pred rokom

Na Račjem selu pri Trebnjem so v novi tovarni začeli ogrevati peč za žganje ploščic

Minuli četrtek je član osrednjega delavskega sveta Ljubljanskih opekarnarjev Josip Misaljevič prizgal ogenj v peči za žganje keramičnih ploščic. S tem se je dejansko pričelo tritedensko „odštevovanje“ pred zagonom nove tovarne. Toliko časa je namreč treba, da peč pripravijo za temperaturo 1.100 stopinj Celzija.

Trebnjska občina je spet tik pred tem, da dobi novo sodobno tovarno. Vrednost naložbe z obratnimi sredstvi je 148 milijonov dinarjev. Da se je kolektiv Ljubljanskih opekarnarjev odločil za pogumno naložbo, pove podatek, da zmora sedaj pri njih 200 delavcev ustvariti okrog 45 milijonov realizacije, v Račjem selu pa bo lahko, ko bo proizvodnja v popolnem zagonu, 70 delavcev v treh izmenah ustvarilo letno realizacijo, vredno 150 milijonov dinarjev. Direktor Janez Brezovar je pred priziganjem plamena v peči navzoče člane delavskega sveta, izvajalce gradnje in druge goste opozoril na ugodno razmerje med vloženim denarjem in bodočo realizacijo, saj se lahko tovarna dejansko „izplača“ v enem letu.

Pri izvajanju tako zahtevne gradnje – gre za najsodobnejšo tehnolo-

gijo proizvodnje ploščic – ni manjkalo težav, vendar jih je novi, sedaj

Ribnica praznuje

Ob letošnjem prazniku ribniške občine bo 26. marca ob 9. uri v dvorani TVD Partizan v Sodrzičici svečana seja vseh zborov občinske skupščine, skupščin samoupravnih interesnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij. Na seji bodo zaslužnim občanom podeljene letošnje občinske nagrade in priznanja. Naslednji dan ob 9. uri bo odkritje spominskega obeležja v Žlebiču, kjer so partizanske enote med NOB prehajale čez železniško progo. Odkritje bo popestril kulturni program, ki so ga pripravili učenci osnovnih šol iz Ribnice, Sodrzičice in Susja.

Brčko: zbor brigadirjev

Zvezno vodstvo socialistične mladine je sklenilo, da bo ob 30-letnici prve velike mladinske delovne akcije Brčko-Banoviči pripravilo več praznovanj, pokroviteljstvo nad največjo proslavo pa je prevzel predsednik republike Josip Broz-Tito.

Akcije Brčko-Banoviči so se udeležili tudi Dolenjci, dovoljo tega prisi medobčinski svet ZSMS za Dolenjsko vse brigadirske veterane in veteranke, naj pošljejo svoje podatke (ime, priimek, ime brigade in v kateri izmeni so sodelovali) najkasneje do 29. marca. Podatke potrebuje svet za ureditev evidence in za organizacijo udeležbe na centralni proslavi v Brčkem. Avtobus z dolenjskimi brigadirji in brigadirkami bo krenil v Bosno 1. aprila in sicer ob 2. uri zjutraj iz Trebnja, pol ure kasneje pa bo na novomeški avtobusni postaji ustavljen Novomeščanom. Veterani, ki bi se radi udeležili zbora brigadirjev in starta Fitove štafete, se naj oglasijo na OK ZSMS v svojih občinah, prijavo pa lahko pošljejo na naslov: MS ZSMS za Dolenjsko, Novo mesto, Kettejev drevored 3, telefon: 068-22-807.

POLITIČNA ŠOLA ZAKLJUČENA

V soboto, 20. marca, se je v Črnomlju končala 50-urna občinska politična šola, ki se je udeležilo okoli 40 slušateljev. Tega dne je bilo testiranje slušateljev in podelitev spričeval tistim, ki so se na testiranju dobro odrezali.

30-članski kolektiv uspešno premagal. S požrtvovalnim delom je dosegel, da bo tako zahtevna naložba dokončana tri mesece pred uradnim zaključkom naložbe!

A. ZELEDNIK

IZREDNA SKUPŠČINA STUDENTOV

Ker se člani Kluba belokranjskih študentov ne strinjajo z novo obliko dela kluba, je odbor sklical v Ljubljani v ponedeljek, 15. marca, izredno skupščino. Razrešili so odbor, ustanovili vrsto komisij, ponovno razpravljali o novem načinu dela, o novem pravilniku, govor pa je bil tudi o udeležbi na mladinskih delovnih akcijah.

Tradicija je že, da se „Teden dolenskega cvička“ začne s slovesnim sprevedom. (Foto: S. Mikulan)

90-letnica ne zasluži – škandala

Se je čas, da bo grmska kmetijska šola slavila tako kot se za jubilej spodobi – Ob sedanjih nedopustno slabih učnih objektih je novogradnja nujna – Denar zagotovljen

Grmska kmetijska šola oziroma njen naslednik Kmetijski šolski center Grm slavi letos častitljiv jubilej – 90-letnico življenja in dela. Že en sam podatek, da je izšlo iz njenih učilnic in objektov za praktični pouk v teh devetih desetletjih kar 2.500 kmetijskih strokovnjakov nižje in srednje stopnje, doma iz vse Slovenije in celo iz zamejstva, narekuje, da je treba jubilej dostojno počastiti in da mora šola za jubilej kaj pridobiti.

Tako je menil tudi pripravljalni odbor, ki se je prejšnji teden sestel in določil okvirni načrt praznovanja. V program štejejo že prireditve ob tednu dolenskega cvička, večji del slavlja pa bo jeseni, ko bodo na sporedu slavnostna akademija, zborovanja absolventov, živinorejska in druge razstave pri novih šolskih gospodarskih napravah pod Trško goro idr.

Zapisali smo „nove šolske gospodarske naprave“, ki jih še ni in za katere še ni zasajena prva lopata. Prav te pa je iz več razlogov nujno čimprej treba zgraditi. Ne gre le za več let neizpolnjeno obljubo tovarne IMV Novo mesto, ki na Grmu

POVEJTE NAM!

Prihodnjo sredo, 31. marca, bodo novinarji Dolenjskega lista pripravili uredništvo v gosteh v ribniški občini, in sicer

V LOŠKEM POTOKU!

Potočani, vabimo vas, da se oglasite od 17. ure dalje v gostilni Zdenka Moharja na Hribu. Tam vas bodo čakali novinarji, katerim boste zaupali vse, kar vas teži, in jim spregovorili o zanimivih dogodkih v vaši krajevni skupnosti, o vašem delu, načrtih, težavah in drugem. Torej: na svidenje 31. marca ob 17. uri pri Moharju!

Izbrali cvička cvičkov

Vsak, kdor je hotel, je lahko dal na zob enega ali pa več od 71 vzorcev cvička – Najboljšo kapljo ima Martin Cvelbar

„Teden dolenskega cvička“, ki se je začel 18. marca in končal 21. marca, je minil v znamenju dobre kapljice in židane volje.

Začelo se je s tradicionalnim sprevedom vinogradnikov skozi Novo mesto. Vinogradnike so seveda spremljali obvezni sodi in trebnjska godba na pihala. Na novo-meškem Glavnem trgu se je ob tej priložnosti zbralo ljudi za en državniški obisk, večina radovednežev se je po sprevedu zatekla k hotelu „Kandija“, kjer je bila pokušnja ali pa tudi kaj več kot to.

Obiskovalci „Tedna dolenskega cvička“ so lahko poskušali 71 vzorcev najbolj slovečega dolenskega vina. Kljub temu, da je uradna komisija že poprej ugotovila, da ne more biti noben cviček slab, je bilo seveda največ zanimanja za kapljico tistih vinogradnikov, ki so jim enologi prisodili največ točk. Več kot 15 točk je za lanske pridelke zaslužilo 9 vinogradnikov. S 15,9 točke vodi Martin Cvelbar iz Novega mesta, sledijo pa mu Ignac Kovačič iz Novega mesta in Ivan Goltež iz Malenc (oba po 15,6 točke), Alojz Gričar iz Regeče vasi in Franc Slovenc iz Sentjerneja (oba po 15,3 točke), Tončka Kozole iz Kostanjevice in Vlado Pa-

vec iz Smihela sta za cviček zbrala po 15,2 točke, Franc Marzinič iz Smalčje vasi 15,1 točke, Stane Okleščič iz Novega mesta pa natančno 15 točk.

ODLIKOVANJA ZA DELO

Minuli četrtek so pred sejo občinskega sindikalnega sveta podelili 12 visokih državnih odlikovanj, s katerimi je predsednik republike Josip Broz-Tito odlikoval 10 delavcev Trima in dva z občinskega sodišča v Trebnjem. Iz Trima so medaljo dela prejeli: Janez Tratnik, Jože Bukovec, Ignac Gole, Alojzija Kovač-Pekolj, Franc Kržan in Franc Lovše. Z redom dela s srebrnim vencem so bili odlikovani: Ivan Gole, Bratoljub Jurkas, Anton Maver in Franc Zakrajšek. Predsednik občinskega sodišča Janez Gartnar je prejel red republike z bronzastim vencem, Slavka Drganc-Smrke pa medaljo dela.

PIONIR ZAVRNIL, NOVO MESTO MOLČI

Do torka popoldne je samoupravni sporazum o ustanovitvi območne samoupravne interesne skupnosti za ptt promet s sedežem v Novem mestu podpisalo nekaj več kot 70 tozgov in drugih delovnih organizacij ter krajevnih skupnosti iz sedmih občin Dolenjske, Bele krajine in Posavja. Največ podpisnikov je bilo iz sevnjske občine (tudi Lisca). Pričakovati je, da bodo do danes, ko se izteka rok za podpisovanje, sporazum soglasno podpisali v meliški občini. Do trenutka, ko to poročamo, je najslabše stanje v novomeški občini, kjer sporazuma še ni podpisal niti eden od „velikih“. Iz SGP Pionir, ki šteje med največje delovne organizacije in porabnike ptt storitev v novomeški občini, so sporočili, da se razen krškega tozda v podjetju niso odločili za podpis.

M. LEGAN

Sprva bo vreme pretežno oblačno, ponekod še manjše padavine. Proti koncu tedna izboljšanje in nekoliko toplejše vreme.

Razvoj delegatskih odnosov v krajevni skupnosti

Vrsta pogovorov o uveljavljanju delegatskih odnosov, ki so bili na vseh ravneh v zadnjem času, so jasno pokazali, da je uresničevanje ustavne podlage našega sistema zadeva, ki jo moramo neprestano analizirati, kritično preverjati in hkrati zagotavljati skladen razvoj oblike in vsebine.

Takega sistema namreč nismo začeli uveljavljati zaradi nekaterih umotvorov, temveč predvsem zato, da bi resnično uveljavili v življenju vse tisto, kar naj bi bilo, če se nekoliko zapleteno izrazimo, plod samoupravno oblikovanih in usklajenih interesov delovnih ljudi in občanov. To pa velja tako za zadeve na ravni federacije in republike, kot v tozidih in krajevnih skupnostih. Uspešen razvoj celotnega sistema pa razumljivo zavisi predvsem od odnosov v osnovnih družbenih celicah in zato je prav, da zlasti njim posvečamo največje pozornost.

Ugotovitev pa kažejo, da imajo delegacije v krajevnih skupnostih še vedno premajhen stik z občani in da nemalokrat delujejo kot nekakšen kolektivni bivši odbor. To dokazuje tudi dejstvo, da so redko pobudniki za sklicevanje zborov

delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti in da se preveč zadovoljujejo samo s sprejemanjem stališč do gradiv, ki jih dobijo za seje na občinski ravni. To pa seveda pomeni, da imajo tako ali drugače monopol nad odločanjem v bistvu še vedno razni izvršilni in upravni organi, ne pa ljudje. Žal se v reševanje teh vprašanj vse pre malo vključujejo tudi družbenopolitične organizacije. To velja še posebej v primerih enostranskih rešitev, ki jih predlagajo najrazličnejši organi in jih nato tudi z vsemi silami zagovarjajo.

Pri tem moramo še posebej opozoriti, da zlasti v krajevnih skupnostih najbolj občutimo, kje slabo deluje socialistična zveza in kje se osnovne organizacije sindikata, ki delujejo v tem okolju, slabo vključujejo v skupno urejanje poglavitnih zadev. Dokaz lahko najdemo

CARACAS – Na svoji poti po državah Latinske Amerike je predsednik Tito obiskal Mehiko, Panamo in Venezuelo. Povsod je bil sprejet z najvišjimi častmi, njegovi pogovori s tamkajšnjimi državniki pa so bili v središču svetovne pozornosti. Na sliki: predsednika Tita in soprogo Jovanko sta na letališču v Caracasu pozdravila venezuelski premier Carlos Andres Perez s soprogo Blanco. (Telefoto UPI)

tedenski zunanjepolitični pregled

V britanski politiki je nastala nevarna praznina. Tako rekoč čez noč je po lastnem preudarku zapustil rezidenco na Downing Streetu 10 Harold Wilson, ki je pred tem javnosti sporočil obrazložitev, češ da je „utrujen od vladanja“ in dodal: „Dovolj dolgo sem služil kot ministrski predsednik, dlje kot katerikoli drugi mimodobni britanski premier v tem stoletju. Moja dolžnost je tudi, da drugim ne kraticim možnosti za premierski sedež.“

Premier Wilson je sicer dostikrat trdil, da je voz britanskega gospodarstva potegnil iz recesije do tolikšne mere, da vaje lahko zdaj poprime njegov naslednik. On sam pa da si lahko privošči počitek. In tega po 31 letih aktivnega političnega delovanja, med katerim je kar 13 let prebil na čelu stranke in skoraj osem let na premierskem položaju, morda res potrebuje. Toda, to je tista plat medalje, ki jo je svojim volivcem in ostalim državljanom Velike Britanije ponudil Harold Wilson sam. Pri tem pa se seveda zastavlja vprašanje, če je temu res tako. Kaj pa morda drži tisto, kar je zapisal londonski Daily Mail: „Wilson je prišel do spoznanja, da enostavno ne more in ne zna več naprej, kajti bil je človek, čigar vrhunski dar je sicer bil, da je britansko barko ohranil na površini, njegova tragična hiba pa je bila, da tej ladji ni znal naravnati kompasa in po njem dosledno krmariti.“

Kakorkoli že, resnica je, da s politične scene odhaja osebnost, ki ji ob odhodu gre pripisati v dobro marsikaj, pa zaradi tega iskanje uspešnega naslednika najbrž ne bo lahko.

Ne prostovoljno, ampak z ukazom prezidija vrhovnega sovjeta ZSSR pa je moral ondan zapustiti ministrski sedež Dimitrij Poljanski. Čeravno je do tega prišlo komaj deset dni po končanem kongresu KP ZS, pa sprememba na politični sceni ni niti bila tako zelo presenetljiva. Res je sicer, da je uradni govornik 25. kongresa KP SZ Afanasijev sicer rekel, da se Poljanski še naprej ukvarjal s kmetijstvom, toda res je tudi, da so ga mnogi govorniki na kongresu kritizirali zaradi pomanjkljivosti, ki so se pojavile v sovjetskem kmetijstvu. In prav to je najbrž poglavitni vzrok, da se zdaj 58-letni Ukrajinec dokončno umika s političnega vrha in odhaja na „drugo delovno mesto“.

In medtem, ko svetovna javnost še ugiba, kdo bo Wilsonov naslednik (kandidatov je namreč več), pa je že znano, da je Poljanskega zamenjal Valentin Mesjak, ki naj bi se pri svojih 46 letih čimprej lotil temeljitega

zdravljenja sovjetskega kmetijstva. To pa res ne bo lahko, saj so na primer v SZ za prihodnje petletno obdobje začrtali kot minimalno poprečno letno žitno proizvodnjo 215 do 220 milijonov ton, kar je 80 milijonov več kot lani.

Odhodi

TELEGRAMI

LAS VEGAS – V puščavi Nevada so ZDA izvedle še dve podzemeljski jedrski eksploziji. Opazovalci menijo, da ameriški strokovnjaki preizkušajo zelo močne bombe preden bo kongres ratificiral sporazum o omejevanju podzemeljskih jedrskih eksplozij. Po tem sporazumu, ki bo začel veljati 31. marca, bodo dovoljene eksplozije bomb za največ 150.000 TNT.

WASHINGTON – Komite ameriškega predstavnikega doma za oborožene sile je odobril proračun za nakup orožja v višini 33,4 milijarde dolarjev. Ta proračun je za 698,6 milijona dolarjev večji, kot je predlagal predsednik Ford.

TEL AVIV – Izraelski obrambni minister Simon Peres je izjavil, da bodo izraelske oblasti uporabile silo, da bi zadušile naraščajoč val nemirov proti izraelski upravi na zahodnem bregu Jordana.

HAVANA – Predsednik kubanske vlade Fidel Castro je opozoril Južno-afriško republiko, da se utegne v nadaljevanju okupacije angolskega ozemlja v bližini jezua Cunene znova razplamteti vojna in se razširi na Namibijo pa tudi na samo Južno Afriko. „Če bo jezua Cunene postal bojišče, bo vsa odgovornost padla na Južno Afriko, če pa bo črna Afrika sestavila skupno vojsko, da bi enkrat za vselej razbila apartheid, potem bo tega kriva edinole Južna Afrika“, je še dodal Castro.

BUENOS AIRES – Nekdanjega guvernerja argentinske province Salta, Miguela Ragonaja so ubili mestni gverilci. Sporočilo je objavila levičarska peronistična organizacija, ki trdi, da je bil nekdanji guverner „obsojen“ in ubit zato, ker ni sprejel članstva avtentične peronistične stranke, ki se je odcepila od vladnega gibanja.

OSLO – Spomenik umrli jugoslovanski intermentancem na Norveškem bodo 29. novembra letos odkrili v Oslu.

RIM – Državni podsekretar v italijanskem zunanjem ministrstvu Luigi Granelli je na enem izmed demokratskih sestankov izjavil, da lahko Ford in Kissinger mislita svobodno o vlogi ZDA nasproti drugim državam v svetu, toda odločitve vsakega naroda so samostojne pri izbiri njihove vlade.

IZ ZADNJEGA PAVLIHE

– Naš najboljši samoupravljalca pa je letos tovariš Janez, ki je dosegel rekord v podpisovanju samoupravnih sporazumov: tri na minuto!

JANEZ KOROŠEC

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Konec prejšnjega tedna so na seji komisije skupščine SFRJ za pripravo zakonov s področja združenega dela sprejeli pomembno odločitev: po domala pol leta trajajočih intenzivnih pripravah je besedilo osnutka zakona o združenem delu sedaj toliko pripravljeno, da ga je bilo mogoče – po odločitvi te skupščinske komisije – spraviti v redni nadaljnji skupščinski postopek za njegov sprejem. Kakor je predvideno, naj bi sedaj ta izredno pomemben nov zakonski osnutek prišel v javno razpravo; le-ta naj bi se odvijala predvsem v delegatski bazi ter po delovnih kolektivih. Po javni razpravi – ki naj bi trajala do jeseni – bi zbrali vsa opozorila, predloge, kritike in pripombe ter slednjič izdelali dokončno besedilo za novi zakon o združenem delu.

Poudariti velja izredno pomembnost tega novega zakona, ki je po svoji vsebini tako temeljnega pomena, da ga v razpravah upravičeno označujejo za enega najpomembnejših zakonskih aktov po sprejemu naše nove ustave. Predsednik omenjene komisije skupščine SFRJ Roman Albreht, ki je v uvodnem poročilu na sestanku prejšnji teden povzel bistvene vsebinske sestavine novega zakona (in spremembe, ki jih je sedanji zakonski osnutek doživel med dosedanjimi pripravami), je predvsem poudaril, da so jedro tega novega zakona še nadalje tri temeljne sestavine proizvodnega razmerja in sistema samoupravnega socialističnega združenega dela. Te sestavine so družbenoekonomska, organizacijska in samoupravna, je dejal Roman Albreht.

V sedanjem zakonskem osnutku, ki celovito obravnava področje združenega dela, je veliko podrobneje kot doslej obdelan kompleks dohodkovnih odnosov v združenem delu – poglavitna novost je opredelitev ustvarjanja nove vrednosti in vseh odnosov, ki iz tega izhajajo. Posebej podrobno je

obdelan tudi tisti del odnosov v združenem delu, ki se nanaša na delovne odnose, omejitve pa še – kar je poudaril Roman Albreht v svojem izvajanju – da je v sedanjem zakonskem osnutku spremenjen (v primerjavi s prvotnimi zasnovami) tudi tisti del, ki se nanaša na neposredno izrekanje mnenj delavcev v sistemu odločanja. Spočetka je bilo zamišljeno, naj bi delavci neposredno odločali domala o vseh vprašanjih iz združenega dela na svojih zborih. V praksi bi takšen sistem odločanja kajpak le stežka dobil realno obliko – pa sedaj zakonski

lucije. Ocena je, da ne moremo biti povsem zadovoljni z uresničevanjem začrtane ekonomske politike na začetku letošnjega leta – ne glede na to, da smo zabeležili tudi nekatere dokaj ugodne rezultate. Potrebna je maksimalna angaziranost vseh organiziranih socialističnih sil od TOZD in občin do federacije – so poudarili – da bomo dosegli zastavljene razvojne cilje, ki smo si jih začrtali za letos.

Posebej so opozorili na šibko rast proizvodnje – ki je bila letos v prvih dveh mesecih le za 2,6% večja kot lani. Gospodarske postaja vse težje, inflacija (dasiravno smo jo nekoliko zavrli) je še vedno nad evropskim poprečjem. Tudi iz zanke naraščajočih cen se nismo izvili, hkrati pa z administrativnimi zavorami še vplivamo na to, da zaživi tista stabilizacijska gospodarska politika, ki je naš nujni letošnji cilj. Sestanek v zvezni konferenci vsekakor ni prinesel kakšnih dokončnih odločitev – opozoril pa je na nekatere bistvene sedanje probleme, ki jih bomo morali prav hitro načeti, da bomo privledli gospodarstvo k zeleni veji.

ZIS je konec prejšnjega tedna odločno izjavil, da je (pred podpisom družbenega dogovora o izvajanju politike cen, ki pa se še vleče) nesprejemljivo kakršnokoli zviševanje cen, še posebej cen za elektriko in za storitve. Družbenopolitične skupnosti naj ne bi sprejemale takšnih odločitev pred podpisom dogovora, je posebej poudaril ZIS.

Konec prejšnjega tedna je republiška skupnost za starostno zavarovanje določila, naj bodo od novega leta dalje višje tudi starostne pokojnine kmetov v Sloveniji. Te pokojnine bodo poslej znašale 410 dinarjev mesečno (doslej so znašale 300 din mesečno), razliko med dosedanjim in novo pokojnino pa naj bi kmečkim upravičencem izplačali v začetku maja.

Zakon o združenem delu

Obsežno delo temeljnih priprav za oblikovanje ustreznega novega zakona, ki bo celovito zajemal vsa poglavitna vprašanja združenega dela, je torej sedaj opravljeno. S tem smo, lahko rečemo, naredili pomemben korak dalje k uresničevanju ustavno zasnovanega samoupravnega združenega dela, ki je vsekakor temeljna osnova našega samoupravnega socializma.

Sredi prejšnjega tedna je bil v zvezni konferenci SZDLJ sestanek, na katerem so ocenili uresničevanje letošnje razvojne reso-

Velika Dolina je bila v soboto, 20. marca, prizorišče 9. pionirske konference v brežiški občini in prikaz bogatega kulturnega udejstvovanja mladega rodu. Oceno uspehov izvenšolskega dela dopolnjuje zajetna knjiga o dejavnosti odredov med dvema konferencama. (Foto: Zupančič).

Na vajah posameznih enot teritorialne obrambe se pripadniki TO seznanjajo z orožjem in napravami ter preizkušajo svoje znanje. Posnetek je s sobotne vaje vezistov novomeške TO, kjer so uspešno vzpostavili brezžične in žične zveze med enotami in poveljstvi. (Foto: M. Vesel)

Pri ribniškem podjetju RIKO si je nad sto predstavnikov cestnih, komunalnih in gozdnih OZD iz vse Jugoslavije ogledalo prikaz delovanja snežnih rezkarjev, ki po svoji zgradbi pomenijo novost na našem tržišču zimske opreme. (Foto: Daniel Divjak)

TTKS Kočevje je organizirala v novem bazenu trim plavanje, ki se ga je udeležilo 200 občanov. Uspelo je tudi trim smučanje v Dolgi vasi, ki se ga je udeležilo 129 smučarjev. Zaradi velikega zanimanja občanov za trim akcije, bodo trim plavanje kmalu ponovili. (Foto: France Brus)

IZŠLE SO „PRVE BRAZDE“
Priveditvam ob „Tednu dolenjskega cvička“ se je pridružil tudi Kmetijski šolski center na Grmu, ki je pripravil vrsto strokovnih predavanj o vinogradništvu, razstavo strojev in tiska. Omenjeno gre v sklopu slovesnosti, s katerimi bo šola počastila 90-letnico obstoja. Pri vsem sodelujejo dijaki, ki so pred kratkim izdali glasilo „Prve brazde“. V njem so objavljeni prispevki, v katerih mladi razmišljajo o vlogi kmetijstva ter opisujejo, zakaj so se odločili za poklic kmetijskega tehnika pa tudi leposlovnih poskusih. Učenci in njihovi učitelji želijo, da bi čim prej dobili novo šolsko in gospodarsko splotje pod Trško goru.
M. TRATAR

Zakaj se odkrivanje nikamor ne premakne?

Komisija za ugotavljanje izvora premoženja v Brežicah je končno dobila tajnika, so zvedeli člani komiteja občinske konference ZK, ko so 22. marca poslušali poročilo o njenem delu. Lani se je komisija sestala dvakrat, vendar je oba krat ugotovila, da brez tajnika ni sposobna nadaljevati delo.
Stara komisija je v treh letih rešila en sam primer, pet zadev od šestih pa še vedno ni zaključeni. V bodoče pričakuje komitej pospešeno in učinkovitejšo delo, komisija pa se priporoča za večje sodelovanje inšpekcije pod Trško goru.

pogreša tudi sodelovanje pristojnih organov v primerih, ko si posamezniki v gospodarskih organizacijah več let nezakonito prilastijo velike vrednosti in to brezvestno zapravljajo. Takšni primeri ji namreč sploh ne pridejo v roke.
Komitej pričakuje, da se bo komisija zdaj, ko ima za tajniške posle na voljo usposobljenega delavca, vendarle lotila konkretnih zadev, katere bi bila morala reševati v preteklem letu. Torej naj bi bilo poročilo komisije v jeseni že precej drugačno.
Seveda bo njeno delo še vedno odraz zainteresiranosti družbenopolitičnih činiteljev obračunavanja z nezdravo familiarnostjo ter oportunitizmom, je v razpravi poudaril Krešo Tomin. Sicer pa je tolažilna tudi ugotovitev komisije, da do sedaj večjega bogatenja, nepravilnega seveda, v občini ni bilo zaslediti.

šta kmetijskih inženirjev in tehnikov novomeški veterinar Jože Bergant.
Ameriški biki niso nič drugega kot na mleko selekcionirana pasma sivorjavega goveda, izvirajočega iz Švice. Običajna (naša) sivorjava pasma ima eno pomanjkljivost: preslabotne genetske (dedne) možnosti za večjo mlečnost. Če v mlečnosti ne bi napredovala, bi jo druge pasme prehiteli, pa četudi je za naše razmere zelo primerna za prirast mesa. Oplemenjevanje z ameriško odbravo odpravlja to pomanjkljivost in obeta sivorjavi pasmi še lepe čase.
Veterinar Bergant je navedel vrsto uspehov pri oplemenitvi ne le v okolici Nove Gorice, kjer so prvi začeli umetno osemenjevati s semenom ameriškega bika (kot zanimivost: zadnja leta uporabljajo tudi v Sloveniji bikovo seme, zmrznjeno v tekočem dušiku pri minus 196 stopinjah Celzija – in je trajno uporabno), temveč tudi pri nas na Dolenjskem. Potomci imajo daljšo proizvodno dobo, večjo vitalnost, trdnjše noge, predvsem pa večjo mlečnost, ne da bi bila prizadeta prireja mesa. S pomočjo oplemenitena je mogoče povečati mlečnost celo na povprečje črede 6.700 litrov mleka na leto, kar je sila obetašen podatek.

marsikdaj ne posnemamo, smo brezbrizni, neprizadeti, egoistični.

Premogovniku v Kanižarici je sklenil s posojilom pomagati tudi sklad skupnih rezerv Slovenije. Na sliki: črpanje vode iz zalite jame.

Kanižarici so tako ponudili pomoč drugi premogovniki. Izkazala sta se zlasti Velenje, ki je poslalo tudi strokovno ekipo, in Žalska Minerva, ki je naglo dostavila plastične cevi za črpanje vode. Pomagali so tudi drugi, zdaj pa je prišla iz Ljubljane še novica, da je upravni odbor sklada skupnih rezerv Slovenije namenil Kanižarici posojilo 2,5 milijona dinarjev kot nujno solidarnostno pomoč. S pomočjo tega denarja naj bi naredili načrt sanacije premogovnika, tako da bo lahko v celoti obratoval. Kot je znano, ima še toliko zalog, da bo lahko živel še več desetletij.
M. L.

Tovariš zdravnik, poglejte, kaj je z njegovim vidom! (Sposojena karikatura)

špekcijskih služb, davčne uprave, občanov in družbenopolitičnih organizacij. Tudi organi delavske kontrole lahko predložijo komisiji primere, katerih sami ne morejo rešiti. V poročilu zasledimo, da je vseh šest predlogov za raziskovanje izvora premoženja poslalo komisiji javno tožilstvo, medtem ko občani niso dali nobene prijave. Komisija

Z uporabnim križanjem z ameriškim rjavim govedom do večje prireje mesa

Z ameriško krvjo

Ameriški biki? Ameriški biki za naše krave? Nezaupanje, celo neizrečen strah, je vsebovalo to vprašanje, ko so naši kmetje prvič slišali za namero, da bi našo sivko oplemenitili z ameriško pasmo. Kaj je v resnici prinesla novost, smo lahko ugotovili iz predavanja, ki ga je imel 19. marca na željo dolenjskega dru-

Pomoč Kanižarici

Je že tako, da nesreča prihaja na krilih in odhaja peš. „Mirno sem spal, ko je zazvonil telefon in sporočil, da je na progi številka deset vdrla voda.“ je opisoval boj z vodo, boj za obstanek v premogovniku Kanižarici pri Črnomlju tehnični vodja Vinko Babič. Zgodilo se je v noči med 5. in 6. marcem, toda trajalo je in še traja to zopravno z naravo, zakaj nevarnost še ni minila in je sedanjni načrt črpanja iz izhod v sili.

Nesreča odhaja počasi, smo zapisali. Toda mnogo hitreje kot bi, če ne bi vzbudila solidarnosti, občutka v ljudeh, da je v nesreči treba pomagati. Rudarska solidarnost izvira iz naravne ogroženosti, iz prežee nevarnosti v rovih, in je zato toliko bolj živa. Naj bo za zgled, saj je

Z grenko pilulo

V dobro voljo in zadovoljstvo, da se je na Dolenjskem na posled posrečilo združiti zdravstvo pod okrilje sestavljene organizacije združenega dela Zdravstveni center, je padla grenka pilula: bilančni primanjkljaj nad 13,7 milijona dinarjev, „prigospodarjen“ v regijskih skladih na zdravstvenem področju.
Pilula je tem grenkejša, ker zboroma regionalne zdravstvene skupnosti ta trenutek še ni znano, kdo bo plačal izgubo. Ker gre za velike denarje, se zdi malce nerazumljivo, da je skupščina potrdila bilanco lanskega poslovanja. Menda je zadostovala obrazložitev, naj bi primanjkljaj na podlagi sporazuma, ki pa še ni podpisan, plačali drugi.
Tolikšen primanjkljaj bi moral pretrpeti vsaj sleherni delegat, če že ne kar vse, ki kakorkoli odločajo o porabi na tem področju. Če nič drugega, bi vsem lahko očitali premajhno budnost ob klicih k stabilizacijskemu obnašanju. Seveda je tudi res, da marsičesa, denimo nenehnih podražitev, niso mogli preprečiti.
Lanski primanjkljaj bi moral dovolj zgodaj zresniti uporabnike in izvajalce zdravstvenega varstva, da bi stabilizacijsko naravnali letošnjo porabo. Čeprav predvidevajo, da bo letos za 11 odstotkov več denarja, to ne pomeni, da lahko kdorkoli popusti vajeti. Na „piko“ bo treba tudi letos vzeti zlasti stroške za zdravila, bolniški stalež in odliv denarja v druge regije.

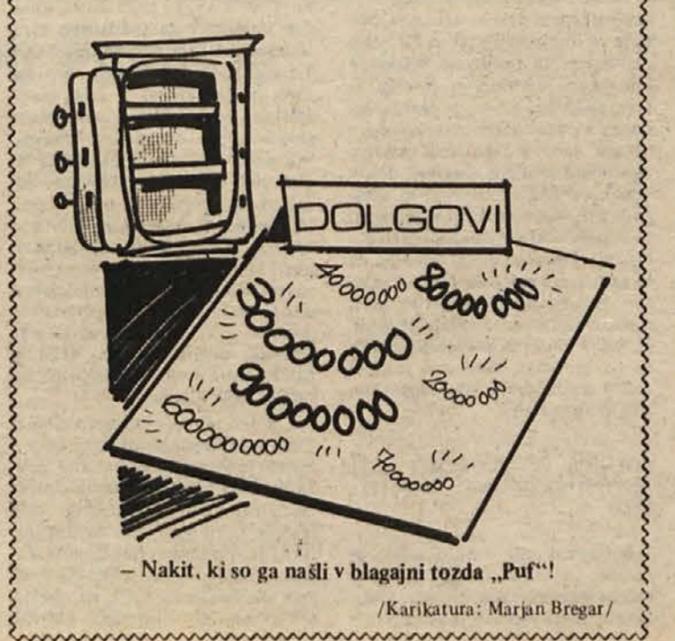
Sejmišča

NOVO MESTO: V ponedeljek so rejci pripeljali na sejem 321 prašičev, starih od 6 do 12 tednov, in 54 prašičev, starih od 3 do 5 mesecev. Skupno so prodali 254 prašičev. Za mlajše so kupci odšteli 500 do 650 din, za starejše pa 660 do 850 din. Sejem je bil dokaj živahen, cene prašičem pa se bistveno niso spremenile.
BREŽICE: 20. marca so rejci pripeljali na tedenski sejem prašičev 638 do tri mesece starih živali in 43 starejših prašičev. Po 30 din 1 kilogram žive teže je bilo prodanih 563 mlajših prašičev, za 29 starejših prašičev pa so rejci iztržili po 20 do 21 din za 1 kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Nadlega po imenu bramor

Njegovo podtalno delovanje je vrtnarjem in vrtičkarjem pre-dobro znano. Bramor, do 5 cm dolga žuželka s krepkimi prednjimi nogami, ki jih uporablja za kopanje dober centimeter širokih rovov, je nevaren, nadležen škodljivec zlasti v lahki, humozni zemlji. Prej ali slej se vsak obdelovalec take zemlje vpraša, kako bi se učinkovito spoprijel z njim.
Če je vrtiček majhen in če ima vrtičkar dosti časa, tega pa običajno ima, sicer ne bi bil vrtičkar, se je mogoče bramorja znebiti na enostaven način – brez uporabe kemičnih pripravkov, ki se jih je treba izogibati, pa tudi stanejo precej. Preizkušena metoda je lovljenje bramorjev v zakopane kupe toplega kromskega gnoja ali pa v stare lonce, zakopane do roba v vrtno zemljo. Ponoči je namreč na gredicah precejšen promet in marsikateri škodljivec na svoji poti omahne v nastavljeno posodo. To se obnese zlasti v maju in juniju.
Nadlege se je mogoče znebiti tudi z razdiranjem gnezd. V juniju si bramorjeve samice izdolbejo v zemljo navpične rove, naredijo gnezda in natresejo vanje tudi do 300 kot konopljeno zrno debelih jajčec. Navpičnega rova ni težko najti, če sledimo vodoravnim rovom, ki jih sicer izrijejo bramorji v zemlji.
Seveda so najbolj zanesljivi kemični pripravki, med njimi zlasti paration in folidol v obliki prašiv. Zelo napadeno površino 1 hektarja zagotovo očistimo bramorjev, pa tudi nekaterih drugih (strune, majski hrošč – ogrci), če posujemo kakih 35 kg takega prašiva. Dober uspeh se doseže tudi s potresanjem zastrupljenih vab, za kar je zlasti dobro uporabiti navlaženo koruzno zrnje, pomešano s cinkovim fosfidom. Razen koruze je mogoče uporabiti zdrobljen riž ali pa pšenične otrobe.
Načinov zatiranja bramorjev je še več (na primer vlivanje petroleja ali terpentinovnega olja v rove), kar vse kaže, da je ta živalca vrtnarjem zares trn v peti. Posebno škodljiva je v aprilu, zato je večino navedenih zatirnih ukrepov potrebno narediti prav v tem mesecu.
Inž. M. L.

– Nakit, ki so ga našli v blagajni tozda „Puf“!
/Karikatura: Marjan Bregar/

credno je zapisati...

Otroci na cesti, vrtci prenapolnjeni, obupane zaposlene matere, ki iščejo rešitev, kot vedo in znajo. Vrsta idej za časnikarske naslove, s katerimi opozarjamo na stisko. Stisko, ki traja in bo še trajala, zakaj Novo mesto, naglo razvijajoči se center z množico zaposlenih mater, ne dohaja potreb. Pa ne samo Novo mesto.

Nakazana je še ena možnost, s katero bi si lahko pomagali, podobno kot že dolgo počno, denimo, v skandinavskih (mnogo bogatejših) deželah. To je zasebno varstvo, zasebne varuške. Takoj je treba pridjati pripombo, da to ni tisto zloglasno „črno varstvo“, s katerim imajo tudi mnoge no-

/Ne/črno varstvo

vomeške matere slabe izkušnje, pa molče potrpijo, ker nimajo drugega izhoda. To ni očitno odušenje, kakršnega primere poznamo tudi v Novem mestu, kjer je tarifa 700 din na mesec za varovanje enega otroka (brez malice ali česa podobnega) tako rekoč vsakdanja praksa. Gre za organizirano zasebno varstvo. Na posvetovanju pred ženskimi praznikom ga je v novomeškem Labodu obrazložila in utemeljila Olga Vrabič:

Gradnja otroškovarstvenih ustanov je zahtevna (draga) naloga. Ni mogoče vsega narediti naenkrat, zato je treba izkoristiti pripravljenost nekaterih žensk, da vzamejo otroke v zasebno varstvo. Zasebno varstvo naj bi postalo nekakšno delo na domu, ki ga poznamo na primer v konfekcijski industriji. Zasebne varuške bi dobile status delavca na domu, povezane bi bile z otroškovarstvenimi ustanovami in od njih prejemale tudi dohodek za svoje delo. Seveda bi bilo treba upoštevati nekatere normative glede stvila otrok, prostora ipd., zasebne varuške pa bi bilo treba tudi strokovno usposabljaliti.
Tej možni rešitvi so nekateri že vnaprej nenaklonjeni, imajo jo za umik, za korak nazaj. Na žalost je tako, da so zmogljivosti vrtcev še mnogo premajhne, otroci pa potrebujejo varstvo danes, ne jutri. Kompromis z zasebnimi varuškami je marsikje – nujen.
M. LEGAN

LEP PLEMENSKI PRAŠIČ

Za pripustitev svinj je pri Stamarjevih v Zalovčah (Lake) 36 na voljo lep krško-poljski plemenski prašič. Za trikratno pripuščanje je treba odšteti 80 din.

ŠPANCİ ŠE NISO SVOBODNI

Glede na to, da se špansko ljudstvo še naprej bori za odpravo diktatorskega režima, bodo jugoslovanski in slovenski udeleženci španske revolucije ob njeni 40-letnici s proslavami podprli špansko ljudstvo v težki borbi za demokracijo. Tako bo Združenje španskih borcev Jugoslavije 27. in 28. maja v Splitu pripravilo zvezni kongres, ki se ga bodo udeležili španski borci Jugoslavije, slovenski španski borci pa bodo imeli osrednjo proslavo 2. in 3. julija v Mariboru. Na obeh prireditvah bo velik podarek na zahtevi po odpravi tiranske diktature v Španiji.

214 PRIZNANJ KRVODAJALCEM

V soboto, 20. marca, je bila v Kočevju osrednja krvodajalska proslava, na kateri so podelili 158 priznanj krvodajalcem, ki so večkrat darovali kri. Kmalu pa bodo proslave še po drugih krajevnih organizacijah RK, na katerih bodo podelili še 56 krvodajalskih znakov. Skupaj bo v občini podeljenih 214 priznanj, med njimi 6 plaket za 25-krat darovano kri. Več o proslavah bomo še pisali.

PET PRIZNANJ OF

Občinska konferenca SZDL v Trebnjem je v torek, 16. marca, potrdila predlog žirije za podelitev letošnjih priznanj Osvobodilne fronte. Krajevna konferenca SZDL Mirna je za priznanje OF predlagala Bojana Kolenca, gostilničarja z Mirne. Predsedstvo občinskega odbora ZB Trebnje in krajevni odbor ZB sta predlagala za to priznanje Antona Kožamela iz Trebnjega, Toneta Kreseta iz Mokronoga, krajevna organizacija ZB Dolnja Nemška vas Alojza Šobarja iz Dolnjih Ponikev. Osnovna organizacija sindikata in ZK pri občinskem sodišču pa sta predlagali Cirilo Zidar.

„NAŠ“ FILM SO NAGRADILI

Kratki film „Sarabanda za 17. regiment“, ki ga je režiser Jože Pogačnik posnel v Mokronogu in na Veseli gori pri Sentrupertu, je bil nagradjen na festivalu kratkih in dokumentarnih filmov v Beogradu. V filmu, ki prikazuje udeležence prve svetovne vojne, je v nekem prizoru nastopilo tudi več učencev naše šole, med njimi celo jaz. Vesela sem, da je bil film nagradjen, žal mi je le, da nisem vedela, da ga bodo predvajali po televiziji. Tako sem zamudila ogled filma, upam pa, da ga bodo vrteli tudi v Mokronogu.

MARJANCA URBIČ

S cvetjem v boj za zdravo okolje

S plenuma Zveze hortikulturnih društev Slovenije v Brežicah

V Brežicah, kjer bo letos republiška razstava cvetja in zelenja, so se 20. marca zbrali delegati hortikulturnih organizacij iz vse Slovenije. Dogovorili so se za sodelovanje na prireditvi Hortikultura 76 in ob tej priložnosti slišali tudi prva poročila o poteku priprav na „Brežiško pomlad“. Poročilo podpredsednika organizacijskega odbora Ivana Živiča so dopolnili predsedniki komisij in drugih možnih organov.

Na plenumu so vsi po vrsti podarjali, da je časa za pripravo razstave malo in da bodo zato potrebni podvojeni napori vseh, ki sodelujejo

PREDAVANJE IN PRIZNANJA KRVODAJALCEM NA VINICI

Krajevna organizacija in občinski odbor Rdečega križa sta v nedeljo, 21. marca, na Vinici organizirala predavanje o nevrozi. Pred polno dvorano je predaval belokranjski rojak dr. Janez Klobučar. Za vsačane Preloke in Zilj so organizirali avtobusni prevoz. Da je za tako in podobna predavanja med prebivalci veliko zanimanja, dokazuje tudi pogovor po končanem predavanju, ko so poslušalci dr. Klobučarju zastavljali veliko vprašanj, pa ne samo o temi, o kateri je predaval.

Po predavanju so zaslužnim krvodajalcem iz tega konca Bele krajine podelili priznanja. Za petnajstkrat darovano kri je dobil priznanje Simo Vrlinčič iz Bojanec; za desetkrat darovano kri pa Miro Bartol, Vinica, Fanka Špehar, Učakovci, Alojz Balkovec, Zilje, Angela Pezdirc, Drenovec, Angela Culiberg, Ogulin, Janez Vlahovič, Nova lipa. Priznanja so podelili še 13 darovalcem, ki so dali kri petkrat.

ALOJZ RUPNIK

Borci Gubčeve in Cankarjeve brigade!

Ob obletnici borb v ribniški dolini in velike zmage v JELE-NOVEM ŽLEBU

V A B I M O

Vse bivše borce Cankarjeve in Gubčeve brigade na tradicionalno srečanje, ki bo v petek, 26. marca, ob 19. uri v spodnji dvorani doma JLA v Ljubljani.

Posebnih vabil ne bo. Udeležite se srečanja v čim večjem številu.

ODBOR obseh brigad

Spomin na Majdo Šilc živi!

Vezi med borci in gojenci Doma Majde Šilc so trdne

17. marca 1923 je bila rojena narodna herojinja Majda Šilc, po kateri nosi ime dijaški dom v Novem mestu. Rojstni dan hrabre skojevke so si gojenci doma izbrali za svoj praznik in so ga v soboto proslavili že deveto leto zapored. Tokratna proslava je bila še posebno slovesna, saj so gojenci pripravili bogat kulturni program, v svojo sredo pa so povabili številne borce ljubljanske brigade, v katere vrstah se je bojevala in padla Majda Šilc.

Zbranim je o pomenu srečanja med mladim rodom in borci govoril Vladimir Šenk-Gaber, plodno desetletno sodelovanje med gojenci

M. TRATAR

hiatrija imenuje tendenco po psihiatrizaciji družbe). S poskusom reformiranja obstoječih psihiatričnih bolnišnic? Kje pa, saj so tovrstna prizadevanja po francoski buržoazni revoluciji pokazala, da so spremembe skrajno počasne in povsem nezadostne! Našli so izhod, ki je z dialektičnega stališča edino sprejemljiv: čimprej likvidirati psihiatrične bolnišnice – duševne bolnike, alkoholike ter narkomane pa zdraviti v družinskem in delovnem okolju. Metode za uveljavljanje teh načel – gre pravzaprav za realizacijo marksistične teorije osvoboditve človeka na tem področju – pa je razvila sodobna socialna psihiatrija (v večjem obsegu samo v Jugoslaviji, kar gre nedvomno pripisati pogojem dela v samoupravnem socializmu, ki omogoča premagovanje konzervativnosti in odporov, ki koreninijo v razredni družbi). Predalec bi nas ovedel, če bi hoteli prikazati vse oblike odporov tradicionalne psihiatrije proti prizadevanjem za osvoboditve ljudi, ki imajo duševne probleme. Bralce pa bo zanimalo, kako smo te ideje začeli uresničevati, kljub odporom, v naših razmerah.

BOLNICA V ŠKOFIJI KOT ANTIPSIHIATRIČNA INSTITUCIJA

Poglaviti cilj antipsihiatrije je poskus humanizacije psihiatrije v tem smislu, da klientu vrača dostojanstvo in ga usposablja za popolno

pomeni še nekaj več, priložnost, ob kateri želijo hortikulturne organizacije začeti zaustavljati plaz onesnaževanja in tako ohraniti čimveč zdravega okolja za prihodnost. Del denarja, ki ga namenjajo gospodarske organizacije za vsakoletno republiško razstavo, naj bi stalno opajal razpoložljiva sredstva društev in zagotavljal njihovo enakomerno rast.

Predsednica zveze HKO Slovenije, inž. Jelka Kraigher je ob tem opozorila na najnost medsebojnega povezovanja vseh, ki se ukvarjajo z varstvom narave. Moč je v enotnem nastopu, ne v razdrobljenosti.

Po seji so se udeleženci sprehodili še po Brežicah, da spoznajo mesto, ki bo sprejelo razstavo in v katerem naj bi ta prireditve naredila bistven premik v odnosu do okolja, v katerem živimo in delamo.

JOŽICA TEPPEY

OBISK REPUBLIŠKE KOMISIJE

V ponedeljek, 22. marca, so Črnomelj obiskali predstavniki komisije za vloge in pritožbe pri republiški skupščini. S člani komisije za vloge in pritožbe pri črnomeljski skupščini in predstavniki družbenopolitičnih organizacij so se pogovarjali o težavah pri tem delu in o zadevah, zaradi katerih se občani največ pritožujejo. Seznanili so se, kako to rešujejo v Črnomlju.

NA VRSTI RAZPRAVA O IZOBRAŽEVANJU IN ŠOLSTVU

Svet za vzgojo in izobraževanje pri SZDL – zasedal je v petek, 19. marca – je izdelal akcijski program o usmerjenem izobraževanju in preobrazbi srednjega šolstva v občini. Zadožili so posamezne nosilce za vodenje javne razprave o tem.

„MLADI V DOMU“

Gojenci Dijaškega doma Majde Šilc iz Novega mesta so 18. marca izdali prvo letošnjo številko glasila „Mladi v domu“. Objavljeni prispevki prikazujejo življenje in dejavnost domače mladine, uredniški odbor pa je dal tokrat poseben poudarek pesniškim in proznim prispevkom, glasilo pa so popestrili mladi likovniki.

M. T.

KRITIČNO O SINDIKATU

Osnovne organizacije sindikata v krški občini so minuli teden na svojih sestankih obravnavale poročilo o delu občinskega sveta Zveze sindikatov, predlog delovnega načrta za tekoče leto in predlog finančnega načrta. Delegati so posredovali pripombe na letni konferenci, ki je bila sklicana za torek, 30. aprila. Med pomembnimi nalagami, ki se jih bo lotil sindikat, bo med drugim usposabljanje novo izvoljenih organov samoupravne delavske kontrole. Seminarji zanje se bodo vrstili v maju. V istem mesecu bodo obravnavali tudi srednjeročni načrt občine, v njih pa posebej poskušali uveljaviti družbeno akcijo za graditev delavskih stanovanj.

Josip Broz Tito:

Vse globlji prepad med deželami

Dejstvo je, da so sedanji gospodarski odnosi na svetu v krizi. To se kaže med drugim v nestabilnosti proizvodnje in menjave dobrin, v naraščanju brezposelnosti in inflacije, neravnovesju v plačilnih bilancah, predvsem pa v čedalje slabšem položaju držav v razvoju in v poglabljanju prepada med njimi in razvitimi državami. Vse to nas opozarja, da je sedanji sistem mednarodnih gospodarskih odnosov, ki nenehno reproducira razdeljenost sveta v prid razvitim državam, preživel. Takšna gibanja porajajo tudi socialno nestabilnost in politične krize v številnih državah. Tako nastajajo tudi nevarna žarišča na svetu. Razporeditev svetovnega dohodka in suvereno razpolaganje z naravnim bogastvom sta važna pogoja za premostitev sedanjih nasprotij v mednarodnih odnosih. Zato se tako odločno zavzemamo za novo mednarodno gospodarsko ureditev. Pri tem pa smo realisti in ne mislimo, da se da to doseči čez noč. Z reševanjem konkretnih in najbolj perečih problemov bomo ublaževali nevarnost konfrontacij ter se postopoma usmerjali po poti skladnejšega razvoja vseh delov sveta. Ta hip je zlasti pomembno, da začnemo uresničevati resolucije 6. in 7. izrednega zasedanja generalne skupščine.

Milka Planinc:

Sposobni obvladovati svoje naloge

Ko je govor o tem, ali je delavski razred sposoben obvladovati svoje naloge, ki stojijo pred družbo, so mnogi nezapljudivi. V ZKJ ni take dileme: delavci so od leta 1950 nenehno delali in naredili izpit v samoupravnem razvoju družbe. Naša naloga je sedaj bolj zapletena, toda tudi delavski razred je sposobnejši, je odločujoč faktor upravljanja v svojem delovnem kolektivu, v svoji naciji in svoji republiki, ko se združuje na širšem jugoslovanskem planu in tako cementira bratstvo in enotnost, skovano med našim bojem.

(Predsednica CK ZK Hrvatske)

Ilija Vakić:

Ne le knjigovodske spremembe

Spremembe v obračunskem in plačilnem sistemu niso zgolj knjigovodsko-tehnične operacije, temveč predpostavka za nadaljnji razvoj družbenoekonomskih odnosov in uveljavljanje vloge združenega dela in celotne družbene reprodukcije na načelih, sprejetih z ustavo in sklepi X. kongresa ZKJ. Te spremembe pomenijo realizacijo sklepov četrte seje predsedstva ZKJ, ki zahtevajo korenite preobrate v načinu oblikovanja in izkazovanja realnega dohodka.

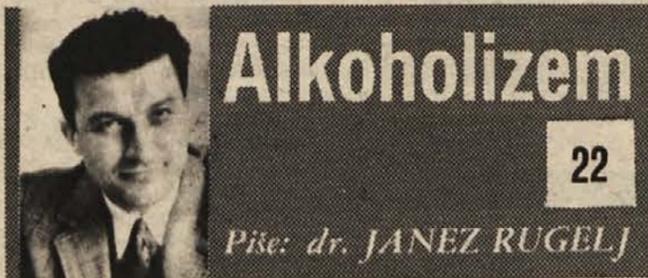
(Iz razprave predsednika gospodarske zbornice Jugoslavije)

Dr. Berislav Šefer:

Dokončno: kdo živi na tuj račun?

Ne moremo se sprijazniti s povečanjem cen, da bi tako krili stroške neracionalne proizvodnje, zalog ali celo nerealnih investicijskih načrtov. Stvarni tržni odnosi so taki, da se z zvišanjem cen ne morejo odpraviti težave, temveč nasprotno. Za nami so časi, ko so se lahko eni razvijali na račun drugih. Novi ukrepi bodo dokončno odkrili, kdo živi na tuj račun. Niti en sistemski zakon ne bo dober, če obstoje naklepi, da se troši tuj dohodek. Zahtevajo se čisti računi v vsakem okolju in neposredno odločanje delavcev v sferi delitve pridobljenega dohodka.

(Iz besed podpredsednika ZIS)

Alkoholizem

22

Piše: dr. JANEZ RUGELJ

Zig psihiatrične bolnika je neizbrisen, predvsem zaradi narave dela psihiatrije, ki je duševnega bolnika izolirala iz njegovega naravnega okolja, namesto da bi ga zdravila skupaj z njegovo družino.

Psihiatrične bolnike so nekoč vklepali v verige, še pred kratkim so jim natakli ovirnico, danes pa psihiatrija uporablja kemično ovirnico (razne vrste pomiril).

Priljubljenost psihiatrije, da izolira iz družbe ljudi, ki motijo družinsko in delovno okolje (ne spadajo v zapor), je le-to privedla v situacijo, ko se je borila za čim večje število postelj, da lahko čim več tistih, s katerimi družine in delovne skupine niso zadovoljne, zbere pod svoje okrilje. In vse to v imenu medicine! Razraščala se je huda nevarnost psihiatizacije družbe, ki pomeni pravzaprav svojevrstno obliko organiziranja nasilja, v katero je vpleteno čedalje več psihiatrov in bolnikov. Podarek je torej na nasilju. Analize so

namreč pokazale, da ima človek na Zahodu desetkrat več „možnosti“, kot ga spravimo v duševno bolnišnico, kot pa da se vpiše na univerzo. To pa je že grozljivo.

V zadnjem času se je v nedrjih tradicionalne psihiatrije pojavilo gibanje pod imenom antipsihiatrija, to je smer, ki pomeni v bistvu zaničanje tradicionalne psihiatrije, saj ima duševno motnjo (tudi alkoholizem in druge narkomanije) za odraz določene družbene situacije, predvsem pa odnosov v družini kot osnovni celici družbe. Takšen način gledanja na duševne motnje in boleznin odvisnosti pa teži h koreniti spremembi v medčloveških odnosih v družini in delovni skupini, s tem pa tudi v terapevtskih obravnavah v psihiatriji. Nosilci omenjenih revolucionarnih pogledov so predvsem marksistično usmerjeni psihiatri na Zahodu.

Zastavilo se je vprašanje, kako spodrezati korenine množičnega psihiatričnega nasilja (tako antipsi-

(alkoholizem predstavlja skrajno stopnjo odtujitve človeka) ter na bogato in še zmeraj premalo ovrednoteno izročilo A.S. Makarenka.

Da bi bralcem vsaj malo „pričarali“ „veličastno zgradbo“ številnih in raznoterih dejavnosti, ki so omogočale osvoboditve nekdanjega alkoholika, bomo našli (in na kratko opisali) samo najpomembnejše posebnosti in dejavnosti, ki so ustvarile tisto spodbudno ozračje, v katerem so alkoholiki in svoji postopoma začeli verjeti, da se bodo rešili:

– Zdravljenci so bili angažirani ves dan: zjutraj telovadba, potem so vse sami pospravili (snažilk za njih nismo imeli), dopoldne terapevtsko delo v malih in velikih skupinah, popoldne delovna terapija, zvečer kulturno-prosvetno delo.

– Čela sobota je bila posvečena raznovrstnim dejavnostim za družine zdravljencev: predavanja, sestanki, kulturno-zabavna prireditve, plesna terapija itd. Dosegli smo 100-odstotno sodelovanje svojcev.

– Ključni družinski član (običajno zakonec) je „moral“ preživeti z zdravljencem vsaj en teden na Škofljici in se udeležiti vseh dejavnosti (uresničeno šele 1973).

– Predstavniki delovnih organizacij zdravljencev so se „moral“ udeleževati enkrat na mesec celodnevne seminarja na Škofljici, na katerem je bil govor predvsem o poklicni rehabilitaciji zdravljencev v delovnih organizacijah.

– Vsi zdravljenci so bili včlanjeni v Matični klub zdravljenih alkoholikov v bolnici, ki je pomagal, da smo vsakega zdravljence (brez izjeme!), ki je uspešno dokončal zdravljenje, vključili v njegov področni klub, katerega je „moral“ s svojci obiskovati že v času zdravljenja v bolnišnici.

– Ker klubov leta 1971 v Sloveniji še ni bilo, razen pri psihiatričnih institucijah (Vojnik, Njegoševa 4, Stara Škofljica), smo postopoma ustanavljali klube povsod v Sloveniji (izven psihiatrije!), da smo tako zdravljencem ustvarili možnosti za njihovo nadaljnjo rehabilitacijo. Ker smo precej ljudi zdravili tudi iz Beograda, smo tudi tam ustanovili naš klub, ki še vedno dela. Da bi onemogočili „psihiatrično nasilje“ nad klubi, smo klubom dali status družbenih organizacij in tako ustvarili možnosti za sodelovanje javnosti, ki edina lahko zatre „psihiatrično nasilje“. Za terapevte klubov smo pridobili socialne delavce ter napredno usmerjene in družbeno angažirane zdravnike in medicinske sestare.

Vsakega nezaposlenega alkoholika (brez izjeme!), ki je uspešno dokončal zdravljenje, smo od julija 1971 naprej zaposlili. Zavzeli smo stališče, da je nedopustno nekdanjega alkoholika odpustiti iz bolnice brez službe, ker se sam v začetku ne more znajti in „mora“ (!) recidivirati. To je tako, kot če bi kirurg samo izrezal slepič, ne bi pa našel trebuha.

Filatelistični kotiček

ZE DRUGIČ CANKAR

Prva znamka s podobo Ivana Cankarja je bila izdana 16. decembra 1960 v seriji šestih znamk, ki so bile posvečene za kulturo zaslužnim možem iz preteklosti. Po načrtu M. Zlamalika iz Beograda je bil Cankar upodobljen na zeleni znamki za 15 din. Tedaj je bilo 15 din nominalna poštnina za raglednice, zato je bilo natisnjenih dva milijona znamk, kar pomeni, da je šla Cankarjeva podoba na znamki po celem svetu. Ob stoletnici pisateljevega rojstva bo 10. maja izšla posebna spominska znamka s podobo Ivana Cankarja Frankaturna vrednost znamke bo 1,20 din. Tako bodo imeli izbiralci znamk v zbirkah kar dve znamki s podobo velikega pisatelja, kar je do zdaj edinstven primer pri spominskih znamkah, ki so posvečene znamenitim Slovencem.

A. A.

FILATELISTK JE PET

V filatelističnem kotičku Dolenjskega lista smo prebrali o dolgoletni in delovni blagajničarki kočevskega filatelističnega društva Mariji Andoški, sicer tajnici osnovne šole. Cestitkam se pridružujemo, saj je vzor vestne družbene delavke. V sestavku pa sta bili dve netočnosti, zato ju popravljamo. Andoškova je namreč druga ženska, ki je za vestno delo prejela zlati znak Filatelistične zveze Slovenije. To priznanje so na Slovenskem do zdaj dobile samo tri ženske. Popraviti moramo tudi ugotovitve, da v društvu ni samo Andoškova, ampak so ob njej še štiri filateliste.

Gobarji, pomlad bo kmalu tu!

Na televizijskem zaslonu so nam pred kratkim pokazali gobarja, kako bruska po mahu, nabira majhne gobe, užite podmahovke. Tudi opisal jih je. Verjetno marsikateri gledalci niso mogli dojeti, kakšna goba naj bi bila to, posebno tisti, ki nimajo barvnih zaslonov. Nabiralec je gobe pač imenoval, kakor jim pravijo po domače v kraju, kjer je gobe nabiral.

Ta goba ima slovensko ime marčevka (Higrophorus marzuolus). Domača imena pa ima v različnih krajih različna: marčeva maslenka, marčna maslenka, marčna voščenska, marčnica, maslenka, podmahovka, polževka, pomladna polževka, prava sneženka, snežka, velikonočnica.

To je zgodnja pomladanska goba, ki je ne motita mraz in hladno vreme. Raste, ko skopni sneg, že marca in do aprila, pa tudi še maja, če je hladno. Najdemo jo zlasti v gorskih iglastih in listnatih gozdovih, ki imajo z mahom pokrita tla. Je dokaj redka. Raste med mahovjem v majhnih skupinah, zavarovanih pred vetrom.

Klobuk ima v začetku izbočen, kasneje raztegnjen in močno vegast. Klobuk spreminja barvo po starosti: od bele, dimaste, vijoličaste do rjavo črnkaste. Lističi in kocen so beli. Potrebno je, da marčevki takoj, ko jo utrgate, olupite kožico na klobuku. Za jed jo pripravite kakor druge užitne gobe. Več o njej lahko preberete v Gobarjskem priručniku Jožeta Groma.

Gobarji, pomlad rine v deželo, pripravimo se! Prav bi bilo, da bi najbolj znani kočevski poznavalec gob in gobar Herman Kofar, upokojeni gimnazijski direktor, zbral gobarje in nam kaj več povedal o gobah. Naredili bi tudi načrt za skupinsko nabiranje gob. Tako bi boljše spoznavali gobe in njihova rastišča in si izboljšali prehrano s sadovi naših gozdov.

ANDREJ ARKO

ŠRANGA NA STARI NAČIN. Fantje in dekleta iz Jelševca in okolice (Trebeljansko) so na predpustno soboto priredili šranganje po starih običajih. Nevesta je odšla iz domače fare, zato so mladinci poskrbeli, da ne zastoj. Ženin je moral plačati in pogostiti „šrangarje“, da je lahko odpeljal nevesto. Iztržek so mladinci namenili novostanovljenemu gasilskemu društvu Velika Strmica za pomoč pri gradnji novega gasilskega doma. (Foto: Leopold Pavlin)

RAZPIS Z „BRADO“!

Komisija za družbeno pomoč pri sevniški samoupravni stanovanjski skupnosti je 20. februarja objavila razpis za oddajo stanovanj iz sredstev solidarnostnega sklada in ga pravočasno razposlala podjetjem, krajevnim skupnostim in drugim. Toda v Krmelju se je razpis pojavil na oglasni deski šele 18. marca, to je dva dni pred koncem roka za vložitve prošnje. Kdo je kriv za tako počasno obveščanje? Naj pripomenim, da je bil razpis izpoben šele na pobudo Milana Levstka, člana sveta KS Krmelj, lanski razpis pa sploh ni bil izoben. Kako naj občani, ki se zanimajo za taka stanovanja, v dveh dneh pridobijo vsa potrebna dokazila in pravočasno oddajo vlogo? Kaj je oviralo tajnika KS Krmelj, da je bil razpis posredovan s tako veliko zamudo? Pa tudi upokojenci nismo bili z razpisom seznanjeni v lastnem društvu! Kdaj se bodo vsi zavedali, da je hitra in popolna obveščanje eden glavnih pogojev za doseg tega ali onega, kar ljudem nudi vsakdanjik in zagotavlja ustava?

BORIS DEBELAK
Krmelj

Mladi so brez prostorov

V Suhadolu se je zapletlo pri napeljavi vodovoda

Osnovno organizacijo ZSMS Gabrje sestavlja aktivna iz Gabrja in Suhadola. V prvem je 43 in v drugem 25 članov, oba aktivna pa delujeta vsak zase, le za nekaj akcij je predvideno skupno delo.

Cetudi so mladinci v Gabrju pred nedavnim ustanovili kulturno društvo, dalj od prirejanja proslav se niso prišli, ker nimajo primernih prostorov. Sestajajo se v šoli in upajo na boljše dni, ko bodo imeli lastne prostore v novem domu. Mladina v Suhadolu pa se zbira kar v zasebnih stanovanjih. Lani so bili mladi Suhadolčani zelo dejavni pri popravilu cest, dasi menijo, naj jih popravljajo tisti, ki imajo avtomobile ali pa jih še bodo imeli.

ANTON LUZAR

Zakaj živi le še na papirju

Kritično pismo o razmerah v KS Mozelj, o vzrokih za nesoglasja in odstop

Krajevna skupnost Mozelj pri Kočevju je čez noč zamrla. V njej ni več čutiti nekdanjega delovnega poleta, zagnanosti, tistega pršerene veselja, značilnega za vaske ljudi. Krajevna skupnost sicer še obstaja, vendar le še na papirju.

Režiser takega stanja je en sam človek, ki je postal strah in trepet vaščanov in ki si privoščil prav vse, od prekupčevanja z lesom, pločevino itd. do priprave nasilnega vdora v prostor krajevne skupnosti. Skoraj z vsemi ljudmi v vasi je sprt in postaja iz dneva v dan bolj nevaren. Toda kot da mu nihče nič ne more. Piše se: Niko Ježerskič.

Zaradi izgube dvorane krajevne skupnosti in predvsem zaradi nezainteresiranosti družbenopolitičnih organizacij v Kočevju do takega družbeno negativnega pojava so dali predsednik zbora volivcev, predsednik ZB, blagajnik in celotni izvršni svet KS Mozelj odpoved. O vzroku odpovedi so bile odgovorne družbenopolitične organizacije v Kočevju pravočasno obveščene,

toda storile niso ničesar (razen neuspelega poskusa deložacije, prisilne preselitve).

Od prijave nasilnega vdora v prostor krajevne skupnosti je minilo že pet mesecev, toda na naše pismene pritožbe iz Kočevja sploh ne odgovarjajo, na ustne pa nas tolažijo, da se take zadeve urejajo zelo počasi. Januarja letos sem prijavil tov. Ježerskiča, ker me je poskusil fizično napasti in mi grozil, da mi bo šla glava stran in da se ga naj v bodoče izogibam. Vendar postaja ljudske milice v Kočevju ni ukrepala in v prijavi navedenih prič še do danes ni zaslišala. Zaradi ogroženosti sem jih zaprosil za varnost, vendar sem bil spremstva deležen le trikrat. O odvzemu orožja nočejo sploh ničesar slišati.

Igrajo težavam navkljub

V Dolenjskih Toplicah je dramska sekcija pripravila spevoigro „Svoje glavoček“ — Scena, plod iznajdljivosti

Dramska sekcija prosvetnega društva „Maks Hengman“ iz Dolenjskih Toplic se je prejšnjo soboto in nedeljo predstavila domačemu občinstvu s spevoigro „Svoje glavoček“. Lani je sekcija igrala komedijo „Na-

vaden človek“ Branislava Nušića. Letos so jo ponovili na domačem odru in gostovali tudi na Dvoru.

Obe igri je režirala tovarišica Zvanova, ki je potožila, da imajo pri delu sekcije največ težav z vajami, kajti nikakor se ne morejo zmeraj zbrati vsi: člani so povečini delavci, nekateri delajo celo v dveh izmenah, zato jih običajno pride na vaje le polovica.

Pri zadnji predstavi me je presenetila lepa scena, zato sem Zvanovo povprašala, kako jim je uspela. „Plod našega dela je! Nekaj kulisa nam je ostalo od prejšnje igre, gorenjsko hišo z balkonom je izdelal eden naših sodelavcev, poslal pa jo je Franci Urbančič iz Novega mesta, ki je sicer Topličan, pa nam je zastoj priskočil na pomoč. Obleke za dekleta sem naredila sama, telovniki in hlače pa so se našli v skrini moje mame, ki je doma z Gorenjskega.“

In načrti za naprej? „Zelimo si gostovanj,“ je povedala Zvanova, „toda malo nas skrbi, saj imamo slabe izkušnje z lanskimi gostovanji, ko smo skoraj povsod igrali pred napol prazno dvorano. Upamo, da bo tokrat bolje, saj je „Svoje glavoček“ res vesela komedija.“

META FABJAN

Treba je najti prave poti

Premajhna proizvodnost je tudi krivec za inflacijo

Dan za dnem postaja bolj jasno, da tičijo vzroki za inflacijo tudi v naših gospodarskih razmerah, zlasti v premajhni proizvodnosti, ki je hkrati vzrok za nesmotrno in drago proizvodnjo ter zmanjševanje konkurenčnih sposobnosti našega gospodarstva na svetovnem tržišču.

Glavna krivca za premajhno proizvodnost sta slaba organizacija dela (neka raziskava je pokazala, da delavci v neposredni proizvodnji dejansko delajo na dan le 5 do 6 ur, v administraciji pa celo uro manj!) in neprimerno spodbujanje k delu. Posledica tega je prehajanje visoko kvalificiranih delavcev iz gospodarskih v negospodarske panoge, poleg tega pa, da tisti delavci, ki se čutijo za svoje delo premalo nagrade, iščejo dodatne vire zasluga drugod. Zato postopno zanemarjajo redno delovno mesto in — do premajhne proizvodnosti ni več niti koraka!

Bolj ko doslej bi morali podpirati tisto, kar vodi k boljšim delovnim rezultatom. Med to lahko uvrstimo razumnejša merila za nagrajevanje po delu, posebno tam, kjer je osnova osebnega dohodka norma. Da bi se proizvodnost povečala, je treba pri delovnih ljudeh okrepiti zavest, da so v tozdih oni tisti, ki resnično odločajo o delitvi dohodka in osebnih dohodkov.

BOJAN DUŠIČ
Pavlova vas 11

Glavo iz peska!

Ze štejemo leta, odkar so bile ustanovljene komisije za ugotavljanje izvora premoženja. Pa so komisije, ki naj bi stopile na prste socialnim razlikam, opravile zaupno jim nalogo? Ne, saj z raznih strani prihajajo glasovi, da njihovo delo ni bilo vselej in povsod dosledno in učinkovito. Morebitna posledica tega je, da na področju socialne politike ni prišlo do vidnejših sprememb ekonomsko-socialnega položaja delavskega razreda.

Do pridobivanja premoženja, ki ni rezultat vložene dela, v nekaterih sredinah niti komunisti ne zavzemajo odločnih stališč in, kar je še posebej vpijajoče, do posameznih primerov neupravičene bogatenja se ne odzivajo z enako mero. Redke so občinske komisije za ugotavljanje izvora premoženja, ki so temeljito opravile zadano nalogo in javno objavile ugotovitve. Ali je kakšen razlog, da ne bi s prstom pokazali na tiste, ki so obogateli na račun tujih žuljev? Najbrž ne!

Komisije nahajajo pri delu različne ovire, med katere lahko štejemo celo pomanjkanje predpisov, zlasti močni pa so odpori in pritiski z vseh strani. Njihov namen je jasen: onemogočiti razkritje takih ali drugačnih izkoriščevalskih primerov, dejstev, pa tudi pobud. Toda vseeno ni sprejemljivo, da nekatere komisije lastno nedelavnost ali nespoštnost opravičujejo z izgovarjanjem na omenjene pojave. Saj je znano, da nekatere komisije niso uskladile svojega dela z različnimi pristojnimi organi, še posebno pa ne z delavskimi kontrolami v tozdih. Res je že čas, da se komisije dokončno zavejo svoje pomembne družbene vloge in temu primerno postanejo sposobne odločno ugotavljati, kdo so tisti, ki so postavili na laž temelje socializma — v svojo korist!

BOJAN DUŠIČ

V soboto, 20. marca, sta se drugič poročila Ana in Jože Slak. Ana, rojena leta 1906 in Jože, rojen 1897, imata v svojem zakonu pet otrok. Stanujeta v Jablani, prvič pa sta se poročila pred petdesetimi leti v Mirni peči. Družina je med NOB veliko pomagala partizanom. Tudi mi jima želimo še veliko srečnih zakonskih dni. (Foto: B. Krže)

Kmetijsko potepanje po Posavju

Ko Bizeljani govorijo o prodaji vina, ne morejo preboleti svoje nekdanje zadruge, svojih kleti in svojih polnih naprav za vino, ki so jih odpeljali v Brezice. Kaže, da drugi bolj cenijo naše bizeljsko vino, kakor pa mi sami, pravijo. In še dodajo: in vse kaže, da je bizeljskega vina dovolj, če ga je le toliko, da ga je za „farbanje“. Za „farbanje“ vina in pivcev.

To pa se odraža tudi v odnosih. Zadruga s svojo razvito samoupravo članov je bila, a je zdaj ni več. Zadruga je zdaj TOZD, oddaljen od vinogradnikov in s poslovno enoto na Bizeljskem. Toda v takšni organizaciji, pravijo, neposredni pridelovalec ne more neposredno odločati. Kmalu, pravijo Bizeljani, v goračih ne bo več trte. Ne le zato, ker je vedno več dela prepričano ostarelim. Tudi obnova ne gre tako, kakor bi bilo treba. Tisti vinogradniki, ki so se lotili obnove, so svoje opravili in zemljo zrigolali, obljubljenih kreditov za nadaljevanje obnove pa ni. Hranilno-kreditna služba reši vlogo hitro, zatakne pa si pri banki. Ali je tega krivo pomanjkanje

denarja ali polževno delo bančnega mehanizma, na Bizeljskem ne vedo odgovora.

Kako je z živinorejo? Na to vprašanje vam Bizeljani odgovorijo: Ne vprašajte! Predvsem tako, da bi na naših travnatih površinah imeli lahko precej več živine, kot je imamo. Tembolj, ker se nad ceno ne moremo pritoževati. Ne nad ceno, ki nam jo kupci plačajo doma, pa tudi ne nad „izvozno ceno“ živine. Večino naše živine namreč prodamo kupcem iz sosednje Hrvaške. Ti dobro plačajo, zlasti mlado in za pitanje primerno živino. Sicer pa tudi naša domača podjetja plačajo našo živino bolje, če jo prevzemajo onstran republiške meje.

Po takšnih razgovorih v bizeljskih vaseh sem prišel do sklepa, da je za Bizeljane prava sreča, da so ob republiški meji. In prav je tako.

RAZMERE V KRŠKEM

V Krški občini so delavci in kooperanti v Agrokombinatu Krško vedno močnejši dejavnik v kmetijstvu te občine; nosilec kooperacije, kateri odpirajo vse širšo fronto v vseh panogah, zlasti posebej v živinoreji, sadjarstvu in vinogradništvu. Hkrati pa so tudi nosilec ideje o povezovanju kmetijstva in živilstva v posavski regiji.

No, marsikaj bi še lahko naredili, pa... Kar pogledamo na tem področju imajo 90 tisoč hektarov zemlje. Od tega 21 % njiv, 25 % travnikov in 3 % vinogradov. Govedi imajo vsega 25 tisoč, torej niti eno govedo na 1 hektar in komaj enega prašiča na en hektar obdelovalne zemlje! Tega sta nedvomno kriva presentimetalen odnos do zemlje in

zastareli način dela na zemlji. Toda ali je tega kriv samo kmet, se sprašujemo. Hkrati pa odgovarjajo z — ne! Glejte, pravijo, ni dolgo tega, kar smo povsem opustili vzgajanje samoupravljalcev, strokovno vzgojo kmeta, žena in mladine. Kmetje iščejo izhod iz gospodarskega položaja. Kmetijska pospeševalna služba — to pa je danes močna strokovna sila, saj ima Društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov 70 članov — ima posluh za želje kmetov. Toda pri tem in takšnem posluhu, ki ga kmet kaže za napredek svojega gospodarstva, nemalokrat prihaja do anarhije, do posameznih, ne pa do načrtnih rešitev.

Pospeševalne službe nimajo programov. Ti so največkrat samo v glavah, premalo pa jih je ekonomsko in projektno izdelanih. Tako področje, ki je po svoji naradni danosti eno najbogatejših v Sloveniji in primerno za vse kulture, saj ima 25 % zemlje v ravnini in vsega komaj 4 % neobdelovalne zemlje, v kmetijstvu zelo zaostaja.

Podobno je z obnovo vinogradov. Občine so morale izdelati razvojni

plan kmetijstva. Vinogradniški rajoni so, čeprav prirodna enota, razdeljeni na eno ali več občin. Zaradi tega je obnova vinogradov nenačrtna in neenotna. Namesto da bi vinogradnike organizirali, jih dezorganiziramo, pravijo. Agrokombinat obnavlja 10 ha, kmetje pa 50 ha vinogradov. Toda obnova, prav tako kot na Bizeljskem, zavira prepočasno odobranje kreditov pri bankah.

V Krškem imajo tudi močno kmečko skupnost za vzajemno varstvo živine. Lani so imeli v varstvu le 350, zdaj pa že nad 1400 glav, čeprav vedo kmetje zelo malo o vzajemni pomoči in kmečkih skupnostih.

V tem zimskem času pa so zelo razgibali kmečko mladino: pripravili so kviz „Kaj veš o kmetijstvu“, v zimsko izobraževanje pa so vključili več predavanj s skupnim naslovom „Vloga mladih zadržnikov v socialistični družbi“.

V SEVNIŠKI OBČINI

Na poti do Sevnice je v smeri Rake visoko pod hribi kraj Studenec, nekaj z osemletko in živim go-

spodarskim ter kulturnim življenjem. Zdjaj je dvorana gosilskega doma največkrat prazna. Kmetje, ki so imeli lani slabe izkušnje pri kooperacijskem pitanju živine, je nečesto več pitati. Barantanje s ceno in obračunom Obrata za kooperacijo pri KK „Zasavje“ v Sevnici jim ni všeč. Nagrade za dobre pridelovalce mleka so nepravilne in pesek v oči. Komu je namenjenih 31 milijonov Sdin, ki jih je mlekarica nakazala Kombinat, ne vemo; mleko naj bi nam raje poštno obračunali in plačali, pravijo. O mlekarjskih skupnostih ne vedo nič. Sporazum o tem krojita mlekarica in kombinat po sojve, brez sodelovanja pridelovalcev mleka.

V Sevnici so za integracijo kmetijskih organizacij Posavja in niso. Kakšna bo samostojnost posameznih organizacij potem? Kako se bo potem odražala občinska politika? Takšna in podobna vprašanja so vzrok oklevanju pri povezovanju kmetijstva. Upajo, da bo temu oklevanju kos nov medobčinski odbor Gospodarske zbornice Slovenije.

STEFAN KUHAJ

V spomin Franca Ivanca

V soboto, 13. marca, nas je globoko pretresla nepričakovana in žalostna vest, da je prenehalo biti srce našega dolgoletnega delovnega tovariša, prijatelja in kulturnega delavca Franca IVANCA. V času, ko se je zdravil v bolnišnici in doma, je v naših starih telo upanje, da se bo spet kmalu vrnil med nas, in težko smo pričakovali tega trenutka. Kruta usoda je prekrizala naše in njegove načrte, ki jih je nameraval uresničiti na delovnem mestu, v svojem zasebnem in kulturnem življenju.

Franca, toda ne le kot člana, temveč kot aktivnega delavca in vzgojitelja mladih.

Njegovo uspešno življenjsko pot potrjujejo številna priznanja in odlikovanja. Za svoje delo je pokojni France prejel v letu 1954 medaljo za delo, v letih 1952 in 1962 medalji za hrabrost, leta 1964 medaljo za sluge za narod, leta 1973 pa red dela s srebrnim vencem. Za delo na strokovnem področju izvrševanja kazni mu je Penološko društvo SR Slovenije v letu 1974 podelilo posebno priznanje.

Kako priljubljen in spoštovan je bil tov. France, smo videli tudi na njegovem pogrebu, ko smo se zadržali poslovlili od njega ob tako velikem številu občanov, znancev, prijateljev in sodelavcev. Na njegovi zadnji poti smo slišali besede tovarišev, ki so se od njega poslovljali v imenu sosedov, delovnih tovarišev, družbenopolitičnih organizacij in članov pevskega zbora Svoboda Mirna. Vsi, ki smo ga poznali in z njim sodelovali, ga bomo ohranili v nepozabnem spominu.

Sodelavci,
člani pevskega zbora

Franco IVANCA se je rodil 26. julija 1922 v Koprivniku pri Kočevju v zavedni kmečki družini. V Horjulu se je želel izučiti usnjarskega poklica, vendar je vojna onemogočila uresničitev njegovih želja, saj je bil zaradi simpatiziranja z narodnoosvobodilnim gibanjem že 1941 preganjan in nazadnje odpeljan v taborišče Gonars, kjer je ostal skoraj do konca 1943. Ob kapitulaciji Italije se je prebil v domovino in takoj vključil v NOB, postal član SKOJ, v letu 1945 pa član ZVKL.

Takoj po koncu ni vojni je služboval v enoti VDV v Novem mestu, nato pa v kazenskem poboljševalnem domu v Mariboru pričel delati v službi izvrševanja kazni odvzema prostosti, v kateri je ostal do svoje prezgodnje smrti. Zaradi bogatih delovnih izkušenj, delovne zagnanosti in osebnih poštenosti je v letih 1959-1963 opravljal dolžnost upravnika prvega oddelka kazenskega poboljševalnega doma v Brestanici, nato pa neutrudno nadaljeval svojo uspešno življenjsko pot na pomembnih delovnih mestih v kazenskem poboljševalnem domu Dob pri Mirni.

Pokojni France tudi v prostem času ni poznal počitka. Delo na kulturnem področju pomeni pomemben del njegovega življenja. Že v Mariboru je kot pevec sodeloval v Slandrovem zboru, po prihodu na Mirno pa je takoj zastavil delo kot neutrudni organizator in sodelavec na kulturnem področju. Med delovnimi tovariši je takoj poiskal tiste, ki so imeli veselje do petja, in ustanovil pevski zbor. Kmalu je pritegnil tudi občane Mirne in zbor je začel delovati v okviru kulturno-prosvetnega društva Svoboda na Mirni, katerega dolgoletni predsednik je bil ravno pokojni France. Pod njegovim vodstvom je društvo postalo nosilec kulturnega življenja na Mirni, pridobilo ustrezne prostore in razvilo številne dejavnosti. Sodelovanje v pevskem zboru mu je dajalo novih delovnih moči. Tudi bolezen ni prekinila njegovega nepremagljivega veselja do petja, saj je še v decembru 1975 poln življenjske vedrine in načrtov sodeloval s svojim zborom na nastopu v Beli Krajini.

Ne le na kulturnem področju, tudi v družbenopolitičnih organizacijah Mirne smo srečevali pokojnega

Kako je z mladino pred vrati?

Odgovarjamo na zapis, ki je pod naslovom „Mladina je ostala pred vrati“ izšel 18. marca letos v Dolenjskem listu na 16. strani.

Mladina na Sinjem vrhu ni še nikoli organizirala slovesnosti za dan žena in tudi letos ne. Vsa leta so jo organizirale žene. Za letošnje proslavo smo pobirali prispevek po 50 dinarjev, ki ga je moral plačati vsak, kdor se je želel udeležiti proslave. Nobeden od mladincev ni prispeval niti dinarja, čeprav so vsi vedeli, da zbiramo denar.

Proslava se je lepo začela s govorom predsednika ZZB, a razpoloženje se je kmalu spremenilo v prepir, ki so ga začeli mladinci. Zahtevali so, naj pride oseba, odgovorna za prostor, ven. A zunaj jo je namesto šopka ali prijaznih besed dočakala ploha psov. Vstopa jim ni dovolila, ker preprosto ni bilo več prostora, pa tudi naša proslava ni bila javni ples.

Tako je bilo! In še beseda k očitkom, zapisanim v pismu sinjerskih mladincev. Da so nekateri naši mla-

„DR“ NA SENOVEM

V počastitev krajevnega praznika je 9. februarja na Senovem gostovalo Sentijsko gledališče iz Ljubljane. Pripravilo je dve predstavi Nušičeve komedije „Dr“, ki prikazuje Beograd v predvojnem času, ko so imeli bogataši prvo besedo in se je dalo kupiti celo lažne diplome. Ob gledanju komedije smo se od srca nasmejali.

GLASBENA REVIIJA

14. februarja so na Senovem v reviji pevskih in glasbenih dejavnosti nastopili trije šolski zbori (otroški, pionirski in mladinski), z izborom narodnih pesmi sta se predstavila ženski pevski zbor iz Lise in Senovski oktet, v instrumentalni izvedbi pa smo slišali gojence glasbene šole, rudniško godbo na pihala, šolski ansambel s Senovega ter zabavno-glasbeni ansambel Galeb.

TO STRAN STE NAPISALI SAMI

Hvala za pomoč ljudem in živalim

Sneg odrezal ljudi in živali od hrane – Vojaki prišli na pomoč

Šele 16. marca smo dobili kar tri priporočena pisma našega dopisnika Jožeta Križa iz Kuželja, ki jih je pisal 11., 13. in 15. marca. Zaradi snega namreč teden dni ni bilo nobenih zvez s Kolpsko dolino. Prislunimo nekoliko skrajšanim Križevim poročilom:

11. MAREC: Sneg, ki je padal od 7. do 10. marca, nas je odrezal od pošte, trgovin in sploh od sveta.

Kuželjski občani, predvsem gasilci, so odprli 2 km dolgo pot od Ograje in Lazov do Kuželja. Zelo smo jim hvaležni, saj prebiva tu le 9 starejših ljudi, ki ne bi zmogli poti skozi visoki sneg. Takega snega pri nas ne pomnimo od leta 1952. Tudi takrat je zapadel 6. in 7. marca.

13. MAREC: Republikli Slovenija in Hrvaška bi se morali vendar že dogovoriti o pluzenju ceste Brod na Kolpi-Cabar. Komaj zapade malo več snega, že smo po več dni odrezani od sveta. Snega je nad meter in smo tako Slovenci kot Hrvatje brez zvez s svetom. Otroci ne morejo v šolo, odrasli ne v službo. Primanjkuje živil. Pek iz Fare in Broda na Kolpi ni prišel 5 dni in smo brez kruha. Avtobusi ne vozijo. Avto ni prišel že 5 dni po mleko. Zdravnik je običal z avtom nekje med Kuželjem in Gašparci in sta šla ponj dva vojaška traktorja. Kaj bo, če kdo zbolí, se ponesreči? Med vojno smo iz teh krajev veliko žrtvovali, zato bi bilo prav, da bi nam sedaj v primeru potrebe bolj pomagali. Zdej, 30 let po vojni, je že dovolj razne tehnike, da bi nam lahko prišla prenj na pomoč.

Zakaj z nizkimi udarci?

V članku „Pri roletah se nič ne zatika!“, objavljenem v Dolenjskem listu št. 12. z dne 18. marca 1976 v rubriki „To stran ste napisali sami“, si podpisani Slavko Sedevec iz Ljubljane, Titova 180, vseskozi prizadeva oprati svoj neuspeh pri strankah na moj račun. Če bi bilo njegovo pisanje v čemer koli odsev resnice, predvsem pa v slogu, ki so mu tuji podtikanje in nizki udarci, ne bi odgovarjal, saj sem prepričan, da znajo sami naročniki najbolje oceniti storitve, ki jih opravlja tako jaz kot on. Ker pa me hoče s podtikanjem lažnih trditvev onemogočiti pri mojem nadaljnjem delu, sem njegovo pisanje primoran zavrniti.

Odkar se ukvarjam z roletarstvom, so moji nameni pošteni: hitro, dobro in po zmernih cenah opraviti vsako naročilo, ki ga sprejemem. Zavedam se, da je predvsem od moje sposobnosti odvisno, kako bom strankam stregel v prihodnje. Moji računi bodo še naprej čisti – tako do dobaviteljev, strank in davčne uprave kot do javnosti. Pri tem me tudi v bodoče ne bo zanimalo, kako posluje Slavko Sedevec, kje nabavlja material, kakšne cene postavlja in kakšne odnose ima s strankami, ker je vse to njegova stvar. Temeljito pa bom premislil, če mu bom še kdaj dal na voljo svojo hišo in ključ, da bi imel pri meni skladišče za material. Toliko naj povem, ko je v svojem pisanju že omenil „izkazovanje hvaležnosti“.

Lojze Medle

Sneg je umoril mnogo ptic

Nenadni zadnji sneg ni presenetil le ljudi, ampak tudi ptice. V Kočevju ga je zapadlo kar 1,10 m, živo srebro pa je padlo tudi do 22 stopinj pod ničlo.

V tej veliki stiski so pticam pomagali občani, posebno člani Društva za vzgojo in zaščito ptic. Ljudje so pokladali hrano v krmilnice, na okna, balkone hiš in drugam. Hišam in hrani so se v nujni približave vseh vrst sinitičke, zelenci, dieski in celo žolne. Vendar je veliko ptic tudi poginilo. Lovci so jih precej našli

zmrzjenih v gozdu.

Zelo so trpeli skorci, ki so se letos izredno hitro vrnili z juga. Prve jate so priletele že konec februarja. Zajel jih je hud mraz, pa tudi hrane si zaradi visokega snega ne morejo iskati. Skorci neradi pridejo v krmilnice, ker so mesojedci, v krmilnicah pa je običajno samo razno semensko zrnje. Ko so ljudje opazili, da priletijo zaradi lakote tudi na loj in lojene pogače, namenjene sinicam, so se hitro znašli: pokladali so jim mešanico zmletega mesa in loja. Tako so jih veliko rešili pogina. Zaščiti pred mrazom pa jih vendar ni bilo mogoče. Živi so ostali le tisti skorci, ki so se lahko spravili v skorčnice ali v kako drugo zavetje. Ljudje so vsako jutro našli pod drevmi veliko zmrzjenih skorcev. Menijo, da jih je v teh dneh zima pomorila nad 200, verjetno pa tudi več, a jih ljudje niso našli, ker so jih prej odnesle razne živali, mačke, psi in tudi lisice, ki se stalno zadržujejo v bližini vrtov in hiš.

Ljudje so storili vse, da bi rešili čimveč ptic, teh koristnih, lepih in prijateljskih prijateljev. Žal jih ne more le zima, ampak tudi škropljenje drevev, umetna gnojila in druga kemična sredstva za uničevanje mrčesa.

ANDREJ ARKO,
KOČEVJE

Izlet v „neznano“

V počastitev dneva žera so šentjernejski upokojenci pripravili za svoje članice „izlet v neznano“. V Trebnjem so si ogledali Trimo in Konfekcijo Labod, na Mirni pa Dano in obrat Kolinske. V vseh štirih delovnih organizacijah so jih lepo sprejeli in razkazali moderne naprave, s katerimi delavci izpolnjujejo proizvodne naloge. V Dani jih je inž. Jana Petrovac podrobno seznanila z izdelovanjem brezalkoholnih in alkoholnih pijač, moderni obrat Kolinske za predelavo krompirja pa jim je razkazal direktor Tone Kotar, šentjernejski rojak. Šentjernejski upokojenci se zahvaljujejo vsem delovnim organizacijam za prisrčen sprejem, enako tudi nekdanjemu direktorju Dane Lojzetu Krhinu, ki jim je pripravil ogled v vseh delovnih kolektivih. Takih obiskov si upokojenci še želijo.

POLDE MIKLIČ

Šentjernejski upokojenci v mirenski Dani med razgovorom z inž. Jano Petrovac.

Cilj: preprečiti kršenje pravic

Varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine – Kako v kočevski in ribniški občini

Skupščina SRS bo na prihodnji seji obravnavala poročilo o stanju, pogojih in problemih na področju varstva samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine za leto 1975, ki ga je predložil družbeni pravobranilec samoupravljanja SR Slovenije. Zaradi izrednega pomena in seznanitve čim širšega kroga javnosti so poročilo obravnavali tudi slovenski sindikati, ki so sprejeli sklep, naj poročilo v celoti obravnavajo tudi občinski sveti Zveze sindikatov. Ker se želi, da bi tudi na tem področju zaživel uresničevanje nove ustave, bomo v tem sestavku v kratkem seznanili bralce z navedeno problematiko z željo, da bi tudi na področju občine Kočevje in Ribnica začeli temeljiteje izvajati ustavna določila.

Ustava zagotavlja samoupravnim pravicam delovnih ljudi in družbene lastnine posebno družbeno varstvo, ki ga uresničujejo:

1. skupščine družbenopolitičnih skupnosti s svojimi organi
  2. sodišča
  3. ustavna sodišča
  4. javni tožilec in
  5. družbeni pravobranilec samoupravljanja
- Družbeni pravobranilec samoupravljanja je med naštetimi organi dolžan, da se ukvarja izključno s preprečevanjem kršitev samoupravnih pravic delovnih ljudi ter družbene lastnine. Kot samostojni individualni organ družbene skupnosti neposredno ukrepa in vplaga pravna sredstva v skladu z zveznim

in republiškim zakonom o družbenem pravobranilcu samoupravljanja, ki opredeljuje njegov položaj, pravice in dolžnosti ter organiziranost.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja deluje na lastno pobudo: na predlog delavcev ter na predloge družbenih, družbenopolitičnih in drugih samoupravnih dejavnikov. Dolžan je stalno spremljati družbene odnose in pojave, ki so pomembni za družbeno varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine. Predlaga ukrepe za preprečevanje kršitev samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine.

Ob tem sodeluje s samoupravnimi, družbenopolitičnimi organi in jih seznanja s svojimi pobudami in

predlogi za ukrepe. Neposredno deluje v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah. Ima pravico in dolžnost opozarjati na kršitve samoupravljanja in družbene lastnine in zahtevati, da jih odpravljajo.

Če se ugotovi, da preventivna dejavnost ni učinkovita, mora glede na okoliščine predlagati skupščini družbenopolitične skupnosti, da ta sprejme z ustavo in zakonom predpisane ukrepe za odpravo kršitve. V primerih neustavnosti zakonov ali kakšnega drugega splošnega akta sproži postopek pred ustavnim sodiščem takrat, kadar so kršene samoupravne pravice delovnih ljudi in ali je oškodovana družbena lastnina. Zaradi varstva teh dobrin začne ali sodeluje v postopku pred sodišči združenega dela, drugim sodišči in organi. V primerih hujše narave navedenih kršitev ima pravico, da sam zadrži izvršitev takega akta ali dejanja.

Da bi bilo delovanje DPS učinkovito, zahteva zakon, da ga organi družbenopolitičnih skupnosti, samoupravna sodišča, organi samoupravnih organizacij obveščajo in mu na zahtevo dajejo vse potrebne podatke. Tudi organi inspekcije, upravni organi, Služba družbene

kontrolne morajo izvršiti dejanja, ki so potrebna za izvajanje nalog družbenega pravobranilca samoupravljanja.

Večina občin še ni imela organizirane te nove institucije. Zvezni zakon o družbenem pravobranilcu samoupravljanja je bil objavljen v Uradnem listu SFRJ št. 36/75, republiški zakon pa v Uradnem listu SRS št. 21/75. Imenovanja družbenih pravobranilcev samoupravljanja so občine izvedle konec leta. Za občini Kočevje in Ribnico je bilo sporazumno dogovorjeno, da se imenuje skupno pravobranilstvo samoupravljanja, katerega sedež je v Ribnici, Vrtnarska cesta 2, in je začelo z delom 1. 1. 1976.

Da bi bili bralci seznanjeni s problematiko družbenih pravobranilcev samoupravljanja v preteklem letu, navajamo nekaj podatkov iz poročila republiškega družbenega pravobranilca samoupravljanja.

Večina primerov kršitev je bilo obravnavanih s področja sporov iz medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu, ukrepov v zvezi s kršitvami statutov in drugih splošnih aktov, ukrepov v pogledu organiziranja združenega dela in statusnih vprašanj, samoupravnih sporazumov o medsebojnih razmerjih v združe-

nem delu, predlogov samoupravnim organizacijam, družbenopolitičnim organizacijam in več drugih neposrednih ukrepov.

Obravnavani primeri so pokazali celo vrsto neurejenosti, pomanjkljivosti in nepopolnosti na področju samoupravnih odnosov in družbene lastnine. Marsikje predstavljajo neurejeni splošni samoupravni akti probleme v splošnem samoupravnem razvoju in gospodarjenju organizacij združenega dela. Ugotovljeno je bilo, da ti akti marsikje niso bili v skladu z zakoni, družbenimi dogovori, samoupravnimi sporazumi itd. Status skupnih strokovnih služb še marsikje ni razčiščen po ustavnem načelu o družbenem značaju in neodtujljivosti dohodka.

Vseh teh kršitev ni vedno pripisovati neznanju, ampak so marsikje v ozadiju odpor proti novemu ali pa različni interesi, da bi se neopredelila odgovornost posameznikov pri opravljanju delovnih dolžnosti.

Medsebojna razmerja v združenem delu ne delujejo predvsem tam, kjer se ugotavljajo nezdružljive medsebojne odnose, kjer imajo neurejeno samoupravno zakonodajo in kjer se družbenopolitične organizacije, npr. sindikati, niso uveljavili v svoji samostojni, ustavno opredeljeni vlogi. Neurejena samoupravna zakonodaja je predvsem tam, kjer vsebujejo ti dokumenti samo načelne določbe, manjkajo pa natančne določbe o postopkih, udeležencih, kršitvah, dolžnostih strokovnih služb, da pripravijo gradivo.

Poleg teh pomanjkljivosti ali, lahko rečemo, kršitev je še cela vrsta neurejenih odnosov, kot so: nagraje-

vanje pri delu, kadrovske politiki, v obveščanju delavcev, v samoupravnem urejanju stanovanjskih vprašanj, v izvajanju sklepov samoupravnih teles itd.

Posebno mesto pa ima delovanje delavske kontrole. Marsikje se ovira ali duši delo tega organa, celo s šikaniranjem članov tega telesa, čeprav je jasna ustavna funkcija te institucije delavskega samoupravljanja.

Na koncu moramo ponovno poudariti, da ustava zagotavlja samoupravnim pravicam delovnih ljudi in družbene lastnine posebno družbeno varstvo. To je tudi razlog za prelomnico in morajo vse v uvodu našete institucije storiti vse za izvajanje teh določil. Vsi delovni ljudje so torej pri izvajanju svojih dolžnosti zaščiteni za svoje samoupravne pravice in se zato lahko obračajo za pomoč.

Kakor je že navedeno, ima družbeni pravobranilec samoupravljanja za občini Kočevje in Ribnico svoj sedež v Ribnici, Vrtnarska 2, telefon 87-089. Enkrat na teden, in sicer vsak torek, pa bo sprejemal stranke tudi v Kočevju, v stavbi družbenopolitičnih organizacij, na sedežu občinske Zveze sindikatov od 9. - 13. ure. Vsi delovni ljudje, predstavniki samoupravnih organov, predvsem člani samoupravne delavske kontrole, temeljne organizacije združenega dela in drugih organizacij torej lahko iščejo pomoč, nasvet ali sodelovanje družbenega pravobranilca samoupravljanja.

JANEZ PICEK
družbeni pravobranilec
samoupravljanja

kultura in izobraževanje

podčrtano

Po podatkih, ki zdaj že brez ovinkov in staniolnih ovitkov prihajajo iz občin, se kulturi le goji tako, kot se je nekaterim zarezko v optimističnih napovedih. Vseposvods tarnajo, kako malo denarja bodo imeli letos in da tu ne pomagajo niti pozivi z najvišjih mest, naj bi vsaj v Cankarjevem letu kulturi nekoliko bolj naklonjeni.

Zakaj spet tak hrup o pomanjkanju denarja? Zato nemara, ker tudi kultura, naj bo v bistvu še tako skromna in nesebična, ne more živeti zgolj od lepih besed, obljub in nenehnega pričakovanja. Saj bi bili najbrž glasovi tišji ali pa sploh ne bi bilo nič slišati, ko bi ne trpela dejavnost. Ostri noži so v letošnje denarne in delovne načrte kul-

Čas klobukov?

turnih skupnosti že nekajkrat zarezali tako globoko, da so kulturi zagrozile tu in tam smrtno rane.

In gotovo bi marsikje sledila zamrzitev kakršne koli dejavnosti, ko bi spet ne obudili tiste stare, znane še izpred ustanovitve kulturne skupnosti: "... s klobukom od vrat do vrat". Vse kaže, da bo dodatno nabiranje denarja, čemur bi po domače lahko rekli tudi prosjačenje, spet postalo ena od metod dela, drugače si obstoja te ali one amaterske skupine - kulturni amaterizem bo letos namreč najbolj prizadet - ni možno, zamisliti. Naj rečemo prosjačenju še kako drugače, denimo pridobivanje pokroviteljev, mecenov in drugih za kulturo vnetih posameznikov ali skupin, ki so pripravljene za pokroviteljstvo odšteti tudi kaj cvenka, se s tako metodo ni mogoče dočela sprjazniti.

Slej ko prej to ni v skladu z načelom, da smo s kulturnimi skupnostmi dobili sistem, ki bo za vselej brisal z dnevnega reda dodatno "novačenje" sredstev za kulturne potrebe. Seveda radi verjamemo, da je tako stanje občasna značaja, vendar smo tako slišali že lani in predlanskim, dogaja pa se vedno enako. Dokleje?

I. ZORAN

Med roki za petletko

V občinah morajo izdelati srednjeročne kulturne načrte

Srednjeročno načrtovanje za obdobje 1976 - 1980 morajo opraviti tudi kulturne skupnosti. Do zdaj je minilo več rokov za sestavo pomembnih dokumentov, ki jih je treba priložiti načrtom v kulturi. Ob koncu februarja se je iztekel čas za oblikovanje samoupravnega sporazuma o temeljnih načrta občinske kulturne skupnosti, sredi marca pa enak sporazum za načrtovanje v okviru republiške kulturne skupnosti.

Samoupravne sporazume o temeljih tega načrtovanja v občinah morajo podpisati delovni ljudje v tozidih in drugih organizacijah združenega dela ter občani v krajevnih

Novost: stiskaštvo v kulturi

Kulturni obeti na Dolenjskem letos marsikje celopodminimumom - Novo mesto rešuje združena sredstva republiške kulturne skupnosti - V Sevnici več posluha za amaterizem

Trije meseci leta, ki ne bo prizanesljivejšje od lanskega, v stabilizacijskem smislu pa bo gotovo še bolj nadzorovano, bodo vsak čas potekli. Kulturni obeti so se tudi na Dolenjskem skrčili na minimum, ob katerem še komaj lahko rečemo, da "človek ne živi samo od kruha". In še nekaj: tako stanje je kulturnike privedlo med največje stiskače. Stiskaštvo bo, kot kaže, letos sicer pogoj, da bodo programi dejavnosti uresničeni vsaj do spodnje meje.

Sama dejstva se najbolj potrjujejo nezavidljivo stanje. V Novem mestu bo imela kulturna skupnost na voljo nekaj nad 5,2 milijona dinarjev ali bore 3 odstotke več kot lani. V to vsoto je všteti tudi prispevek, ki ga bo dobila občina iz združenih sredstev pri republiški kulturni skupnosti za financiranje tretjine programa Dolenjskega muzeja v znesku 451.000 dinarjev. Brez tega "vzajemnostnega" dodatka bi imela kulturna skupnost celo manj denarja, kot je bilo porabljenega lani. Letos zbrani denar bo pretežno za poklicne kulturne ustanove, pa še te so se morale že vnaprej odreči tistemu, kar bi rade nadoknadile iz prejšnjih let.

Tako se bo godilo tudi drugim. V Brežicah bo imela kulturna skup-

KVIZ TEKMOVANJE KLUBOV OZN

Klubi OZN v črnomaljski občini se resno pripravljajo na občinsko kviz tekmovanje, ki bo v začetku aprila. Vprašanja na kvizu bodo zajemala: klube OZN, manjšinsko problematiko in delavsko gibanje v letih 1918 - 1941.

"Mladjevci" v Sloveniji

Razstavo deveterice likovnih ustvarjalcev iz slovenske Koroške so odprli v Kranju - škoda, da je ne bo k nam

Do zdaj smo pod imenom "Mladje" poznali revijo, ki izhaja v Celovcu in ki zbira okrog sebe besede ustvarjalcev med koroškimi Slovenci. Prejšnji teden pa je prvkrat prišla v Slovenijo skupina likovnikov iz kluba "Mladje" z onstran Karavank. Razstavo njihovih del so odprli v galeriji v kranjski mestni hiši.

Skupino "mladjevcev" sestavljajo: Zorka Weiss, Jože Boschitz, Iska Rano, Gustav Januš, Valentin Oman, Hubert Greiner, Jože Stefan, Rihard Vakaj in Ernst Arbeitstein. Gre za likovne ustvarjalce mlajšega rodu, saj je najstarejši, Oman, rojen leta 1935, najmlajši, Boschitz, pa leta 1951. Vsi so se javnosti že predstavili samostojno ali skupinsko, nekateri med njimi so za svojo

nost letos na voljo 1,428.000 dinarjev. Največ denarja bo šlo za Posavski muzej, drugi izdatki pa bodo za občinsko matično knjižnico in Zvezo kulturno prosvetnih organizacij. Denar za spomeniško varstveno,

arheološke in druge akcije bodo skušali zagotoviti s pomočjo posojil in republiške vzajemnosti.

Denarne težave bodo letos pestile tudi sevniško kulturno skupnost. Kljub temu so se odločili nekaj grajskih prostorov preurediti za stalne zbirke, pokazati pa želijo zlasti najdbe iz Ajdovskega gradca in zgodovinske spomenike iz sevniške občine. Hvalevreden pa je posluš za amaterizem, ki so mu sklenili dati polovico več denarja kot lani.

Nič boljši obeti niso drugje, o čemer smo na kratko že pisali.

I. Z.

Dober večer, prijatelji!

Občinstvo v Krškem je pozdravilo dolenjske pesnike

Petkovo srečanje z dolenjskimi pesniki v domu Svobode na Vidmu so Krčani uvrstili v spored prireditev Cankarjevega leta, leta, ko slavimo stoletnico rojstva tega velika slovenske umetniške besede, vidca novih socialnih poti, vzornika in revolucionarja.

Iz semena, ki ga je sejal Cankar, je vzklilo tudi pesniško snovanje naših šestih Dolenjcev. Ljubitelji pesniških izpovedi v Krškem so ta večer spoznali profesorja novomeške gimna-

zije Janeza Kolenca, pisatelja in ravnatelja metliškega muzeja Jožeta Dularja, novinarja Ivana Zorana, inženirja Avgusta Gregorčiča, sodnika Vladimira Bajca in Lada Smrekarja, ki ga po dolgoletnem delovanju v Kostanjevici že zdavnaj štejejo za domačina.

Verze pesnikov današnje Dolenjske so poslušalcem doživeto predstavili gledališki umetniki Miha Baloh, Rudi Kosmač in Iva Zupančičeva ob klavirski spremljavi pianista Andreja Jarca. Večer je zapustil pri gledalcih lep vtis, pomenil jim je nevskadnje doživljaj in srečanje s svetom, ki ga naglica časa in kopčenje dnevnih dolžnosti odrivata iz zavesti.

Iz večine pesmi, z izjemo humoriistično obarvanih Bajčevih verzov, diha elementarna navezanost na zemljo kot na zadnjo bilko, s katero se današnji človek rešuje pred izkoreninjenjem, pred nevarnimi čermi sodobnega časa. Zal je bila dvorana Svobode za tako podajanje premalo intimna in spoznavanje s pesniki je bilo preveč enostransko. Gledalci so sicer lahko sledili besedi na odru, avtorji in nastopajoči pa so se ozirali v tempo, kajti luči v dvorani so bile pogašene.

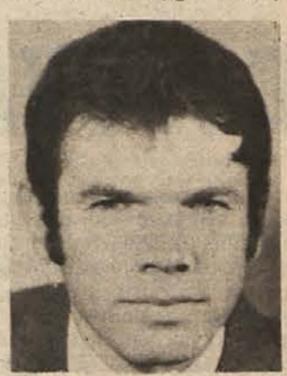
JOŽICA TEPPEY

Založba Lipa iz Kopra je obogatila fond za knjižnico v Bregah z desetimi knjigami. V spremnem pismu so darovalci s slovenske obale zapisali: „Z razumevanjem smo sprejeli vašo prizadevanja za ustanovitev knjižnice. Vaša pobuda je temelj sprejemljiva, ker prihaja v Cankarjevem letu, to je v času, ko povzemamo in obnavljamo misli naših velikanih, predvsem Prešerna in Cankarja. Vaša prizadevanja dokazujejo tudi, da so pri nas še ljudje, ki ne mislijo samo nase in na potrošniško zadovoljevanje, ampak tudi na našega delovnega človeka in sodelavca, na duhovno hrano, ki človeka plemeniti.“

Pismo je založba naslovlila na Ivana Škofljanca, domačina, ki mu je ustanovitev vsake knjižnice na Bregah

malone življenjski smoter. Navdušen nad vsebino navedenega spremnega pisma iz Kopra pravi: „V teh vrsticah najdem plačilo tudi zase in za svoj trud, ko sem se odločil v rojstnem kraju oživiti ljubezen do knjige. Vidim,

Ivan Škofljanec

da so ljudje, ki čutijo do delovnega človeka enako kot jaz in vidijo njegovo potrebo po duhovni hrani. Kopske vrstice bom ponesel v svet in tudi v krajih, kamor me bo pripeljalo življenje, bom dajal pobude, ki lahko človeku koristijo. Veliko je spoznanje, da Cankar živi in bo živel z nami. Upam, da po svojih močeh tudi sam uresničujem njegovo izročilo.“

Komentar k vsemu temu je lahko zelo kratek: da l bilo na svetu kar največ takih krajev, kot so Brega, in tako nesebičnih ljudi, kot je Ivan Škofljanec.

I. ZORAN

Ob Maleševih liričnih zapisih

Retrospektivna razstava Mihe Maleša v Dolenjski galeriji bo odprta do 7. aprila

Do 7. aprila bo v Dolenjski galeriji odprta osebna (retrospektivna) razstava olj slovenskega slikarja in grafika Mihe Maleša. Na otvoritvi 16. marca je po krajšem solističnem nastopu pianista Andreja Jarca o razsežnosti in ustvarjalni moči Maleševih umetnosti govoril dr. Emilijan Cevc.

Občinstvu Dolenjske galerije se je Maleš predstavil z 58 motivom pokrajine kakor pred ljudskimi običaji, ki so tu doma. Pozorno prikaz sl-

karjeve dejavnosti, saj je pričujoča razstava „povzetek“ nekaterih pred tedni zaprtih razstav, poleg tega pa ne prinaša ničesar iz njegove grafike in risbe, je vendarle tudi s te razstave dovolj razvidno avtorjevo hotenje in izpovedovanje na področju likovne umetnosti. Iz vseh teh liričnih likovnih zapisov je razbrati tudi pomembnost Malešev smoter, da mora biti izhodišče umetniškega ustvarjanja človek.

Na Maleševih popotovanjih s čopičem in paletjo skozi prostor in čas je Dolenjska doživela posebno pozornost, o čemer govore tudi dela, razstavljena v Dolenjski galeriji. Maleš se je ustavljal tako pred zanimivim motivom pokrajine kakor pred ljudskimi običaji, ki so tu doma. Pozorno je proučeval tudi ljudsko umetnost - plastiko in na

to temo ustvaril precejšnje število del, ki v njegovem koloritu zažive v povsem novi razsežnosti. Za dolenjske obiskovalce je pričujoča razstava prav zavoljo tega vredna še posebne pozornosti.

I. Z.

V GOSTEH PRI SOSEDIH

Igralska skupina sevnškega Kluba mladih gostuje nočoj ob 20. uri v Brežicah s komedijo Marjana Marinca „Poročil se bom s svojo ženo“. Jutri ob 19.30 uri gostujejo v Krškem, v nedeljo ob 15. uri pa na Blanci. Na dosedanjih gostovanjih so vseposvods želi uspeh. Marinčevo komedijo nameravajo uprizoriti v najmanj 15 krajih.

DELEGACIJE NISO VSEGA KRIVE

Zadnja skupščina kulturne skupščine v Sevnici, ki je imela na dnevnem redu tako važna vprašanja kot sklepanje o podpisu družbenega dogovora o delitvi dohodka, sprejem zaključnega računa in novega finančnega načrta, vseeno ni uspela zagotoviti sklepčnosti. Kot je povedal Slavko Hočevar na zadnji seji komiteja občinske konference ZK v Sevnici, loške delegacije ne gre kriviti za izostanek. Gradivo za sejo skupščine kulturne skupnosti je bilo odposlano iz Sevnice komaj tri dni pred sklicem skupščine.

KAKO DO ARHIVA?

Zgodovinski arhiv Slovenije, enota za Dolenjsko in Belo krajino, bi v Draščih v bivši osnovni šoli rad uredil skladišče za belokranjski arhiv. Dela bi stala 140.000 dinarjev, sredstva pa naj bi prispevali obe belokranjski občini. Čeprav bi bilo res nujno to izpeljati, da bi bilo vse arhivsko gradivo Bele krajine varno spravljeno in urejeno na enem mestu, v Črnomlju ne vidijo možnosti, da bi izbrskali teh 70.000 dinarjev.

Mali kulturni barometer

KRAJINAR V KRANJU - V Galeriji v Prešernovi hiši v Kranju gostuje te dni s svojimi deli Milan Merhar, likovni pedagog in organizator najrazličnejših likovnih in drugih šolskih prireditev. Pretežno dela v akvarelu. Njegova dela so bila že večkrat razstavljena, na skupinskih razstavah ga je spoznalo tudi občinstvo krške Galerije in Likovnega salona v Kočevju.

BOREC 3 - Zadnja številka 28. letnika te revije prinaša vrsto zanimivih sestavkov, ki v dokumentarni ali umetniški obliki podajajo čas naše narodnoosvobodilne vojne. V vsebino nas uvajata prispevka, posvečena dnevu žena: črtica „Groza v brezovnem gaju“ izpod peresa Geme Hafner in pesem „Anici Cernejevi“ Erne Muser, nastala maja 1944 ob smrti mladinske pesnice in aktivistke OF Anice Cernejeve v Neubrandenburgu, podružnici ženskega koncentracijskega taborišča Ravensbrueck. Za dolenjske bralce bo

morda še posebno zanimiv sestavek „V opankah po Dolenjskem in Beli krajini“, ki ga je v nekaj nadaljevalnih objavil slikar Dore Klemenčič - Maj.

KONCERTI IZ NAŠIH KRAJEV - V nedeljo, 21. marca, so lahko poslušalci prisluhnili „Koncertu iz naših krajev“, ki ga je ljubljanska RTV pripravila v Krmelju, popoldne pa so imeli snemanje za naslednji koncert v Stranski vasi pri Novem mestu. Poleg ansambla Zadovoljni Kranjci in Koroškega akademškega okteta so v obeh krajih nastopili tudi domačini.

PRIDOBITVE NARODNE GALERIJE - Predvčerajšnjim so v ljubljanski Narodni galeriji odprli razstavo novih pridobitev iz let 1965 - 1975. Med pridobitvami so dela, ki so jih obiskovalci predtem lahko videli le v drugih razstaviščih po svetu.

Miha Maleš: LJUDSKA PLASTIKA - Maharovec, olje, 1974.

Pedagoški kotiček

NOV NAČIN OCENJEVANJA IZ VEDENJA

Revidirani pravilnik o ocenjevanju na osnovnih in srednjih šolah, ki je izšel avgusta 1975, prinaša med drugimi spremembami tudi nova določila glede ocenjevanja vedenja. V skladu s tem pravilnikom bomo odslej ocenjevali učenčevo vedenje z naslednjimi besednimi simboli: VZORNO, PRIMerno, MANJ PRIMerno.

Zaradi tradicionalnega odnosa do ocene iz vedenja bo uporaba novega pravilnika nekatere vznemirila, kajti ocena iz vedenja velja v našem javnem mnenju kot javna oznaka učenca z močno moralno vsebino, ki zadeva osebno globino staršev in otrok. Če učenec ne zmore predmetne snovi in se starši podrobno pogovorijo z učiteljem, se pogosto le sprjaznijo z dejstvi, skoraj dosledno pa odklanjajo slabo oceno iz vedenja, ker jih ta ocena moralno bremeni...

Če se ocena (iz vedenja) uporablja samo v zgornji vrednosti, tako je bilo namreč do sedaj (večina učencev je imela odlično), potem ni mogoče v tem sistemu pravično oceniti tistega, ki je nadpovprečen in ima izredne sposobnosti, ki so vsebovane v oceni. Z novim pravilnikom bomo to strokovno napako iz preteklosti popravili tako, da bo večina učencev ocenjena z oceno „primerno“, izjemno izstopajoče navzgor ali navzdol pa z oceno „vzorno“ ali „manj primerno“.

Ker pa bodo na začetku lahko to oceno, t.j. „primerno“, razumeli starši in učenci kot nekaj slabega, moramo to načelo dosledno uporabljati. Učiteljeva dobrohotnost, ki bi se izražala v tem, da bi napisal vsem učencem svojega razreda oceno „vzorno“, bi pomenila v resnici neodgovorno početje...

JOŽE TRČEK

v Prosvetnem delavcu 6. febr. 1976, Str. 3

DOBOVA

Devet vasi ima „predmestje“!

Najprej magistrala, nakar še sedem kilometrov od zime šiiranege asfalta je bila pot do Dobove, največje od devetih vasi tamkajšnje krajevne skupnosti, ki je bila cilj tokratnega „uredništva v gosteh“. Nad pokrajino ob cesti je lebdela meglena tenčica, ki je puhtela iz zasneženih polj in travnikov. Turbni torkov popoldan ni nudil nič pogledu vseh čnega, zato je pričujoči zapis brez zanesenega uvoda. Naključilo se je pač tako, da smo se novinarji Jožica Teppey, Andrej Bartelj in Drago Rustja dokaj hitro znašli v Kramarjevi gostilni. Beleške so priromale na mizo, Dobovčani pa niso skoparili z besedami!

Med Savo in Sotlo razpeta krajevna skupnost Dobova šteje devet vasi z dvema zaselkoma. Med vojno so Nemci izselili domala vse prebivalce in po osvoboditvi so se iz tujih domov vrnili na opustošene domove. Povojna desetletja so v ondotne kraje prinesla precejšnje spremembe. Zdaj živi v 780 gospodinjstvih 2978 ljudi. Kmetijstvo je edini vir dohodka samo še v okoli 40 gospodinjstvih, sicer pa je od vsake hiše vsaj eden zaposlen. Ni še dolgo, odkar je bilo celo zunaj meja brežiške občine zaposlenih blizu sto Dobovčanov, trenutno pa se jih vozi na delo v Zagreb, Krško ali Sevnico le še sedemdeset. 655 delavcem dajejo kruh domači tozdi, Podjetje za popraviljanje voz, obrat Beti, Obrtno kovinsko podjetje, Dekorles in Mizarstvo, precej pa jih je zaposlenih tudi na železniški postaji. Z zaposlitvijo občani dobovske krajevne skupnosti res nimajo in ne bodo imeli težav, saj so še na voljo prosta delovna mesta.

Nad električnim omrežjem se Dobovčani ne pritožujejo, pitno vodo pa so vse vasi dobile že leta 1973, ko so se priključile brežiškemu vodovodu. Tedaj je vsako gospodinjstvo prispevalo po štiri tisočake, vsoti, ki je bila potrebna za gradnjo vodovoda, pa ni prišteto prostovoljno delo, ki so ga občani opravili pri izkopu vodovodne trase.

S prispevki občanov, krajevne skupnosti, podjetij in občine so pred nekaj leti asfaltirali tudi sedem kilometrov krajevnih cest. „Zdaj smo dolžni vzdrževati 42 kilometrov cest.“ je dejal predsednik sveta KS Vinko Čančer. „Jensko posipavanje cest je stalo krajevno skupnost 120.000 din, ki smo jih še lahko zbrali. Kako pa bo v bodoče, ne vem, kajti KS je zelo prizadel novi zakon o izkoriščanju naravnih bogastev, ki prepoveduje krajevni skupnosti izkoriščati gramoznico. Le-ta je bila glavni vir dohodka, saj smo iz občinskega proračuna dobili le 55.000 din, s prodajo gramozna pa smo jih zbrali tudi do 500.000. Kje bomo zdaj dobili denar za vzdrževanje in asfaltiranje krajevnih cest pa še toliko drugih stvari, ki so v pristojnosti krajevne skupnosti? Sploh je postalo nenadoma vprašljivo delovanje KS, kajti zgolj z obljubami se ne da nič narediti. V vasi Mihalovec se že lani odločili za samoprispevek za asfaltiranje dveh in pol kilometrov ceste skozi vas. Vsak vaščan je pripravljen dati pet tisočakov, gramoz pa naj bi prispevala KS. In zdaj iz tega najbrž ne bo nič! Gramoznico so „zapečatili“, krajanji pa naj se znajdemo, kakor vemo in znamo. Za posodabljanje občinskih cest mora vsako podjetje prispevati po

1000 din za zaposlenega. Le katero bo dalo kaj še posebej za KS“?

„Zakon, ki prepoveduje izkoriščanje gramoznice, je v nasprotju z osnutkom družbenega dogovora med posavskimi občinami, ki med obrobni dejavnostmi predvideva tudi izkoriščanje gramoznic.“ je nadaljeval pogovor o „zlati jami“ Jože Urek. „Z dohodkom od gramoznice smo podpirali tudi krajevne organizacije in društva. In s čim naj jih še naprej?“

Del Dobove ima izdelan zazidalni načrt in občani plačujejo prispevek za mestno zemljišče. KS je hotela, da bi to razširili na celo Dobovo, saj bi se tako na leto zbralo okoli 120.000 din. Toda nekateri občani temu nasprotujejo, četudi bi vsi radi imeli urejeno vas. Če bi vsi Dobovčani plačevali prispevek, že preprost izračun pokaže, da se po dobovskih cestah ne bi dvigal prah, kajti vse bi lahko asfaltirali!

Kmetovalec Ivan Škvarč iz Velikega Obreza pravi, da se zemljo splača obdelovati le, če je pri roki sodobna mehanizacija. „Nič koliko ur kmetje delamo zastoj, toda najdejo se ljudje, ki se samo široko ustijo, kaj vse so storili za izboljšanje pogojev kmetovanja, v resnici pa gre za prazno besedičenje. Sploh pa hočem povedati tole: Med Dobovo in Velikim Obrezem smo si mladi v zapuščeni gramoznici že 1967 uredili nogometno igrišče. Tedaj je bilo naše delo ocenjeno na 10.000 din vrednosti. Pred tremi leti pa so na delo naših rok začeli voziti smeti, ne da bi nas kdo kaj vprašal! Na smetišču zmeraj gori, širi se smrad, v brežiškem Komunalnem podjetju, pri katerem smo potožili, pa pravijo, naj jih pustimo pri miru, češ da je dovoz smeti dovolila občinska skupščina.“

Mizar Jože Kopinč iz Velikega Obreza poleti in pozimi spi za zaprtimi okni. „Smetišče je od hiš oddaljeno le okoli tristo metrov. Poleti je obupno! Brežičani vozijo smeti, odpadke iz klavnice, smrdč dim pa nenehno sili v hiše. Nadlegujejo nas celo riji muh, lani septembra pa mi je v spalnico skočila ogromna podgana. Ne vem, kako se vse to sklada s prizadevanji za čist zrak in okolje. Gotovo ne najbolje, saj se včasih kar dušimo!“

„Čisti kmet“ je izraz, ki ga je treba za zmeraj črtati iz slovenskega slovarja,“ je odločno dejal upokojenec Anton Kramer iz Velikega Obreza. „Sam se še ukvarjam z zemljo, toda ko pribito velja, da se samo od kmetovanja ne da živeti. Zato se kmetje zaposlujejo, kar še posebno velja za dobovski konec, četudi so kmetovalcem v veliko pomoč t.i. strojne skupnosti za lažjo obdelavo zemlje. Imamo jih že v treh vaseh.“

„Mehanizacija, ki jo premorem, je iz nemskega „odpada“. Tako je dejal kmetovalec Franc Zupančič iz Gaberja in potožil, da je invalid. „Zato me nikjer nočejo vzeti v službo, zemlja in nekaj živine pa ne vrže toliko, da bi zlahka plačeval davek, socialno in starostno zavarovanje. Hčeri in sinu ne želim takega životarjenja na zemlji, saj komaj shajamo od danes do jutri. Pomoči pa od nikoder!“

Dobovčani, ki niso docela zadovoljni s trgovinsko oskrbo, imajo precejšnje težave z avtobusnimi zvezami: od sedme ure zjutraj do enajste dopoldne nimajo nobenega avtobusa do Brezic, vlak pa tudi ni primeren, saj morajo pol ure peša-

čiti do mesta! Veliko govorjenja je že bilo o tem, pa se nič ne spremeni. Zagrebško avtobusno podjetje ZET se je samo ponudilo, da bi uvedlo progo skozi Dobovo do Brezic, saj morajo njegovi avtobusi po eno uro čakati v Harmici. In v tem času bi lahko opravili vožnjo do Brezic. Toda kaže, da ima ljubljanski SAP monopol v Posavju, kajti nobena, še tako pametna beseda ni zalegla, da bi dovolil Zetu rešiti težave Dobovčanov.

V Dobovi je zadnja postaja slovenskih elektrificiranih železnic. Vsak dan se ustavi okoli šestdeset vlakov, še več pa jih gre le mimo, zato imajo dobovski lastniki avtomobilov in pešci precej težav pri prehodu čez progo, saj so zapornice pogosto zaprte več kot dovoljenih dvajset minut. Zato se že dalj časa postavlja vprašanje nadvoza, kajti podvoz zaradi talne vode ne bi bil primeren. Toda glede na denarna sredstva krajevne skupnosti kaže, da to vprašanje še ne bo kmalu rešeno.

Tudi poplave so dokajšnja nadloga občanov dobovske krajevne skupnosti. Ko se Sava razlije čez bregove, se znajdejo pod vodo Mostec, Mihalovec in Loče. V Rigoncah so se pred poplavami rešili z regulacijo Sotle, pri Savi pa bi uspeli le z nasipom. Občani treh prizadetih vasi imajo vso podporo krajevne skupnosti, toda slednja jim ne more nič pomagati, zato se nadejajo, da pri srednjeročnem programu Vodne skupnosti Slovenije niso pozabili nanje. Poplave povzročajo res veliko škodo na poljih, stanovanjskih hišah in gospodarskih poslopih; odpisi davkov je nikoli ne odtehtajo!

Kanal, ki odvaja vodo iz Jovsev, že 40 let ni vzdrževan, zato je mestoma zasipan, zamočvirjenih pa je okoli 60 hektarov zemlje. Pred desetimi leti so strokovnjaki ugotovili, da je zemlja na zamočvirjenem predelu primerna za pridelovanje vseh poljščin, le izsušiti bi jo bilo treba. Toda zemlja je last kmetov, ki sami tega ne bodo zmogli, pripravljani pa so pomagati pri izsušitvi, če bi jim priskočila na pomoč Vodna skupnost Dolenjske, pod katero spada kanal.

V devetih učilnicah dobovske osemletke si nabira znanje 315 učencev, v podružnični šoli v Kapeleh pa štirideset. V Dobovi sta tudi oddelka glasbene in male šole. „Zdajšnja šolska stavba je bila zgrajena 1826.“ je povedala učiteljica Antonija Veble. „Prvič so jo dozdali 1878, drugič in zadnjič pa pred devetimi leti. Tehnična delavnica je kar na podstrešju, k telovadbi pa hodijo učenci v dvesto metrov oddaljeno dvorano prosvetnega doma, kjer imajo tudi asfaltno igrišče. Sploh je pouk v razmerah, ki mejijo že na nemogoče, zato se postavlja vprašanje, kako izvesti prehod na celodnevno šolo.“

Časopisno stran bi porabili, če bi hoteli natančno opisati vse tegobe dobovske osnovne šole in navesti, kaj je nujno potrebno za celodnevno šolo. Toda v Dobovi ne stojijo križemrok, saj so že dodobra premislili, kaj jih čaka, in sestavili načrt za vzgojno-izobraževalni center, ki bo obsegal šolsko poslopje, ambulanto, vzgojnovarstveno ustanovo, telovadnico, igrišče, bazen, kolesarnico in stanovanjski blok za učitelje. Kdaj bo načrt uresničen, kajpak ni moč niti predvideti, četudi Dobovčani nenehno mislijo nanj. Poudarimo naj še, da je dobovska krajevna skupnost

edina v brežiški občini, ki nima stanovanjskega bloka za učitelje.

„Vzgojno varstvo predšolskih otrok v Dobovi je šele v povojih.“ meni ravnateljica šole Marija Vogrin. „Potreba zanj se je pokazala že 1968. Na voljo je še zdaj le ena učilnica, v kateri se gnete enaindvajset malčkov. Letos bosta jeseni odšla iz varstva samo dva otroka, že zdaj pa imamo prošnje za dvanajst novih. Kam bomo z njimi, ne vem!“

V Dobovi še nimajo spomenika padlim borcem in izgnancem, toda kaže, da ga bodo postavili do srede prihodnjega leta. Hkrati s postavitvijo spomenika nameravajo izdati kroniko Dobove ter z njo dopolniti že objavljene podatke o delavskem in revolucionarnem gibanju na tem področju od prve vojne dalje. Za to si prizadeva zlasti ZB, ki je ena najbolj delavnih organizacij v krajevni skupnosti. Tudi delo drugih je opazno, zlasti gasilcev in lovcev.

„V KS je osem gasilskih društev.“ je povedal avtomehanič Marjan Blagušević iz Gaberja. „Vsako društvo ima svoj dom, motorne brizgalne, štiri pa celo lastne avtomobile. Domovi so na razpolago mladini, sploh pa si gasilci želimo, da bi se še več ljudi priključilo tem humanim prostovoljnim društvom. Mnogi nas jemljejo resno le tedaj, kadar gori ter ob drugih nesrečah, sicer pa smo deležni celo posmeha.“

36 članov dobovske lovske družine se pogosto odpravi loviti fazane, zajce in srnjad, ki je je ubilo, radi pa bi razvili tudi turizem. Imajo svoj dom v Pustači, ki je že pod streho, in letos bodo uredili še notranjost. Z lastnimi prispevki in prostovoljnimi delom!

Med športnimi dejavnostmi v Dobovi omenimo rokometni klub. „Že deset let obstaja in zdaj igramo v slovenski ligi, kar je velik uspeh. Za rokomet je pri nas veliko zanimanja,“ pravi trgovski potnik Franc Polovič. „Na tekmi je poprečno 400 gledalcev, bilo pa jih je tudi že 800. Klub tarejo denarne težave, zato si pomaga s prirejanjem veselice. Letos je v načrtu ograditev igrišča in gradnja tribun.“

Prizadevanja turističnega društva je opisala učiteljica Terezija Kramer in med drugim dejala, da bodo do konca uredili park. V njem so že zasadili drevje, letos pa bodo še rože in postavili klopi. Za ureditev Dobove in parka skrbijo največ člani šolskega olepševalnega krožka, turistično društvo pa skrbi tudi za hortikulturno osveščenost občanov. Imeli so že nekaj predavanj in podelili 18 diplom za vzorno urejene hiše, v katerih prebivajo ljubitelji rož.

Že trideset let deluje v Dobovi prosvetno društvo „Stane Vogrin“, ki združuje dva orkestra, ansambla „Optimisti“ in „Mladi“, godbo na pihala, šolski dramski krožek, lutkarje, knjižnico, najbolj delaven pa je pevski zbor, ki pod vodstvom Ignaca Regoviča sodeluje na vseh proslavah, posavski pevski reviji in pod. Snemal je že za radio Brezice, na srečanju pevskih zborov v Sentvidu pri Stični pa so njegov nastop posneli tudi za televizijo. Zbor, ki bo letos proslavil 15-letnico obstoja, ima težave zaradi pomanjkanja prostora za vaje.

Zapišimo še, da Dobovčani v šali pravijo Brežicam „predmestje Dobove“. „Kar se tiče kulture, čisto gotovo!“ poudarjajo.

Vinko Čančer

Jože Urek

Ivan Škvarč

Jože Kopinč

Anton Kramer

Franc Zupančič

Antonija Veble

Marija Vogrin

Marjan Blagušević

Franc Polovič

Terezija Kramer

Martin Godler

Vinko Hrovatič

Ivan Vučajnk

Dolenjski derbi Kočevcem

Novomeščani v II. republiški ligi dosegli zmago, Sodražani izgubili — Kočevje odpravilo Beti

V 14. kolu druge republiške namiznoteniške lige so Novomeščani igrali doma s Prestrankom in ga brez težav premagali, v Sodražici pa so gostovali Ljubljanci (P-Klub) in domače igralce odpravili s 5:0. V ljubljanski področni namiznoteniški ligi je bilo najbolj zanimivo srečanje med metliško Beti in Kočevjem, ki so ga po boljši igri dobili domači igralci.

NOVO MESTO — PRESTRANEK 5:0

Obe moštvi sta se v lanski sezoni nastopili v najkvalitetnejši republiški

ligi, s tekmovalno sezono pa sta po izpadu nadaljevali v II. ligi. „Prestranek“ so zapustili najboljši igralci, in kot kaže, bo prihodnje leto nastopil v ljubljanski področni ligi, saj mu v štirinajstih srečanjih ni uspelo doseči zmage. Petkov dvoboj je potrdil dokaj dobro formo domačih igralcev, ki upajo, da bodo prihodnje sezono nastopili v prvi ligi.

SODRAŽICA — P-KLUB: 0:5

Tudi v štirinajstem srečanju v drugi republiški ligi Sodražanom ni šlo najbolje. Gostje, ki so trenutno na prvem mestu, so igrali na vso moč in se ob enem pripravljali na prihodnje srečanje z Novim mestom. S petimi zmagami so Sodražani trenutno na sedmem mestu.

KOČEVJE — BETI 5:1

Dolenjski derbi v ljubljanski področni namiznoteniški ligi se je končal z nekoliko presenetljivo visoko zmago domačih igralcev. Tudi Metličani so potihem upali na zmago, toda prejšnji petek so igrali preveč slabo, da bi lahko ogrozili dokaj zanesljive domače igralce.

Namiznoteniški veteran Ivan Kapš (Novo mesto) je s svojim obrambnim načinom igranja v II. republiški ligi še vedno za marsikaterega igralca pretrd oreh, zlasti v letošnji sezoni, ker redno trenira.

V NEDELJO: BELA KRAJINA — TRIGLAV

V nedeljo se bosta na črnomaljskem stadionu v četrtfinalni tekmi za nogometni pokal maršala Tita pomerili emajsterici Bele krajine in kranjskega Triglava. Ker slavi letos črnomaljsko nogometno društvo 45. obletnico ustanovitve, bo ta tekma ob enem prva prireditev v počastitev klubskega jubileja. Pred tekmo bodo člani kluba pripravili krajšo slovesnost, na kateri bo govoril predsednik prireditvenega odbora Janez Zunič.

INLES — SLOVAN 19:17 (8:9)

V ponovljeni tekmi II. zvezne rokometne lige-sever sta se v Ribnici pomerili ekipi domačega Inlesa in ljubljanskega Slovana. Po močno izenačeni tekmi so zmagali gostje z dvema zadetkoma prednosti. Tik pred koncem bi lahko domači rokometaši izenačili, toda zaradi nespretnosti so žogo izgubili in dobili gol.

ODBOJKA: KRŠKO IN SEVNICA

Prejšnjo soboto so pripravili v Sevnici področno odbojgarsko tekmovalno pionirjev in pionirk. Rezultati — pionirji: 1. Krško, 2. Sevnica, 3. Hrastnik; pionirke: 1. Sevnica, 2. Krško.

J. V.

Spomladanski del prvenstva odbojkaric so Novomeščanke začele s polovičnim uspehom. V 10. kolu so doma po zanesljivem vodstvu izgubile z Branikom, v 11. kolu pa so v gosteh premagale vrsto Mislinje. Na sliki: ekipa novomeške Krke s trenerjem Janezom Mohorčičem. (Foto: Slavko Dokl)

Odbojka v republiškem vrhu

Novomeščanke so v prvi slovenski odbojgarski ligi po 11. kolu na četrtem mestu, ekipa Novega mesta pa na odličnem tretjem

V minulem odbojgarskem kolu sta novomeški vrsti dosegli zmage. Igralke Krke so gostovale v Velenju in v izenačeni tekmi premagale Mislinjo, ekipa Novega mesta pa je na domačem igrišču poskrbela za „napeto“ tekmo, po kateri so točke ostale doma in ekipa utrdila v vrhu prvenstvene tabele.

MISLINJA — KRKA 1:3 (14, -9, -8, -12)

Novomeščanke so prejšnji teden gostovale v Velenju in drugo tekmo v spomladanskem delu slovenskega prvenstva odbojkaric po dokaj izenačeni tekmi, kar kaže tudi rezultat, dobile. V prvem setu so bile domače igralke nekoliko boljše, v nadaljevanju pa so bolj izkušene gostje igralce zanesljivejše v napadu in srečanje zasluženo dobile. Novomeščanke so s sedmimi zmagami na četrtem mestu.

Krka: Rajer, Pilič, Forte, Adamčič, Zevnik, Boh in Gorjanc.

NOVO MESTO : FORUM 3:2 (8, -8, 14, -8, 12)

Spet so se novomeški odbojkarji pošteno poigrali z živci. Ob avtoritativnem sojenju inž. Sinkovca iz Ljubljane so v soboto pred samo 30 gledalci v športni dvorani dobesedno v poslednjem trenutku premagali moštvo ljubljanskih študentov in z 9 zmagami obdržali odlično tretje mesto na lestvici. Forum je bil podobno kot teden dni prej Gaberje mnogo bolj pri igri v polju. Novomeščani so ponovili svojo ležerno igro, zasnovano zgolj na napadu in bloku. Res prava škoda je, da fizično tako dobra, povprečno najvišja ekipa prvenstva, ne posveti pozornosti svojim slabostim, ne izboljša igre v polju, saj bi prav gotovo lahko

KRKA — TREŠNJEVKA 9:23 (6:8)

V prijateljski rokmetni tekmi sta se prejšnji teden v novi novomeški dvorani pomerili ženski vrsti domače Krke (nastopa v ljubljanski conski rokometni ligi) in Trešnjevke, ki igra dokaj uspešno v I. zvezni rokometni ligi. Marsikdo je pričakoval, da bodo Zagrebčanke brez težav odpravile domače igralke, toda gostje do dosegle prvi zadetek po 11 minutah igre, ko so domače igralke že vodile s 3:1. V nadaljevanju so se zvezne ligašice razigrale in premagale borbene domače igralke z 9:23.

NOGOMET: RAZPIS ZA OBČINSKO LIGO

Komisija za mali nogomet pri novomeškem NK Elan razpisuje vpis v občinsko ligo. Prijavijo se lahko vaške ekipe, sindikalna moštva in ekipe športnih društev. Zadnji rok za vpis je 1. april, zainteresirana moštva pa naj dopolne pošljejo na naslov NK Elan, p.p. 61, Novo mesto.

pripravila Novemu mestu kvalitetnejše, za gledalce privlačnejše odboj-

karske predstave. Seveda je treba izboljšati vadbo in povečati disciplino. Tako se ne bi smelo ponoviti, da bi ključni igralec iz zamere (!?), ker enkrat ni igral, drugi sploh ne prišel na tekmo.

M. L.

Novoteks „pokopala“ sodnika

Kot kaže, imajo igralci metliške Beti v novomeških dvoranah veliko smole — Tudi z Bežigradom izgubili

V 7. kolu slovenskega košarkarskega prvenstva sta obe ekipi z Dolenjskega, Novoteks in Beti, izgubili. Metličani so „doma“ prepustili točki Bežigradu, Novomeščani pa so, ob močno pristranskem sojenju obeh sodnikov, odšli poraženi iz Trbovelj.

BETI — BEŽIGRAD 74 61:66 (30:35)

Minulo soboto so Metličani v tekmi z ljubljanskimi študenti zamu-

METLIKA — Šahovska reprezentanca metliške občine je pred kratkim odigrala v Vagni (Avstrija) srečanje in ga dobila s 5:3. Rezultati: Gestszy — Petric 1:0, Korat — Zlogar 0:1, Musnig — Kostelec 0:1, Macher — E.Kostelec remi, Flucher — Jakljevič remi, Omelko — Kovarič remi, Jakopek — Gorše remi in Korner — Podrebarac 0:1. Nato so šahisti odigrali še hitropotezni turnir, zmagal pa je domačin Gestszy, drugi je bil Metličan Zlogar. (M. P.)

KOČEVJE — Domači smučarski klub je pripravil prvo terensko smučanje. Vodila sta ga Tone Preselnik in Cveto Arko, udeležilo pa se ga je kar 129 občanov. Smučali so študentje (4), gimnazijci (8), osnovnošolci (72), dijaka poklicnih šol in delavci (43). (A. A.)

SVETIČ ZMAGAL

TVD Partizan iz Dragatua je pred kratkim pripravil tekmovalno v smučarskih skokih. Na 30-metrski skalalnici je nastopilo 15 tekmovalcev, zmagal pa je Svetič z 210 točkami (24 in 22 m). Sledijo: Gorše 196 (25, 19), Dajčman 191 (19, 19), Kocjan 189 (22 in 20 m) itd.

Novo mesto pred izpadom

Kegljači Krke so bili v Ljubljani zelo dobri, razočarali pa so v Kočevju — Novo mesto bo izpadlo

V predzadnjem kolu II. ZCL sta Krka in Novo mesto igrala v Ljubljani, Kočevju in Ajdovščini ter Novi Gorici. Krka je znova dobro metala le prvi dan, Novomeščani pa so se, kot kaže, še pred koncem tekmovalja sprijaznili z izpadom.

Kočevju močno popustili in s slabim rezultatom tekmo s Tržičem izgubili in osvojili 10. mesto.

Krka: Turk 876, Badovinac 781, Židanik 911, Rožič 824, Vesel 841, Hren 827, Bratož 894 in Krušič 850.

NOVO MESTO — MEDVODE 6551:6815

Ekipa Novega mesta je v minulih dveh tekmah (Medvode — Novo mesto 6959:6605) igrala zelo slabo. Na asfaltnih stezah ji ni in ni šlo. Rezultat je bil zato za obetovano vrsto močno porazen, saj so Dolenjski obakrt pristali na dnu.

Za Novo mesto so nastopili: Blažič (796, 858), Zupančič (791, 842), Hrovat (835, 841), Drenik (805), Istenič (837, 781), Mohorič (862, 801), Rolih (798, 781), Klobučar (865, 827) in Dravinec (836). D. BRATOŽ

STARI DEVET ZAČEL Z ZMAGO

Prejšnji teden se je začelo prvenstvo novomeškega keglaškega društva v borbenih igrah. Ze v prvih bojih so poskrbeli za presenečenje člani Starih devet, ki so premagali lanskega prvaka Zelezničarja. Rezultati: Zelezničar — Stari devet 350:357, Iskra — Gozdar 309:421.

RUDAR — NOVOTEKS 83:76 (41:33)

Trboveljski Rudar je v sedmem kolu s sedmimi koši premagal novomeški Novoteks, če pa bi sodniki par vodil tekmo bolj pošteno, bi bil rezultat tekme po vsej verjetnosti precej drugačen.

Novoteks: Cukut 23, Spličai 1, Ž. Kovačević 16, S. Kovačević 13, Lampret 5, Besednjak 11 in Plantan 7.

Kaj, kje, kdo?

Novomeški odbojkarji se bodo v gosteh pomerili z vrsto Mežice, ki je med močnejšimi ekipami v ligi. Če bodo Dolenjski igrali tako kot v zadnjih dveh prvenstvenih tekmah, se jim obeta zanesljiv poraz. Novomeščanke bodo igralle doma, in sicer z močno vrsto Maribora. Po vsej verjetnosti se obeta zanimiv derbi, saj bo Krka poskušala osvojiti točke, ki jih je po nepotrebnem izgubila z Branikom.

V drugi republiški namiznoteniški ligi čaka Novomeščane težko gostovanje, izid tekme pa ne bo bistveno vplival na vrstni red na tabeli. Tokrat gre do trenutno prvouvrščenim igralcem P-kluba. Sodražani bodo igrali doma s Salonitom in obljublja — zmago.

Ob 45-letnici nogometa

V Črnomlju bodo praznovali 45. obletnico ustanovitve NK Bela krajina — Ves čas na amaterski osnovi — V četrtfinalu tekmovanja za pokal maršala Tita

Črnomaljski nogometni klub je bil ustanovljen 10. septembra 1931, čeprav so v središču Bele krajine igrali tekme že nekaj let prej. Po vojni je delovanje kluba za nekaj časa zamrlo, ker so se vsi

igralci vključili v obnavljanje porušene domovine, kljub temu pa so pripravljali posamezne tekme. Takojo dograditvi sedanjega igrišča — sodeloval je tudi inž. Štanko Bloudek — se je klub po-

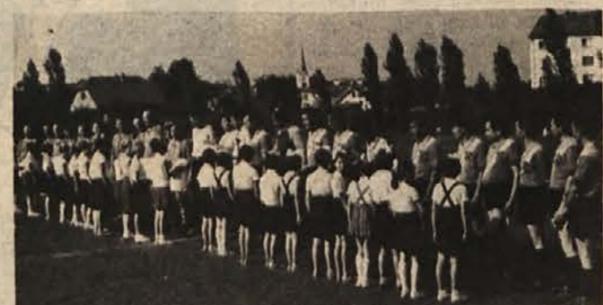
novno organiziral in 1954 vključil v ljubljansko podzvezno ligo s člansko in mladinsko vrsto. Vodstvo in igralce so tiste čase pestile raznovrstne težave, zaradi enotnosti pa je moštvo uspevalo in je postalo kar štirikrat zapored prvak dolenjske lige, večkrat pa je bilo najboljše tudi v ljubljanski podzvezni ligi.

Večino igralcev kluba sestavljajo mladi iz vrst delavcev, igrajo pa tudi dijaki, študentje, oficirji JLA. V klubu so od nekdaj in še igrajo pripadniki vseh narodov Jugoslavije, vendar zavoljo tega nikoli ni prišlo do nestrpnosti. Nogometaši in člani kluba sodelujejo pri vseh množičnih manifestacijah športnega pomena, navezali so mnoge prijateljske stike z vrstniki iz zahodne in južne Slovenije in tako so igralci dobobra spoznali ožjo domovino. „Bela krajina“ je povezana tudi z nogometaši iz Duge Rese, Karlova in

Vrbovskega ter tako pomaga širiti bratstvo in enotnost.

Kljub temu da so se člani vodstva in nogometaši v svoji zgodovini srečevali s številnimi težavami — niso bila redka obdobja, ko je klub tekmoval z dvema ekipama in eno opremo ter žogo brez vodstva in so igralci hodili na tekme na lastne stroške — so svojo vztrajnost kronali prav v letošnjem jubilejnem letu. Po jesenskem delu tekmovanja v ZCL je Bela krajina, čeprav je v ligi novinec, dosegla tretje mesto, mladinci so bili drugi, pionirji pa so v DPL dosegli odlično tretje mesto. Klub tekmuje ta čas s 25-člansko ekipo, s 23 mladinci in 35 pionirji.

Člani belokranjskega nogometnega kluba se zavedajo, da jih čaka še precej odgovornega dela: potrebno je obnoviti stadion, razširiti slačilnice in začeti graditi tribuno. Pogovarjajo se tudi o ustanovitvi belokranjske pionirske lige v malem nogometu, ki naj bi poskrbela za popularnost te igre med najmlajšimi. V zadnjem času potekajo razprave o prioritetenih športnih panogah. V Črnomlju ima nogomet najdaljšo tradicijo, nemalokrat se je zgodilo, da je na tekmo prišlo tudi okoli 800 gledalcev, kar dokazuje, da je nogomet najbolj razširjen in da zasluži največ pozornosti. Z. I.

Posnetek je narejen pred petnajstimi leti, ko sta se ob 30-letnici črnomaljskega kluba pomerili vrsti predvojnne in povojne ekipe NK Bela krajina.

Prejšnji teden je bilo na osnovni šoli Jurij Dalmatin v Krškem občinsko ekipno prvenstvo pionirjev v šahu. Nastopili so pionirji iz Brestanice, Koprivnice, Senovega, Leskovca, Podbočja in Krškega. Prva tri mesta so osvojile ekipe iz Krškega, eno pa iz Brestanice. Minulo soboto pa so se na področnem prvenstvu pomerile ekipe iz Sevnice, Hrastnika, Trbovelj, Zagorja in Krškega. Dvakrat so bili najboljši Hrastničani (st. pionirke in ml. pionirji), enkrat Zagorjani (st. pionirji) in enkrat Krško (ml. pionirke). (Foto: N. Jelčič)

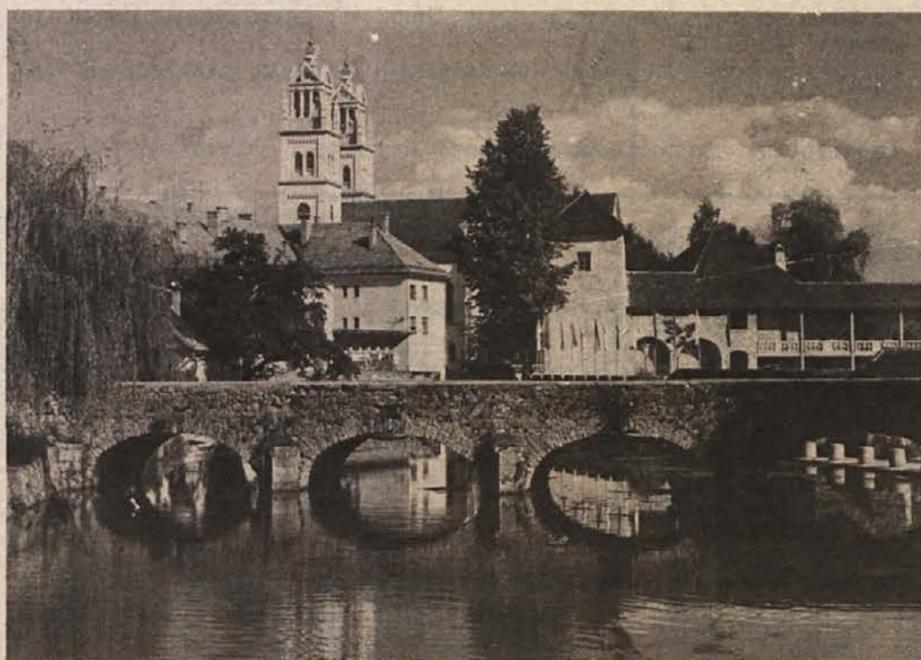
Šport

ZA PRAZNIK

ribniške občine

Ob prazniku občine, ki ga slavimo v spomin na pomembno partizansko zmago v Jelenovem žlebu, čestitamo delovnim kolektivom in vsem občanom za dosežene uspehe ter hkrati želimo mnogo novih delovnih zmag pri nadaljnji

SKUPŠČINA OBČINE

OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI ODBOR ZZB NOV
OBČINSKA KONFERENCA ZSMS

in vodstva drugih organizacij ter društev v občini

RIBNICA

Stiskalnice za odpadni material

RIBNICA

ČESTITAMO
ZA PRAZNIK!

tozd ribnica
RIBNICA

priporoča nakup v svojih prodajalnah in obisk

HOTELA JELKA

v Ribnici,

kjer nudijo gostinske in hotelske storitve v restavraciji, pivnici, posebni sobi za zaključene družbe, prenočišče v sodobno opremljenih sobah, dopoldanske malice in drugo.

Občanom čestitamo za praznik občine in želimo veselo praznovanje!

DONIT

KEMIČNA INDUSTRIJA MEDVODE

TOZD Sodražica

1000 TON IZDELKOV

V DONITU, temeljni OZD SODRAŽICA, so lani prvič izdelali več kot 1000 ton izdelkov. To je kolektiv dosegel predvsem z boljšo organizacijo dela in večjo produktivnostjo, k čemur so pripomogli tudi novi strokovnjaki, ki so prišli v Sodražico. Število zaposlenih se je povečalo za 20 in šteje kolektiv sedaj 180 zaposlenih.

Najbolj številni izdelek so žične mreže. 40 odst. jih zatem predelajo v matičnih tovarnah Donit, večino preostale količine pa izvozijo in pomeni izvoz za Sodražico 40 odst. vrednosti celotnega dohodka.

V Donitu v Sodražici posvečajo precejšnjo pozornost družbenemu standardu zaposlenih. Poprečni osebni dohodek delavcev je približno 3.500 din in pomeni za večino priučenih delavcev kar lep zaslužek. Urejen imajo obrat družbene prehrane, kupili pa so tudi prva družbena stanovanja. Z lastnimi družbenimi stanovanji — doslej so pomagali s krediti le pri zasebni gradnji — bodo lahko v kolektivu

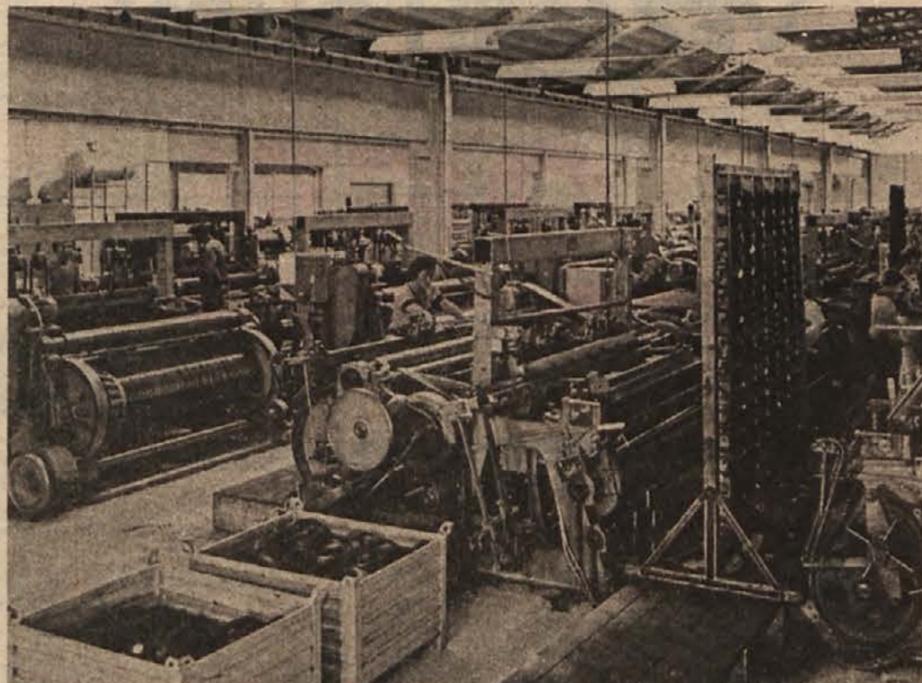
zadržali strokovnjake. Dve stanovanji so kupili v Ribnici, v novem poslovno-stanovanjskem objektu v Sodražici bodo kupili tri stanovanja, eno pa bodo dobili v sodelovanju s krajevno skupnostjo.

S krajevno skupnostjo tudi sicer izredno dobro sodelujejo in pomagajo pri reševanju vseh krajevnih zadev. Za nov športni park, ki ga nameravajo zgraditi v Sodražici, bo Donit prispeval četrtno denarja. Naj omenimo, da posvečajo v Donitu tudi športni rekreaciji veliko pozornost in da ekipe tekmujejo v številnih sindikalnih in drugih športnih tekmovanjih.

V sodražiskem Donitu so delavne tudi družbeno-politične organizacije. Osnovna organizacija ZKS je za dve tretjini številnejša od lani in šteje 14 članov. Razen glasila, ki ga izdaja matično podjetje DONIT in izhaja mesečno, izdajajo za boljše informiranje zaposlenih še lastno glasilo Informator, s katerim še hitreje in izčrpnje obveščajo o vseh pomembnih stvareh v temeljni OZD.

P. O.

VSEM ČESTITAMO
ZA PRAZNIK!

V novih proizvodnih prostorih DONIT v Sodražici so lani prvič naredili več kot 1000 ton izdelkov.

INDUSTRIJA TERMIČNIH APARATOV,
ŽIČNIH TKANIN IN PLASTIKE

RIBNICA

ZA PRAZNIK RIBNIŠKE OBČINE ČESTITAMO!

**VSEM OBČANOM ČESTITAMO
ZA PRAZNIK OBČINE!**

inles

ZARADI PREHODA NA NOVI PROGRAM
ZNIŽUJEMO CENE
VEZANIH OKEN
PROGRAM 74/75

ZA 25%

ZNIŽANE CENE VELJAJO
DO RAZPRODAJE

v maloprodaji: **inles** RIBNICA (061) 87 212
In v večjih trgovinah z gradbenim materialom

**EXPORT IMPORT
LJUBLJANA**

Ob 30-letnici ustanovitve vabi podjetje „Dom“ na razstavo izdelkov domače in umetne obrti.
Razstava bo odprta v Ljubljani v Mestni galeriji, Mestni trg 5, od 27. 3. do 1. 4. 1976 vsak dan od 9. do 19. ure.

Tri brezplačne vstopnice bodo izžrebane in nagrajene.

Hinko Smrekar: vinjeta iz „Sehe robe“

Termometer, barometer in hidrometer vise na ribniški prodajni spominkov, da lahko mimoidoči takoj vidijo, kakšna je temperatura, vlaga v zraku in kakšno vreme bo. (Foto: Princ)

tekstilna tovarna

**SUKNO
ZAPUŽE**

tozd **JURJEVICA**

ZA RIBNIŠKI PRAZNIK ISKRENE ČESTITKE!

JUGOSLOVENSKI AEROTRANSPORT

OD APRILA
Z **JAT** - OM

V REDNEM PROMETU
DVA KRAT TEDENSKO
JUGOSLAVIJA
AMERIKA

INFORMACIJE: JAT, poslovalnica Ljubljana, Miklošičeva 34, telefon: 314-340, 314-341 ali najbližja potovalna agencija.

KZ RIBNICA

KOOPERACIJA, ODKUP
KMETIJSKA POSPEŠVALNA SLUŽBA
SUHA ROBA
TRGOVINA
TRANSPORT

KOLEKTIVOM IN VSEM OBČANOM ČESTITAMO ZA PRAZNIK!

**vsak četrtek
DOLENJSKI LIST**

PROSTO DELOVNO MESTO!

SOP Krško

specializirano podjetje za industrijsko opremo,
Krško, Gasilska 3

razpisuje prosto delovno mesto

KVALIFICIRANEGA ELEKTROMECHANIKA

- Pogoji:
- kvalificiran elektromehanic,
  - dve leti delovnih izkušenj na delovnem mestu električar,
  - delo pretežno na montažah.

Za delo se zahteva 3-mesečna poizkusna doba.
Stanovanj nimamo.

Ponudbe s kratkim življenjepisom, podatki o strokovni izobrazbi in dosedanjem delu naj kandidati pošljejo v 8 dneh po dnevu razpisa kadrovske službi „SOP“, Krško, Gasilska 3.

PROSTO DELOVNO MESTO!

Upravni odbor Združenja samostojnih obrtnikov
Novo mesto
razpisuje prosto delovno mesto

POSLOVNEGA TAJNIKA(-CE)

za delo v združenju.
Zaposlitev je s polnim delovnim časom in za nedoločen čas.
Pogoji:
najmanj srednja izobrazba, 10 let delovnih izkušenj, po možnosti v obrtništvu, in poznavanje administrativnih poslov.
Osebnih dohodkov in nastop službe po dogovoru.
Prijave: 10 dni po objavi na naslov: Združenje samostojnih obrtnikov Novo mesto, Irča vas 65

OBVESTILO!

LJUDSKA KNJIŽNICA KOČEVJE
se je preselila v nove prostore!

URNIK POSLOVANJA:

Ponedeljek	od 13. – 19. ure
Torek	od 9. – 13. ure
Sreda	od 13. – 19. ure
Četrtek	od 9. – 13. ure
Petek	od 13. – 19. ure
Sobota	od 8. – 11. ure

Ljudska knjižnica bo začela poslovati v novih prostorih v ponedeljek, 29. marca.

PROSTO DELOVNO MESTO!

SLOVENIJALES

Tovarna pohištva Brežice p.o.

razpisuje prosto delovno mesto

VODJE RAZVOJNE SLUŽBE

Pogoji za zasedbo delovnega mesta:
IZOBRAZBA: Dipl. lesarski ali gozdarski inženir – dipl. ekonomist s 3 leti delovnih izkušenj, oz. lesarski ali gozdarski inženir s 7 leti delovnih izkušenj.
OSTALI: Aktivno znanje enega svetovnega jezika. Kandidat mora imeti moralno-politične kvalitete za delo na delovnem mestu ter ustrezne osebne lastnosti za delo v razvojni službi. Vlogi je poleg dokazil o izpolnjevanju razpisnih pogojev treba dostaviti tudi program dela razvojne službe za čas 4 let.
Za zasedbo delovnega mesta velja pogoj 3-mesečnega poskusnega dela.
Na razpolago je vseljivo družinsko stanovanje.

Razpis velja do 5. aprila 1976. Pismene ponudbe pošljite na naslov delovne organizacije.

PROSTO DELOVNO MESTO!

HP Pivovarna Laško,
Titova 28, Laško

razpisuje prosto delovno mesto

VODJE POSLOVNE ENOTE KRŠKO

Delovno mesto je zanimivo in zahtevno, zato pričakujemo od kandidata:

- da ima srednjo ali višjo šolsko izobrazbo, pri čemer ima prednost ekonomska smer,
- da obvlada en tuj jezik,
- da ima primerne izkušnje v komercialni stroki.

Prijave z ustreznimi dokazili o izpolnitvi pogojev razpisa pošljite na naslov delovne organizacije do 31. 3. 1976.

PROSTA DELOVNA MESTA!

cestno podjetje

NOVO MESTO

Svet delovne skupnosti skupnih strokovnih služb CP Novo mesto

O B J A V L J A naslednja prosta delovna mesta:

I. V GOSPODARSKEM SEKTORJU:

- 1. FINANČNI KNJIGOVODJA:** 2 delovni mesti
pogoji:
– srednja izobrazba ekonomske smeri – ekonomski tehnik, 4 leta delovnih izkušenj, poskusna doba 2 meseca
- 2. FAKTURIST – SALDOKONTIST:** 1 delovno mesto
pogoji:
– srednja izobrazba ekonomske smeri – ekonomski tehnik
– 2 leti delovnih izkušenj
– poskusna doba 2 meseca
- 3. LIKVIDATOR:** 1 delovno mesto
pogoji:
– srednja izobrazba ekonomske smeri – ekonomski tehnik
– 2 leti delovnih izkušenj
– poskusna doba 2 meseca

II. V TEHNIČNEM SEKTORJU

- 4. VODJA PRIPRAVE DELA:** 1 delovno mesto
pogoji:
– visoka strokovna izobrazba gradbene smeri – dipl. gradbeni inž.
– 4 leta delovnih izkušenj in pooblastilo (strokovni izpit)
– poskusna doba 3 mesece
- 5. OPERATIVNI PLANER:** 1 delovno mesto
pogoji:
– visoka strokovna izobrazba gradbene smeri – dipl. gradbeni inž.
– 4 leta delovnih izkušenj
– poskusna doba 3 mesece
- 6. KALKULANT II:** 1 delovno mesto
pogoji:
– gradbeni tehnik
– 3 leta delovnih izkušenj
– poskusna doba 3 mesece
- 7. NABAVNO-PRODAJNI REFERENT:** 1 delovno mesto
pogoji:
– višja ekonomska izobrazba – ekonomist
– 4 leta delovnih izkušenj
– poskusna doba 3 mesece
- 8. OBRAČUNSKI TEHNIK GRADBIŠČA:** 1 delovno mesto
pogoji:
– gradbeni tehnik
– 2 leti delovnih izkušenj
– poskusna doba 2 meseca
- 9. ADMINISTRATOR:** 1 delovno mesto
pogoji:
a) ekonomski ali administrativni tehnik
b) nižja strokovna izobrazba – administrator
– 1 leto delovnih izkušenj
– poskusna doba 1 mesec

III. V SPLOŠNO KADROVSKEM SEKTORJU

- 10. REFERENT ZA DRUŽBENI STANDARD IN SOCIALNA VPRAŠANJA:** 1 delovno mesto
pogoji:
– višja šolska izobrazba – socialni delavec ali
– srednja šolska izobrazba
– 3 leta delovnih izkušenj
– poskusna doba 3 mesece

IV. SAMOSTOJNO DELOVNO MESTO:

- 11. PRAVNIK – VODJA PRAVNE SLUŽBE:** 1 delovno mesto
pogoji:
– visoka strokovna izobrazba pravne smeri – dipl. pravnik
– 4 leta delovnih izkušenj
– pravosodni izpit
– poskusna doba 3 mesece

Pismene prijave za zasedbo delovnih mest je treba vložiti pri Odboru za medsebojna razmerja delovne skupnosti skupnih strokovnih služb CP Novo mesto – Novo mesto, Ljubljanska 8, v 15 dneh po objavi.

Prijavi za zasedbo prostega delovnega mesta je predložiti dokumentacijo, iz katere je razvidno, da kandidat ustreza pogojem objavljenega delovnega mesta. Izbrani kandidati združujejo delo na vseh delovnih mestih za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

PROSTO DELOVNO MESTO!

Komisija za medsebojna razmerja v združenem delu pri Kmetijski zadrugi Trebnje

razpisuje prosto delovno mesto

POSLOVODJE ZA TRGOVINO Z REPRODUKCIJSKIM MATERIALOM V ŠENTRUPERTU.

- Pogoji:
- VK delavec – poslovodska šola
  - delovne izkušnje nad 3 do 4 leta
  - poskusna doba 2 meseca

Ponudbe pošljite upravi Kmetijske zadruge Trebnje v 14 dneh po objavi.

Odbor za medsebojna razmerja

KNJIGOTISK

– tiskarna – knjigovoznica – kartonaža
Novo mesto p.o.

razpisuje naslednji prosti vodilni delovni mesti (ni reelekcija):

- 1. DIREKTORJA**
- 2. RAČUNOVODJE**

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

Pod 1.:

- visoka ali višja izobrazba grafične, ekonomske ali pravne smeri z 2 leti prakse na vodilnih delovnih mestih oziroma
- grafična srednja šola s 5 let prakse na vodilnih del. mestih oz.
- industrijska grafična šola z 8 let prakse na vodilnih delovnih mestih.

Pod 2.:

- višja izobrazba ekonomske smeri z 2 leti prakse na vod. del. mestu oz.
- srednješolska izobrazba ekonomske smeri s 5 let prakse na enakem vodilnem delovnem mestu.

objavlja prosto delovno mesto

OFSET TISKARJA

Stanovanje za to delovno mesto bo predvidoma vseljivo septembra 1976.

Pismene prijave z dokazili o izobrazbi in kratkim življenjepisom pošljite v 15 dneh od objave na Odbor za medsebojna razmerja KNJIGOTISK, 68000 Novo mesto, Glavni trg 14.

vsak četrtek
DOLENJSKI LIST

KRKA,
TOZD HOTEL GRAD
OTOČEC

obvešča cenjene stranke, da je preselila

KEMIČNO ČISTILNICO IN PRALNICO iz Germove 3 v nove, sodobno urejene prostore v Detelovi 2.

POSLUŽUJTE SE NAŠIH STORITEV!

LICITACIJA!

„KRKA“
TOZD HOTEL GRAD OTOČEC

razpisuje JAVNO LICITACIJO

za prodajo rabljenega stroja za kemično čiščenje znamke „LA NOVA MODERNA“

Licitacija bo v soboto, 27. 3. 1976 v prostorih Kemične čistilnice in pralnice v Novem mestu, Dilančeva 1 ob 9. uri za družbeni in ob 10. uri za zasebnike.

PROSTO DELOVNO MESTO!

„KRKA“
TOZD termalna zdravilišča in gostinstvo,
Novo mesto
DE „Majolika“
Straža pri Novem mestu

razpisuje prosto delovno mesto

KV ali PK KUCHARICE
za obrat „Lovec“ Dol. Toplice
za nedoločen čas.

Prijave sprejema DE „Majolika“ Straža 15 dni po objavi oziroma do zasedbe delovnega mesta. Samsko stanovanje zagotovljeno. Osebnih dohodkov po samoupravnem sporazumu.

rolete * žaluzije
IZDELUJE LOJZE MEDLE, ZABJA VAS 47

LICITACIJA!

AGROKOMBINAT KRŠKO

razpisuje
JAVNO LICITACIJO
za prodajo osnovnih sredstev:

- KAMION TAM 5 T,
- TRAKTOR FERGUSON 58,
- ŽITNI KOMBAJN ZMAJ 780,
- KORUZNI KOMBAJN,
- DVE ŽITNI SEJALNICI,
- ŠEST ELEKTROMOTORJEV,
- DESET RAZNIH KMETIJSKIH PRIKLJUČKOV in
- NEKAJ DRUGEGA MATERIALA IN STROJNIH DELOV.

Licitacija bo 2. IV. 1976 ob 9. uri na Marofu v Leskovcu pri Krškem. Ogljed je mogoč dan pred dražbo in do 9. ure na dan licitacije.

PROSTO DELOVNO MESTO!

Tobačna tovarna Ljubljana,
TOZD Prodaja na debelo in drobno TOBAK,
o.sub.o. Ljubljana, Tobačna ul. 5
odbor za medsebojna razmerja

objavlja prosto delovno mesto

VODJE SKLADIŠČA GALANTERIJE

v poslovni enoti Novo mesto

Pogoj:

VKV delavec trgovske stroke ali druga ustrezna srednja šola trgovske stroke, ustrezne delovne izkušnje na takem ali podobnem delovnem mestu.

Delo je za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Poskusno delo 2 meseca.

Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju strokovne izobrazbe naj kandidati pošljejo na upravo poslovne enote Novo mesto, Zagrebška 9, v 10 dneh po objavi.

OBVEZNO CEPLJENJE PSOV

Veterinarska inšpekcija pri oddelku za medobčinske inšpekcijske službe občinske skupščine Novo mesto na podlagi odloka o posesti psov na območju občine Novo mesto in sprememb ter dopolnitev tega odloka (Uradni Vestnik Dolenjske št. 16/59 in 10/66)

ODREJA

obvezno zaščitno cepljenje psov proti steklini v letu 1976 za vse pse, stare nad 3 mesece.

Cepljenje mora biti opravljeno v času od 1. aprila do 30. aprila 1976, opravi pa ga Veterinarska postaja Novo mesto. Cepljenje se izvrši na stroške lastnikov psov. Proti lastnikom psov, ki se ne bodo ravnali po odredbi, bo uveden postopek o prekršku.

PROSTO DELOVNO MESTO!

OPEKARNA ZALOG
Novo mesto p.o.

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja ponovno razpisuje na podlagi 97. člena Statuta prosto vodilno delovno mesto:

DIREKTORJA PODJETJA

Pogoji:

1. srednja tehniška šola gradbene, strojne ali elektro smeri in 8 let delovnih izkušenj v gospodarstvu, predvsem v gradbeništvu ali industriji gradbenega materiala;
2. da ne obstaja kateri od zadržkov po 134. členu zakona o konstituiranju organizacij združenega dela.

Rok za prijave je 15 dni od dneva objave.

Prijave z dokazili o izobrazbi in praksi pošljite na zgornji naslov z oznako „Komisija za razpis mesta direktorja“.

vsak četrtek
DOLENJSKI LIST

PROSTA DELOVNA MESTA!

PIONIR
NOVO MESTO

Splošno gradbeno podjetje
„PIONIR“
Novo mesto,

TOZD Mehansko kovinski obrat

razglasa naslednja prosta delovna mesta:

1. STROJNI TEHNIK
2. VEČ AVTOMEHANIČKOV
3. VEČ STROJNIH KLJUČAVNIČARJEV
4. KOVAČ

Pogoji za sprejem:

- pod 1: STŠ – strojne smeri in 3-letna praksa
- pod 2: poklicna šola avtomehanske stroke in 2 leti prakse
- pod 3: poklicna šola ključavničarske stroke in 2 leti prakse
- pod 4: poklicna šola in 2 leti prakse.

Za delovna mesta je uvedeno poskusno delo. Osebni dohodek po pravilniku o delitvi osebnega dohodka SGP „PIONIR“, Novo mesto.

Ponudbe z življenjepisom in opisom dosedanjega dela sprejema SGP „PIONIR“ – kadrovski oddelek, Novo mesto, 8 dni po objavi razglašala.

PROSTO DELOVNO MESTO!

PROMETNA SEKCIJA NOVO MESTO

OBJAVLJA PROSTO DELOVNO MESTO

STROJEPISKE

Pogoji: administrativna šola ali vsaj 1 letni strojepisni tečaj z 1 leto delovnih izkušenj, preiskus pisanja po nareku in v prepisu ter znanje slovenščine.

Poskusna doba 3 mesece.

Osebni dohodek po samoupravnem sporazumu.

Pismene ponudbe pošljite skupaj z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev v 15 dneh od objave razpisa na naslov: PROMETNA SEKCIJA NOVO MESTO, Kolodvorska 1, 68001 Novo mesto, p.p. 75.

obrtniki!

Združenje samostojnih obrtnikov Novo mesto

vabi obrtnike in pri njih zaposlene delavce, da se prijavijo za sodelovanje na II. OBRTNIŠKIH ŠPORTNIH IGRAH, ki bodo letos 12. in 13. junija v Mariboru.

Sodelovali bomo v naslednjih panogah: kegljanju, streljanju, malem nogometu, namiznem tenisu, šahu, atletiki in vlečenju vrvi.

Prijave pošljite do 10. aprila na naslov združenja, Irča vas 65, Novo mesto.

PROSTA DELOVNA MESTA!

ZAVOD ZA IZOBRAŽEVANJE KADROV IN PRODUKTIVNOST DELA
NOVO MESTO

razpisuje prosta delovna mesta za:

PROFESORJA
predmetov iz strojništva in

PROFESORJA
za angleški in nemški jezik.

Pogoj: visokošolska izobrazba ustrezne stroke

Prošnje sprejema zavod 15 dni po objavi razpisa.

Visoko dvignjene palice, stisnjena pest in blažen izraz na obrazu kažejo veselje, ko so igralci „hokeja na asfaltu“ v soseski Nad mlini dosegli gol. Igrišče je vedno naređ, puck je stara teniska žogica, zakrivljeno palico dobijo otroci v vsakem grmu, gol zbijejo v nekaj minutah in derbi se lahko začne. Navijačev pa tudi nikoli ne manjka. (Foto: A. Bartelj)

CASOPISNO ZALOŽNIŠKO PODJETJE

DOLENJSKI LIST

NOVO MESTO

68001 Novo mesto, p. p. 33, (068)21-227

Cenik

PLAČANIH OBJAV št. 7
(velja od 3. januarja 1975)

Reklamni oglasi, razpisi, objave itd.:

1 cm višine v stolpcu (koloni), širokem 4,5 cm:	
- na oglasni strani	60,- din
- na določeni strani	90,- din
- na 1., srednji in zadnji strani (možnost dvobarvnega tiska)	120,- din
cela oglasna stran	10.400,- din
pol strani	5.200,- din
četrt strani	3.000,- din

Naročene reportaže:

cela stran	9.000,- din
pol strani	4.500,- din
četrt strani	2.500,- din

Čestitke za razne praznike:

1 cm višine v enem stolpcu (4,5 cm)	40,- din
cela stran	8.000,- din
pol strani	4.000,- din
četrt strani	2.500,- din

Kolor oglasi – v 4 barvah:

(če je številka Dolenjskega lista v barvah)	
cela stran	18.200,- din
pol strani	9.100,- din
četrt strani	5.000,- din

Popusti:

3–5 enakih objav	10 % popusta
6–10 enakih objav	15 % popusta
10 in več enakih objav	20 % popusta

Za celoletno pogodbeno sodelovanje popusti od 10 do 20 odstotkov.

MALI OGLASI:

- osnovna cena do 10 besed	22,- din
- vsaka nadaljnja beseda	2,- din
- objava oglasa pod šifro – pribitek	5,- din

- pribitek za „naslov v upravi lista“ 5,- din

Popusti:

Zasebni naročniki DL s plačano naročnino imajo pri malih oglasih 20 % popusta, pri zahvalah in uokvirjenih osmrtnicah pa 50 % popusta.

Naročila za oglase, objave, obvestila in razpise sprejema uprava časopisa za tekočo številko do ponedeljka, za male oglase pa do torka popoldne.

**Hvala za vašo kri,
ki rešuje življenja!**

16. marca so darovali kri na novomeškem transfuzijskem oddelku: Matjaž Šinkovec, član Novomontaže Novo mesto; Franc Kren, član Gorjancev Straža; Jože Bašelj, kmet iz Gornjega Kamenja; Terezija Ueman, Franc Grmovšek, Jože Lokovšek, Anton Kučara, Janez Redek, Jože Srovin, Mihael Ferlindež, Alojz Avbar, Vid Golob, Franc Kovačič in Boris Škedelj, člani Krke – tovarne zdravil Novo mesto; Dušan Žibert, Franc Hrovatič, člana Laboda Novo mesto; Stanko Pirnar, član ZTP Sekcija za vleko Novo mesto; Marija Vovko, Rozalija Hočevar, Milka Bevc, Anica Berus, Alojz Bobnar, Jože Mišmaš, Franc Sluga, Ivica Petrič, Jože Turk in Vlado Jalovec, člani Novoteksa Novo mesto; Franc Andoljšek, Jože Hrovat, Jože Blatnik, Jože Bradač in Milan Goršin, člani IMV Novo mesto; Štefka Rozman, Slavka Maleševac, Marjeta Springer, Nada Kramar, Sonja Pust in Jože Canželj, člani Beti Mirna peč; Mitja Počrvina, član Dominvesta Novo mesto; Božidar Lukan, Franc Berkopec, Jože Špelko, Drago Župevc, Ivan Mirtič, Karel Rebernik, Franc Avbar, Franc Slapničar, Terezija Škrjanc, Jože Kopina, Maks Krese in Jože Jordan, člani Novolesa Straža; Zvonka Ban in Milan Marn, člana Ele Novo mesto; Janez Pust, član ZTP Ljubljana Moste; Anton Tori, Janez Fink in Martin Pavlin, člani Novoteksa Novo mesto; Jože Gorenc, gostilničar iz Velikih Brusnic; Jože Bučar, član Dolenjke Novo mesto; Milana Zore, dr. Jure Cepuder, Julijana Kovačec in Jože Kos, člani Splošne bolnice Novo mesto; Marjan Pureber, član Medobčinskega sindikalnega sveta Novo mesto; Emilija Avguštin, gospodinja iz Podturna; Franc Nagelj in Alojz Ribič, člana Krojača Novo mesto.

POTA IN STRAŽNIPOTA

Dežurni poročajo

SNELI SO JI VRATA – Zlobneži tudi starih ljudi ne puščajo v miru. V noči na 17. marec so namreč neznanec sneli vhodna vrata na hiši 85-letne Marije Biček v Leskovcu pri Brusnicah. Miličniki vrata še iščejo. Če je to šala, je zelo neokusna!

BLAUPUNKT MU JE VŠEC! – Novomeščanu Vrstošku je nekdo ukradel iz avtomobila radio, vreden 2.500 dinarjev. Avto je stal nekaj dni na Kandijki cesti zaradi popravil, ta dan pa je lastnik opazil, da je radio izginilo.

FIČKO SPET DOMA – V noči na 18. marec je v Črnomlju nekdo vzal Asaniku Nuhiju osebni avto Z-750. Še isti dan so vozilo našli pri Semicu in fičko je spet pri lastniku. Zmarjal je osebe, začel pa je tudi ravs z gosti. Čaka ga sodnik za prekrške.

RAZDIRAL JE PIŠTOLO – Da je tudi plašila pištola lahko nevarna, je spoznal 22-letni Slavko Bajuk z Radovice nad Metliko. Ko je razdiral pištolo in udaril po naboju, je ta eksplodirala. Bajuka so potem s hudo poškodovanim očesom odpeljali v bolnišnico.

KOT SOD BREZ DNA – Metliški miličniki so 21. marca popoldne pridržali do iztrezitve 37-letnega domačina Janoša Doza. Ze vinjen je prišel v gostišče Na Dragah, ker pa mu niso hoteli postreči, se je razburil. Zmarjal je osebe, začel pa je tudi ravs z gosti. Čaka ga sodnik za prekrške.

PRISTALI SO NA NJIVI

Avtobus celjske registracije je 18. marca popoldne pristal na njivi pri Grobljah. V njem je 24 potnikov odneslo zdravo kožo, medtem ko so voznika Vinka Žerjava iz Trebeča pri Brežicah morali odpeljati po pomoč v bolnišnico. Zgodilo se je, ko sta se v megli srečala omenjeni avtobus in tovornjak, ki ga je vozil Vinko Može iz Novega mesta. Vozili sta se le oplazili, vendar je pri tem avtobus zaneslo na njivo.

DOLE: PREVRACANJE PO NJIVI – 20. marca popoldne je Novomeščan Rihard Braun vozil z avtom proti Metliki, med potjo pa je v nepreglednem ovinku avto začelo zaraščati, končno pa se je prevrnil in obstal na njivi. Voznik in njegova žena Renata sta bila ranjena, gmotne škode pa je za 20.000 dinarjev.

Ko bi bilo pred Valvasorjem vedno tako! Toda v resnici ima slavni zgodovinar nekajkrat na dan lep pregled nad pravo prometno gnečo, izsiljevanjem prednosti, divjo vožnjo, kot da ljudem niti lastne vamosti ni mar! (Foto: R. Bačer)

Iz izkušenj se lahko učimo

Poleg magistrale postajajo nevarne lokalne ceste, med vzroki za 1379 nesreč pa imata levji delež prehitra vožnja in izsiljevanje

Trditve, da so na cestah štirih dolenjskih občin najbolj nevarni domači vozniki osebnih avtomobilov ki radi močno pritiskajo na plin, je podprta s statističnimi podatki.

Manj kot 2 odstotka vseh nesreč se je lani v občinah Novo mesto, Trebnje, Metlika in Črnomelj zgodilo iz objektivnih razlogov, za vse ostale pa je krivda ljudi dokazana. Vrstni red najbolj pogostih vzrokov za nesreče pa se je malce spremenil v primeri z letom 1974. Prehitra vožnja ostaja sicer na prvem mestu, pač pa se je izsiljevanje prednosti pomaknilo s tretjega na drugo mesto in vožnja po sredi ceste s četrtega na tretje mesto. Nepravilnega prehitjevanja je bilo lani manj, saj je z drugoga zdrknilo na četrto mesto med vzroki nesreč, prav tako je vinjenost zasedla šesto mesto, medtem ko je bila prej četrta.

Za god v smrt

19. marca malo po 16. uri je pri Trebnjem doletela smrt na cesti 54-letnega Jožeta Mikca iz Repč pri Trebnjem. Povožil ga je avto, ko je stekel čez magistralno cesto. Iskal je bližnjico domov, pa ga je pripeljala v smrt.

Mikec se je z ženo Marijo vračal proti domu po travnikih. Prišla sta po bližnjici do magistrale in se ustavila ob robu ceste. Medtem ko je ona obstala na bankini, je on stekel čez cesto. Ravno takrat je iz ljubljanske smeri pripeljal z osebnim avtom Sulejman Samardžić iz okolice Cazina in Mikca zadel, da je padel na vetrobransko steklo in ga z glavo razbil. Ko je nesrečni Mikec padel z vozila, je bil takoj mrtev. V osebnem avtu se je laže poškodovala tudi voznikova žena Fatima. Vrh tega je še za 4.000 din gmotne škode.

Vozniki osebnih avtomobilov so najbolj nevarni, saj so zakrivali 986 prometnih nezgod; šoferji kamionov so bili krivci v 162 primerih, vozniki avtobusov so zakrivali 31, motoristi 50, kolesarji 63, pešci 41 nesreč itd. Na Dolenjskem smo imeli 4 nesreče več, pač pa je bilo smrtnih žrtev malo manj. Sicer pa je tudi dosežena številka 39 še tolikšna, da se ob njej lahko zamislimo. Še vedno velja, da je med mrtvimi v nesrečah največ sopotnikov v avtomobilih. Lani je tako umrlo 15 sopotnikov, 9 voznikov avtomobilov, 5 kolesarjev, 3 pešci, 3 motoristi, 2 traktorista, 1 voznik tovornjaka in 1 ženska na vprežnem vozilu. Dve smrtni nesreči sta terjali po 3 življenja. Med umrli v prometni nezgodi so bili tudi 4 tuji.

Statistika kaže poleg tega, da je bilo na mestnih ulicah in v naseljih malo manj nesreč, na magistrali jih je bilo še več kot prej, na regionalnih cestah je bilo število nesreč malo manjše, pač pa je bilo na lokalnih cestah 269 karambolov, kar je precejšen skok od številke 188 v letu 1974.

Da se po nesreči ne izplača bežati, so vozniki tudi že spoznali, saj je takih primerov vse manj. Od 58 lani pobežlih voznikov jih je bilo 41 iz novomeške občine, 7 iz Trebnjega, 6 iz Črnomlja in 4 iz Metlike. Vse krivice in pobege voznike, ki so zakrivali hujše nesreče, so že odkrili, medtem ko računajo, da bo preostalih 28 tudi še prišlo na vrsto. Nanje nikakor niso pozabili, četudi se morda kdo s tem tolaži.

SKRITI ISKROLOV

Poročali smo, da je 3. marca gorel gozd pri Boštanju in da je nastala precejšnja škoda. Prav tako smo poročali, da za povzročitelja ognja smatrajo lokomotivo, ki ni imela nameščene iskrilove. Kot so sporočili iz ŽTP Novo mesto, pa je lokomotiva imela iskrilov! Ni bil sicer nameščen v dimniku, kakor je bil včasih, temveč je bil skrit v sodobnejši napravi.

ZANJ ZNAK NE VELJA

21. marca zvečer se je z osebnim avtom peljal iz Brežic proti Dobovi Jože Blažič iz Stare vasi. Pri mostu v vasi Trnje, kjer je znak za obvezno odstop prednosti vozilu z nasprotne strani, je Blažič zapeljal kar mimo. Na lesenem prostupu je iz nasprotne smeri pripeljal z avtom Vlado Djuraček iz Zapršiča in prišlo je do čelnega trčenja. Gmotne škode je za 17.000 dinarjev.

S sekiro in krampom na nočno delo

Hinko Bajuk z Radovice še prve kazni ni dočakal, že je bil pred sodiščem zaradi nove serije vlomov – Posebno mu je bila pri srcu zadružna lastnina

Gotovo se je imel priučen vodovodni instalater Hinko Bajuk z Radovice 90 nad Metliko za odličnega izvedenca v vlomnih tatvinah, sicer se ne bi bil lotil novih podvigov, dokler še zavoljo starih ni prišel za rešetke. Misli je, da je dovolj zvit, ampak ni bil. Kazen je padla: tri leta zapora.

Medtem ko je čakal na prestajanje kazni dve leti zapora, ki jih je dobil pred novomeškim okrožnim sodiščem zaradi vrste vlomov in tatvin, mu žilica ni dala miru. Lani decembra se je spet lotil zadružne lastnine, kjer so mu bile razmere dobro znane. V noči na 1. december je nasilno odprl nadsvetlobno okno v Vinski kleti, znotraj pa s krampom razbil predal, da je prišel do borih 100 dinarjev. Več namreč ni bilo.

12. decembra je šel na delo s sekiro. Z okna na prostorih klavnice je odstranil žično in plastično mrežo, v poslopu pa si je spet s sekiro utrl pot v čevrnjo. Računal je na več, ampak je našel samo 140 dinarjev.

Štirinajst dni zatem, v noči na 25. december, si je za žrtev izbral zadružno trgovino. S krampom je razbil šipo na nadsvetlobnem oknu in v predalu pisalne mize pobral 2.250 dinarjev. S sekiro se je lotil tudi železne blagajne, kjer je bilo spravljeno 15.000 din, žal pa do tega kupčka ni mogel. Isto noč je vlomil še v trgovino „Kraš“, kjer prodajajo čevlje, pa je denar zaman iskal.

5. januarja letos se je spet izkazal dvakrat v eni noči, ko je na Radovici vlomil v hišo Ane Jerman. Vse je prebrskal in premetal, kot so nekaj Italijani ob hišni preiskavi, ampak do denarja ni prišel. Jazen, ker ni bilo nič, je s pomočjo običajnega orodja vlomil še v zidnico Petra Stefaniča blizu domače vasi, pa tudi ta vlom mu ni prinesel koristi.

Dan kasneje je bil v zadnji akciji, in sicer v zidnici Petra Režka, kamor je prišel skozi streho. Ostalo je pri poskusu vлома, kajti odnesel ni nič.

Pred senatom okrožnega sodišča je Bajuk nekatera nočna pota opisal v vseh podrobnostih, medtem ko se je za opravljene poskuse vlomov izgovarjal: „Samo do hrane sem hotel priti...“ Sodišče pa je bilo mnenja: „Zagovor ni sprejemljiv.“ Niso mu verjeli, ker če bi res iskal samo hrano, je ne bi v posteljah in po predalih v omarah, kjer je pustil razde-

Za Jožete spet v potokih

Petek, 19. marca, je bil spet eden tistih dni, ki jih štejejo med najbolj zahrbtni in tudi nevarne. Po stari kmečki navadi so na veliko slavili vse Jožete, in ker je domala v vsaki hiši eden, so tako rekoč povsod popivali. Marsikdo je postal neroden, nekaj jih sploh še v službo ni slo ta dan, nekateri so pod paro sedli za volan, posamezniki pa so postali tudi nasilni. V Novem mesu so že dopoldne ob vseh točilnih pultih viseli možakarji kot prilepljeni, popoldne pa si lahko slišal ukanje in vriskanje. Tudi za gostince tak praznik ni ravno prijeten, čeravno jim daje zaslužiti. Vinjeni gostje postanejo tečni, razen tega nekateri ne poznajo mere in že komaj stojijo na nogah, pa zahtevajo: „Prinesi še liter!“ Mar res? Vinjenim je točenje alkoholnih pijač prepovedano! Kako to določilo spoštujejo v nekaterih novomeških lokalih, so povedali:

IVANKA AVSEC, točajka v Mercatorjevem bifeju (pod arkadami) na Glavnem trgu v Novem mestu: „Boste kisko vodo ali kavo? – drugače takim ne damo – imam navado vprašati gosta, ki mu maligani že gledajo iz oči. Doslej še nisimo imeli sitnosti in nisimo še nikdar klicali milice na pomoč. Če je kdo tečen, ga navadno sami zlepa spravimo na sveži zrak. Radi zažulimo, vendar nimamo radi gostov, ki ne poznajo prave mere.“

JOŽE BEČAJ, natakar v eekspresni restavraciji Metropol: „Pri nas glede vinjenih gostov, ki bi želeli še piti, pri točilnem pultu ni težav. Vsak mora imeti listek, tega pa pri blagajni očitno vinjenemu ne dajo. Ni pa veliko takih primerov. Včasih že res malo zapojejo ali kdo zavriska, če ni nasilen, to ni tako hudo. V lokalih, kjer je posebej blagajna, je lahko zavrtni opitega gosta, v zasebnih gostilnah pa je križ. Dobro vem kako je, ker imam tam dololetno prakso.“

SLAVKA ŠUSTERŠIČ, točajka v bifeju združne blagovnice v Žabji vasi: „Naši gostje v glavnem niso nerodni. Malicajo, včasih tudi pijejo, nimajo pa se navade tu dlje časa zadrževati. Malokdaj se zgodi, da bi res očitno vinjen zalezal k nam in da bi imeli z njim težave. Zgodi pa se, da so fantje včasih veseli in kaj zapojejo. Ampak če lepo pojejo in to nikogar ne moti, potem tudi mi potrpiamo.“

KRONIKA NESREČ

DRNOVO: TRIJE TRKI V KOLONI – 16. marca je Beogradčan

Dragan Petrovič vozil osebni avto nemške registracije proti Zagrebu in pri Drnovem dohitel kolono vozil. Petrovič je trčil v zadnji del avta v koloni, ki ga je vozil German Lamovšek z Vel. Cirkna pri Sentjanžu, ter ga potrl še v osebni avto avstrijske registracije, last Stjepana Brezovica iz okolice Zapršiča. Pri trčenju je dobil Lamovšek nekaj prask, na avtomobilu pa je za 20.000 dinarjev škoda.

GOR. KRONOVO: EDEN JE V BOLNIŠNICI – Radmilo Pavkovič iz Aleksinca je 16. marca popoldne pripeljal s tovornjakom do Gor. Kronovega in ob robu ceste ustavil. Za njim je ustavil osebni avto tudi Franc Savnik iz Dobove, eden je švignil mimo, za njim pa je hotel še tovornjak Franc Leksan iz Cerknice. Ko pa je bil ta ob Savnikovem avtu, je Savnik zavil v levo in tako sta trčila. Savnikov avto je odbilo še v Pavkovičev tovornjak. Pri trčenju se je Savnik poškodoval, da so ga morali odpeljati v bolnišnico, praske in odrgnine pa ima tudi Leksan. Gmotno škodo cenijo na 20.500 dinarjev.

POLJANE: STA SE PRIVLAČILA? – Pavel Pečavar iz Kota pri Semicu se je 17. marca popoldne pripeljal z osebnim avtom od Črnomlja do Poljan, tam pa mu je naproti pripeljal avtomobilist Avgust Zamida iz Občice. Med srečanjem sta vozili trčili, lastnika pa sta oškodovana za okrog 5.000 dinarjev.

NE AVTO IN NE ŠOFER...

Če sta na cesti star avto in v njem šofer brez izpita, ni čudno, če se vožnja konča z beležko v miličnikovi torbi. Tako se je zgodilo 17. marca zvečer, ko se je Aleksander Bevec iz Puščave na mopedu peljal proti domu. V Puščavi mu je naproti pripeljal po levi osebni avto in ga zbil na bankino. Poškodovanega mopedista so odpeljali v bolnišnico, še isti večer pa so miličniki ugotovili, kdo je bil tisti, ki se mu je tako mudilo s kraja nesreče. Za volanom tehnično pomanjkljivega avtomobila je sedel 23-letni Dušan Dolinšek iz Slovenske vasi, ki sploh nima vozniskega dovoljenja. Njegova drznost pa je drugače spravila v nesrečo.

ČRNOMELJ: PEŠCA JE ZADEL – Danijel Svetič iz Obraha pri Dragatušu je 17. marca popoldne vozil osebni avto po Belokranjski cesti, v križišču z Zadržno pa je skočil pred avto pešec Stane Zorc iz Črnomlja. Avto je Zorca zadel v nogo, ta pa je pri tem z roko zadel ob vetrobransko steklo, tako da ima poškodbe na roki in nogi. Gmotno škodo cenijo na 2.000 dinarjev.

PLJUSKA: KRANJČAN JE PREHITEVAL – Janez Kolar iz Kranja je 17. marca popoldne prehitel na magistrali dva avtomobila, naproti pa je pripeljal ljubljancin Ivan Verko. Pri trčenju je Kolarjev avto odbilo še v osebni avto Dordja Vujovića iz Črnomlja. Gmotne škode je za 12.000 dinarjev, na srečo pa ranjenih ni bilo.

NOVO MESTO: PREHITRO PO SNEGU – Ivanka Murgelj z Vrhovega je 21. marca dopoldne pripeljala z avtom v Bršlin in zmanjšala hitrost pred avtomobilom, ki je zavil v levo. Za njo je vozila avto Jožeta Golob iz Bršlina, ko je po zasneženih cestah prehitro pripeljal za njima Vladimir Čezelj iz Novega mesta in trčil. Ob trku je avto Golobove porinilo še v vozilo Murgeljeve. Škode je za 15.000 dinarjev.

VAVTA VAS: NI DAL PREDNOSTI – 20. marca popoldne je Jože Saje iz Podgore vozil osebni avto od Straže proti mestu, v vavtovškem križišču pa je pripeljal naproti avtomobilist Viktor Avsec z Malega Slatnika in mu zaprl pot. Pri trčenju je nastalo za 6.000 din škode.

Je avtostop nevaren?

Slovar slovenskega knjižnega jezika opisuje avtostop kot zaštonjsko vožnjo z avtomobilom, katerega ustavi voznik na prosilčev znak. Ta oblika vožnje je med mladino precej pogost in dobrodošel način brezplačnega potovanja. Prednost avtostopa pa ni samo v denarnem prihranku, ampak nudi prijeten način spoznavanja krajev in zanimiva srečanja z nepoznanimi vozniki iz naše in tujih držav. Toda potovanje z avtostopom ima tudi senčne strani in skriva v sebi nevarnosti, ki utegnejo imeti in so tudi že imele hude posledice. Do eh ne pride samo zaradi prometnih nesreč, ampak tudi zaradi tu in tam nasilnega ponašanja voznikov, zlasti do avtostopark. Sodišča so take primere že večkrat obravnavala v pravnem in kazenskem postopku, zato ne bo odveč, če se z nekaterimi seznanimo, avtostoparjem v pouk, nebrzdanim voznikom pa v opomin.

odrekel zahtevi za nadomestilo in podobno. Sedaj je sprejeto pravno pravilo, da gre tudi avtostoparjem maksimalno varstvo pri nadomestilu škode. Oškodovanec lahko torej zahteva odškodnino neglede na krivdo voznika, ki ga je sprejel v vozilo, in to od vsakega udeleženega voznika ali njegove zavarovalnice. Tako mu ni treba čakati, da se bodo končali včasih dolgotrajni kazenski postopki in v njih ugotavljali krivdo. Včasih pa se začne spreminjati prvotna vljudnost voznika, ki je sprejel avtostoparko v vozilo, v lažje in težje kršitve kazensko-pravnega reda, t.j. prisiljenje, protipravni odvzem prostosti, nečista dejanja, posilstva oz. poskus posilstva.

Zaradi kaznivega dejanja posilstva je bil obsojen na daljšo kazen strogega zapora voznik, ki je ustavil vozilo na parkirnem prostoru in prisilil avtostoparko k spolnemu občevanju, s tem, da je uporabil fizično silo. Tu je pripomniti, da velja za uporabo sile kot sestavina kaznivega dejanja tudi uporaba alkohola, če ima storilec namen, da spravi žensko v nezavestno stanje ali jo neosposobi za odpor.

Zaradi kaznivega dejanja nečistega dejanja je bil obsojen na zapor voznik, ki je avtostoparko prisilil, da se je pred njim delno

razgalila in jo otipaval. S tem je žalil njeno osebno nedotakljivost in dostojstvo z načinom, ki po splošnem družbenem pojmovanju hudo žali občutek sramu ali spolne morale, voznik pa je skušal na ta način zadovoljiti svoj spolni nagon.

Kaznivo dejanje protipravnega odvzema prostosti je storil voznik, ki po brezuspešnem nadlegovanju ni hotel ustaviti avtomobila in omogočiti avtostoparki izstop v njenem kraju, ampak jo je odpeljal in pustil v sosednji vasi. Na prestajanju zaporne kazni je voznik preiščeval, da je s tem dejanjem odvzel potnici prostost gibanja, torej kršil osebno nedotakljivost, ki jo kot eno izmed temeljnih človekovih pravic zagotavlja ustava.

Prisiljenje pa pomeni napad na svobodo odločanja in svobodo uresničevanja svoje volje. Tako kaznivo dejanje je storil voznik, ki je med vožnjo v nočnem času z resno grožnjo avtostoparki, da jo bo na sredi poti vrغل iz avtomobila in naj gre najraj domov peš, izsilil od nje dejanje, ki bi ga sicer ne storila. Verjetno je bila že denarna kazen zanj dovolj resno opozorilo, da je treba spoštovati v vseh prilikah svobodo in pravico državljanov.

Prav je, da smo uslužni, toda za oba je bolje, da voznik, ki se ne zna brzdati, spregleda znak mikavne avtostoparke, saj tako ne bo slišal kletvic, ki jih bo morda na njegov račun izrekla užaljena.

ŠTEFAN SIMONČIČ

Vsem šolam ob bok

Na novomeški posebni osnovni šoli priredili dan prometne vzgoje — Razumevanje z vseh strani

Na posebni osnovni šoli Novo mesto že nekaj časa deluje prometni krožek, ki ga vodi mentorica Avgusta Lah. Učenci pridno sodelujejo in dosegajo lepe uspehe na tekmovanjih, minuli teden pa so se še posebno izkazali: ob dnevu invalidov so priredili dan prometne vzgoje.

Poleg mentorjev prometne vzgoje drugih slovenskih posebnih šol so se prireditve udeležili tudi republiški svetovalec za prometno vzgojo osnovnih šol Vinko Knol, republiški svetovalec za posebne osnovne šole Milko Domanko ter svetovalka zavoda za šolstvo-enota Novo mesto Angela Tisu.

Tekmovanje je potekalo v dveh delih. Najprej so se učenci 5., 6., 7. in 8. razreda pomerili v kvizu, učenci nižjih razredov, predvsem tretjega, pa so tekmovalje popestrili z lepim kulturnim sporedom. Drugi del programa je obsegal testiranje in spretnostno vožnjo na poligonu. Učenci so presenetljivo uspešno premagovali težke ovire. Slednje je za učence posebne šole še posebno pomembno. Najboljši tekmovalci so dobili knjižne nagrade, AMD jim je

podarilo srajce, vse nastopajoče pa je razveselilo z značkami. Učencem, ki so nastopili v kulturnem programu, je novomeška podružnica Ljubljanske banke podarila hranilnike.

Kolektiv šole je še posebej hvaležen Jožetu Črtaliču, ki je prometnemu krožku podaril lične kovinske elemente za prometni poligon (elementov ni ravno malo) ter tako omogočil šolarjem razvijanje njim zelo potrebnih spretnosti. Da se je dan prometne vzgoje na novomeški posebni osnovni šoli tako lepo iztekla, sta pripomogla tudi delavca UJV Jože Tavčar in Jože Matejkovič.

To je nekako vse, kar smo hoteli zapisati o dnevu prometne vzgoje na novomeški posebni osnovni šoli. Ker ga bodo brali tudi učenci, je namenoma pisan preprosto. Ni pa ga bilo preprosto organizirati. Eden od navzočih prometnih strokovnjakov je celo navdušeno izjavil, da je bil to eden od najbolj primerno in strokovno pripravljenih dnevov prometne vzgoje, kar jih je videl. Videl pa jih je veliko, in to ne samo na posebnih osnovnih šolah.

Krajevna skupnost ni asfalt

Namesto dosedanjih dokaj brezobličnih sosesk naj bi v Novem mestu ustanovili več samostojnih krajevnih skupnosti — Mesto ne sme biti 18.000 posameznikov

„Osnovnih življenjskih potreb občanov ne moremo reševati samo z asfaltiranjem ulic, napeljavo vodovodov, urejanjem kanalizacije itd.“ piše med drugim v pogumno zastavljenem gradivu o reorganizaciji krajevne skupnosti Novo mesto.

Krajevna skupnost Novo mesto šteje danes okoli 18.000 prebivalcev, od leta 1973 naprej je razdeljena na soseske. Ustanovitve sosesk je nedvomno korak naprej v tako imenovani samoupravni organiziranosti občanov v KS, vendar se moramo zavedati, da je le soseska oblika združevanja občanov in ne temeljna samoupravna skupnost, v kateri bi ljudje uresničevali skupne interese, se prizadevali za svoje in splošno dobro.

Predlog je, naj bi dosedanjo novomeško krajevno skupnost po naravnih celotah razdelili na 10 (ena gor ali dol) samostojnih krajevnih skupnosti, te pa bi združevala, predvsem pri reševanju najširših skupnih interesov, skupnost novomeških krajevnih skupnosti. Kljub temu predlogu, ki ga bomo še bolj plastično razložili, pa je v Novem mestu še vedno pešiča ljudi, ki menijo „da bi bilo stvari nevarno spuščati iz rok“. Mar to morda pomeni, da je treba vse stvari držati v posameznih rokah?

Dosedanja organiziranost novomeške krajevne skupnosti ne zagotavlja uresničevanja ustave. Skupnost, ki združuje 18.000 prebivalcev v različno oblikovanih urbanih naseljih, namreč ne omogoča neposrednega upravljanja in zadovoljevanja vseh koristi in potreb prebivalcev ter njihovega odločanja na občinski in republiški ravni.

Kot že rečeno, krajevna skupnost ne bi smela biti komunalno podjetje, ki se bori za asfalt in težki drugi ulici, krajevna skupnost je zavestno in naravno organiziran zbor občanov, ki skrbi za dobre medsebojske odnose, za varstvo in vzgojo otrok, za pomoč občanom in družinam, ki so pomoči potrebni, za dobro družbeno prehrano in oskrbo, zdravstveno in socialno dejavnost, rekreacijo in oddih, kulturo itd., itd.

Na televiziji je oddaja, ki vsebuje rubriko „Koliko se poznamo?“ „Koliko se torej poznamo, dragi Novomeščani? So naše soseske le spalna naselja, v katerih zjutraj krmežljivo ugotavljamo, da je sosed spet odložil odpadke mimo smetnjaka? Iz Bršlina vsako jutro vozijo otroke v grmski vrtec, z Grma pa v bršlinskega. To sta samo nazorna primera. Na dlani je, da bi nekatera vprašanja v ožjih skupnostih gotovo veliko lažje reševali in rešili.“

Za tiste, ki se boje, da bi jim „stvari ušle iz rok“, pa je pri roki tudi podatek, da v ustavi in zakonih nikjer ne piše, da se krajevne skupnosti ne smejo povezovati v skupnost krajevnih skupnosti. To pa je dovolj prožen mehanizem, ki bi „krajevnim posameznikom navkljub“ omogočal reševanje skupnih problemov nekega doslej dokaj brezobličnega skupka 18.000 ljudi, ki mu je ime krajevna skupnost Novo mesto.

M. B.

Lansko letino cvička so letos strumno napovedali trebanjski godbeniki, ki so se preoblekli v vinogradnike.

Suhokrajinski drobiž

ODBOR ZA IZVEDBO AKCIJE za rekonstrukcijo električnega omrežja za vasi Mačkovec, Sadinja vas in Trebča vas pri Dvoru se je uspešno lotil dela. Člani odbora so obiskali vsa gospodinjstva v teh vaseh in zbrali že okoli 140.000,00 din za uresničitev akcije, obenem pa sklenili trdne dogovore z občani, krajevno skupnostjo in s TOZD ELEKTRO LJUBLJANA — OKOLICA.

NA ZBORU OBČANOV NA DVORU so sklenili, da bodo med drugim šli pomagat graditi vodovod kranjom iz območja Smihela pri Žužemberku. S tem se bodo oddolžili tudi krajevni skupnosti za obnovitev mostu čez reko Krko pri dvorski ribogojnici, kjer zaradi posebne zahtevnosti del niso mogli sodelovati pri delu.

VODOVODNA TRASA v vasi Gornji in Dolnji Kot je zakoličena. Ti dve vasi bosta dobili vodo z Dvoru. Hkrati za gradnjo vodovoda za ti dve vasi bodo napeljali tudi vodo čez reko Krko v sosedno vas Podgozd. Dela se bodo kmalu pričela.

STANOVALCI OB OBEH VPADNICAH K ŽUŽEMBERSKEMU MOSTU se živo zavzemajo za ureditev Krkine struge. Kadar je gladina visoka, jim namreč voda vdere v stanovanje in povzroči dokajšnjo škodo. Zato je krajevna skupnost zaprosila vodno skupnost Dolenjske, da bi se lotila tega problema in je rešitev tega problema vnesla tudi v svoj program. Razen tega se krajevna skupnost zavzema za obnovitev jezusa čez Krko pod Draščo vasjo. O izvedbi tega pa se bo morala dogovoriti še z Vodno skupnostjo Ljubljana, ker je jez na meji dveh vodnih skupnosti.

M. S.

ALI VESTE:

... da v drugi polovici 16. stoletja v Novem mestu ni bilo neizogibno potrebno, da je znal mestni sodnik brati in pisati? Stoletje prej pa so bili med mestnimi sodniki celo taki, ki niso znali niti enega niti drugega. Zgodovinar piše, „da je bilo dobro, če je sodnik poznal tudi deželne in druge postave. Zlasti z vojniki so imeli sodniki dostikrat velike stitnosti; zato so npr. mestni očetje leta 1593 vicedomu priporočili, naj jim potrdi izvoljenega Gričarja, če tudi je protestant, kajti ta ume vesti se tudi proti najvišjim vojaškim dostojanstvenikom tako kakor se spodobi.“

... da se je v tem istem stoletju pogosto zgodilo, da je o izvolitvi v notranji mestni svet odločala večina kljub tako imenovani „prosti volitvi“ le dvanašterica notranjih svetovalcev? Kronika piše, „da kakor povsod po svetu, odločevalo je tudi v Novem mestu osebno prijateljstvo, ali pa osebna mržnja, podkupljivost, teorizem in druge take človeške stvari.“

... da je Novo mesto dolgovalo od leta 1701 do 1745 deželi 70.000 goldinarjev, kar je največ med vsemi kranjskimi mesti? Preiskovalna komisija, ki jo je zaradi tega poslal vicedom v mesto, je dognala, da so blaginjarji pogostoma polagali račune šele 10 let po končanem službovanju, in še takrat le notranjim mestnim svetovalcem, s katerimi so bili v sporazumevanju, največkrat tudi v sorodstvu; pokladali pa so (račune) ne na rotovžu, ampak na njihovih domovih. Pri pogrnenih mizah in pri vinskih kapljici so se računski pregledovali in seveda tudi brez ovir odobravali.“

Novomeška kronika

PRETEKLI TEDEN je imela soseska Gotna vas-Regerča vas zbor občanov, na katerem so se občani seznanili s programi občinskih samoupravnih interesnih skupnosti in programom dela v lastni soseski. Veliko pripomb je bilo glede komunalne neurejenosti Regerče vasi, saj je znano, da Regerčani že dalj časa le upajo, da bodo dobili asfaltirano cesto, javno razsvetlavo ipd. Od zadnjega zbora občanov je imel največ koristi gostilničar, ki je zborujočim odstopil prostore!

NOVOMEŠKI LJUBITELJI žabjnih krakov že hodijo ogledovati, četudi so mlake še zamrznjene. Ob prvi večji otoplitvi je pričakovati pravicati naval na žabji zarod, kar do neke mere sploh ni čudno, saj so novomeške mesarije — bolj prazne!

ZNAČILNO ZA KLUB novomeških študentov je bilo, da leta in leta ni znal poskrbeti za izčrpano pravočasno obveščeno svojih članov. Stvari se običajno na boljše, kajti študenti so pod arkadami pri trgovini s sadjem in zelenjavo na Glavnem trgu namestili oglasno omarico. Tako se noben študent ne bo mogel izgovarjati na neobveščeno, saj pot mimo omarice vodi v restavracijo — Pri vodnjaku, kjer študenti niso redki gosti!

TOZBE GOSPODINJ o visokih cenah živil na tržnici niso iz trte zvite, saj je v ponedeljek stal kilogram endivije 30 do 35 din, paprike 40 din, paražitnika 45 din, krompirja 8 din, fižola 20 do 22 din in cvetače

Po mednarodni lestvici za ocenjevanje vin je mogoče trtne pridelke dati od 0 do 20 točk. V bitlenu, ki ga je ob letošnjem „Tednu dolenjskega cvička“ izdal prireditveni odbor, piše, da „pri cvičkih sodimo, da so cvički, ki so dosegli 15 in več

Pivci izven vseh kategorij?

točk nekaj zelo dobrega, vrhunskega, vendar jih je razmeroma malo. Za odlične cvičke smatramo še vedno take, ki so dosegli od 14 do 15 točk, za prav dobre pa cvičke od 13 do 14 točk. Cvički z oceno od 12 do 13 točk so še vedno dobri, vsi ostali pa primerni.“

Za cviček lahko zapišemo, da je dobro vino in moda obenem. Pred nekaj dnevi se je zgodilo, da sem prijateljem v Ljubljano „prodal“ cviček, ki sem ga kupil v čisto običajnem novomeškem vinotoku. Rekel sem, da je iz Gadove peči (morebiti je celo bil), v slast jim je šel — boljšega bojda še niso pili.

Očitno je torej, da nisem najbolj pošten in trezen Dolenjec; ene stvari pa gorenjskim znancem kljub vsemu nisem hotel privoščiti. Nisem jih peljal, čeprav so bili trmasti, na pokušnjo cvička v novomeški hotel „Kandija“. Vsem ocenam čez 15 točk navkljub.

Ob letošnjem tednu dolenjskega cvička (patriotično se sprajujem, zakaj dolenjski, ko drugih vendar ni) se je v hotelu „Kandija“ dogajalo med drugim tudi to, da so se gostje že v sramežljivem popoldanskem času polivali z vinom (po trebuhu in za vrat), dogajalo se je, da dosledno nisi mogel naročiti manj kot liter; tal niso pretirano čistili, košičeni preostanki pečenih pujskov so kot NLP letali po ozračju, vse skupaj je povprečno spominjalo na čisto povprečno kmečko veselico. Pisce in preostalo lahko oborožite prinesite s seboj!

„Modri angeli“ so iz obzirnosti do krajevnih običajev posredovali le v najnujnejših primerih.

Pravzaprav smo Dolenjci nesrečni narod. Pridelujemo najboljše cvičke na zemeljski obli, vendar ga ne moremo nikjer v miru piti. Ali pa ga ne moremo v miru piti v hotelu „Kandija“? Cviček ima teoretično in dejansko oceno od 0 do blizu 20, so pa tudi gostišča brez kategorij. Morda pa so brez kategorij ljudje?

MARJAN BAUER

Z uradnim začetkom pomladi je v Novem mestu izbruhnila tudi moda nošenja klobukov. Moda kot moda — ali pa morda le prvopriprilna muha? (Foto: M. Vesel)

Tresla se je gora, rodila miš

V novomeški občini dva primera neupravičenega bogatenja — Bi jih bilo več, če komisija o ugotavljanju izvora premoženja ne bi bila deležna le moralne podpore?

„Komisija je bila doslej pri svojem delovanju deležna od družbenopolitičnih organizacij moralne podpore, kakšne bolj neposredne pomoči ali podpore pa ne,“ piše v poročilu o delu komisije o ugotavljanju izvora premoženja pri skupščini občine Novo mesto.

Najprej navajajo, da je imela omenjena komisija od ustanovitve v letu 1972 do danes 22 sej, da je bila udeležba primerna ter da se je pri svojem delu posluževala dveh zakonskih predpisov: zakona o davkih občanov in zakona o splošnem upravnem postopku. Obravnavani občani so se v dokazovanju upravičenosti pridobljenega premoženja posluževali najrazličnejših sredstev: verodostojnih potrdil, prič, potrdil, ki po mnenju komisije niso bila verodostojna, itd. Komisija je te listine preverjala na najrazličnejše načine, vendar ne vedno uspešno.

Franc Nahtigal meni v imenu komisije, da komisija ni dovolj učinkovita, predvsem zaradi zapletenosti in

dolgotrajnosti postopka. Do tega pa prihaja zaradi pomanjkljivih predpisov, ki omogočajo obravnavanemu občanu, da poišče vse možne poti (resnične in neresnične) in tako opraviči pridobljeno premoženje. Nekaj vzrokov za neučinkovitost pa je prav gotovo tudi v komisiji; sama namreč meni, da je verjetno strokovno premalo usposobljena za opravljanje tako zahtevne in družbeno pomembne naloge.

Komisija je v dveh mandatnih obdobjih obravnavala 14 primerov. Velja zapisati, da nobena od teh prijav v začetku ni bila popolna, prijavitelji so jih dopolnili v postopku. Na javni poziv so občani predložili komisiji 496 prijav, pri omenjenih

štirinajstih pa je šlo za prijavo državnih organov. Gre predvsem za premoženje in nepremičnine večje vrednosti, delno pa tudi za gotovino na žiro računih.

Konec po vsej burji je tak, da je komisija izdala 2 (dve) odločbi za odmero davka od nenapovedanega dohodka. Zanimivo je tudi, da komisija ob petih posebnih postopkih (toliko jih je uvedla), dvakrat ugotavlja, da sicer gre za premoženje, ki ni bilo pridobljeno na povsem zakonit način, vendar tega ni mogla dovolj učinkovito dokazati, zato sta oba (gre za obrtnika) ostala za svoje početje nekaznovana.

Potemtakem je na dlani dvoje stvari: v novomeški občini ali ni neupravičenega bogatenja ali pa je družbena akcija za uspešno delo komisije prešibko zastavljena. Eno od mnenj komisije je namreč tudi, da je doslej njeno gotovo nehalno delo pravilno razumela samo uprava javne varnosti. Tretja stvar, ki je prav tako na dlani, je dejstvo, da je komisija za ugotavljanje izvora premoženja kljub vsem pooblastilom le laični organ. Njene odločbe zaradi tega že po naravi stvari ne morejo biti brezhibno strokovne.

M. B.

NOVOMEŠKA TRIBUNA

Ostrejše kazni več zaležejo

Veliko mladih kršilcev javnega reda in miru – Nepoboljšljivi Romi grobo obračunavajo med seboj – Miličniki preprečujejo poskuse hazardiranja

Pri sodniku za prekrške je bilo lani v krški občini v postopku več kot dva tisoč zadev. Približno 400 jih še čaka na rešitev, vendar upajo, da bodo z občasno dodatno pomočjo v administraciji prišli kmalu na tekoče. Vse kaže, da je poostrena kaznovalna politika pri denarnih in zapornih kaznih že rodila sadove. Denarnih kazni je sodnik za prekrške izrekel za več kot 450.000 din, zaporne kazni pa so bile vse daljše od 15 dni.

V nasprotju s prejšnjimi leti so se lani v občini umirila tako značilna žarišča za pretepe in izgrede, kot so bila nekdanje Senovo, gostišče na Gmajni in kostonjeviško-gorjanski predel.

Razgražaje so iztrezile najbrž tudi ostre kazni. Izpadi se sicer tu in tam še pojavljajo. Med kršilci javnega reda in miru so večinoma mladi, komaj polnoletni ljudje, ki se večkrat vrača-

jo pred sodišče, zato bodo kazni do povratnikov še poostri. Proti pričakovanju pa lani niso imeli hujših izgredov zaradi velikega števila delavcev, zaposlenih pri graditvi jedrske elektrarne. Miličniki imajo sicer dovolj dela s posredovanjem pri gostilniških nemirih, do izpadov s političnim obeležjem pa skoraj ni prišlo, vsaj med sezonice. Bilo je več poskusov hazardiranja, vendar v teh primerih uspešno posega vmes postaja milice v Krškem.

Precej preglavic še vedno povzročajo Romi. Njihove družine so sprte med seboj, zato so prepri in pretepi med njimi nekaj vsakdanjega. Med seboj grdo obračunavajo med popivanjem po odročnih gostilnah. Romi razen tega nadlegujejo občane s prosjačenjem in jim povzročajo nevšečnosti s tatvinami. Zaposleni niso, zato se vrte v začaranem krogu med krajo in prosjačenjem. Edino upanje je mladi rod, če jim bo uspelo otroke v šoli toliko vzgajiti, da si bodo izbrali pot normalnega preživljanja z delom.

J. T.

„Krško skozi stoletja“

Za jubilej bo pod streho delavski dom v Krškem

Druga seja koordinacijskega odbora za pripravo prireditev ob 500-letnici krških mestnih pravic je pravzaprav samo potrdila že prej predložene okvirne programe posameznih komisij. Le-ti se v zadnjem času niso bistveno spremenili niti jih niso dopolnili, saj so že tako obširni, da bo verjetno morala marsikaka stvar zaradi pomanjkanja denarja odpasti.

Prva stvar, ki verjetno ne bo okrnjena, bo jubilejni zbornik z naslovom „Krško skozi stoletja“, za kate-

rega so predložili že 31 tem oziroma razprav, ki naj bi obdelale posamezna zgodovinska obdobja kraja, ovrednotile dela nekaterih domačih umetnikov in drugo. Da bo zbornik pomembno delo, pričajo tudi imena znanstvenikov, s katerimi so se že ali se še bodo dogovorili, da bi v njem sodelovali s svojimi prispevki.

S precej večjimi stroški so povezani načrti za praznično ureditev mestne podobe. Krajevna skupnost je v svoj prihodnji program sicer vključila nadaljevanje komunalnega urejanja, v načrtu pa je tudi obnova vseh pomembnejših kulturnih in zgodovinskih spomenikov. Seveda bodo ob tem poskušali doseči, da bi občani obravljali zunanost hiš, predvsem tistih, ki sodijo med najstarejše in so arhitektonsko zanimive zaradi svoje starinske, še nepopravljene podobe.

Najpomembnejša jubilejna novost in pridobitev pa bo vsekakor delavski dom, ki naj bi ga do prihodnjega leta postavili vsaj pod streho. Pogovori, ki naj zagotovijo potreben denar, se uspešno nadaljujejo in ga bodo, po vsej verjetnosti tudi s pomočjo krajevnega samoprispevka, v celoti zbrali.

Ž. ŠEBEK

KOTIČEK ZA ČEBELARJE

V krški osnovni šoli nameravajo letos urediti čebelarski kotiček s stalno razstavo čebeljih proizvodov in čebelarske literature. To naj bi pripeljalo v vrste čebelarskega krožka še več mladih ljubiteljev narave in čebel.

Do sedmih nič alkohola

Odločitev pred delegati občinske skupščine

Za sejo občinske skupščine, ki bo 30. marca v Krškem, je tokrat predlagan odlok o omejitvi točenja in prodaje alkoholnih pijač v jutranjih urah. To pravzaprav ni nič novega, saj so tovrstne ukrepe sprejele že številne občine v Sloveniji, med njimi tudi občini Sevnica in Brežice. V Krškem je bil predlog nekoč že na dnevnem redu, vendar so ga odborniki zavrnil.

Tokrat so predlagatelji bolj prepričljivi in prilagajajo gradivo tudi kratek opis alkoholizma v krški občini. Služba socialnega varstva je lani zbirala podatke o alkoholikih in ugotovila, da jih je med zaposlenimi 135. Med njimi 85 moških in 50 žensk. Podatke so poslale delovne organizacije, vendar ne vse, ker so ponekod menili, da sami ne morejo določiti, kdo je alkoholik v pravem pomenu besede.

Za kmete, upokojeince, obrtnike in nezaposlene občane so posredovale podatke krajevne skupnosti. Iz teh lahko razberemo, da je v vrstah omenjenih kategorij občanov 160 alkoholikov, od tega 43 žensk.

Služba socialnega skrbstva sklepa, da je resnično število alkoholikov vdanih občanov precej večje, in računata, da je tako v delovnih kolektivih kakor tudi v krajevnih skupnostih alkohol zašušil gotovo še enkrat toliko ljudi.

Skoraj dve tretjini vseh problemov, ki jih rešujejo socialni delavci, imata svoj izvor v alkoholizmu. Iz družin alkoholikov izhaja 70 odst. vseh mladoletnih prestopnikov, 75 odst. duševno prizadetih otrok in 65 odst. otrok z asocialnim vedenjem. Tudi večino družinskih nesporazumov zaneti čezmerno uživanje alkoholnih pijač. Vsi vemo tudi za številne zgubljene delovne ure, žal pa so o teh posledicah alkoholizma ni na voljo podatkov, ker se pogosto skrivajo za bolezenskimi izostanki. Tudi jutranji kozareček napravi svoje in potemtakem je prepoved točenja alkohola do sedme ure vendarle upoštevanja vreden ukrep.

J. TEPPEY

Grenke kaplje!

„Delam od jutra do večera!“

Novinarjem „uredništva v gosteh“ je prejšnji torek nudila zavetje pred zimskimi megami gostilna Rezikje Kramer v Dobovi. Prijazna gostiteljica je dan za dnem pričala tegobam, ki tarejo njene sovaščane, saj kozarec vina običajno razveže usta tudi tistim, ki sicer molče prenašajo vsakdanje pehanje in nehanje.

Docela zgrešeno bi bilo misliti, da je delo gostilničarke lahko; o nasprotjem nas je prepričevala Kramerjeva, kajti v življenjski čaši, ki jo izpija, je prenekateri grenka kaplja!

„Gostinci delamo na dan tudi po sedemnajst ur in več, pri osebnem dohodku pa se to nič ne priznava. V poprečju naj bi na mesec zaslužila po štiri tisoč din in toliko se šteje tudi pri davčni odmeri. Jasno pa je, da glede na vloženno delo to niso čisti računi. Pri odmeri davkov ne upoštevajo niti stroškov poslovanja in različnih prispevkov. V tozdih zaposleni delavci imajo ob koncu leta možnost dobiti del preseženega dohodka, v gostinstvu pa tega ni moč. Kar zadeva delovni čas gostincev, se mi zdi, da nekatere stvari niso v skladu celo z ustavnimi določili. Mnogi vidijo v gostincih le ljudi, ki naj bi postransko služili milijone. Z računi lahko dokazem, da to ni res! Sploh pa nimam nikoli prostega časa. Kdaj naj si vzamem čas za oddih, za kino ali gledališče, ko pa sem vprežena v delo od jutra do večera!“

Tako je potožila Rezikja Kramer in pripomnila, da bi bilo treba o položaju gostincev v samoupravni družbi še marsikaj premisliti; drugače povedano, jim olajšati delo, kajti dejstvo je, da se zanimanje za zasebno gostinstvo čedalje bolj manjša.

J. TEPPEY

Ob cesti iz mesta proti železniški postaji v Brežicah polagajo v zemljo cevi za kanalizacijo in telefonski kabel, da bodo dobili priključke končno tudi novi naročniki v Šentlenartu in Brežini. (Foto: J. Teppey)

Vsak vprašuje, kje bo vzel

Programi interesnih skupnosti niso prenapeti – Bodo kljub vsemu lahko še kaj črtali iz njih? – Plačniki so tudi porabniki

Predlog družbenega dogovora o razporejanju dohodka v letu 1976 je bil v brežiški občini deležen izredne pozornosti, zlasti med zaposlenimi, kar je razumljivo, saj so ti v prvi vrsti tehtali obremenitve, ki jim jih prinaša. O podpisu dogovora bi bila morala sklepati tudi občinska konferenca SZDL na seji 13. marca. Žal ni bila sklepčna, zato so udeleženci odločitev prepustili predsedstvu. Na seji so obsodili neodgovoren odnos do dolžnosti v tem organu.

Nesklepnost se je pojavila tudi na sejah skupščin nekaterih samoupravnih skupnosti, saj so jih morali sklicevati po dvakrat in celo trikrat. Pri tem se je pokazalo, da z udeležbo ni bilo težav, kadar je šlo za področja, za katera so ljudje tako rekoč življenjsko zainteresirani.

Za brežiško občino je zdaj predvidena stopnja obremenitve 32,43. V gospodarstvu vsi po vrsti menijo, da je previsoka, saj po pregledu zaključnih računov v delovnih organizacijah ugotavljajo, da so v težkem položaju. Povsod sicer poudarjajo, da programi samoupravnih interesnih skupnosti niso prenapeti, če-tudi je res, da vse dejavnosti

niso enako pomembne in je selekcija še vedno možna. Tako so v nekaterih organizacijah izjavili, da je zanje sprejemljiva samo lanska stopnja 29 odstotkov. Občinski sindikalni svet pa je na primer sprejel stališče koordinacijskega odbora pri občinski skupščini, da se podpis odloži.

Na seji konference SZDL so razpravljali opozorili izvršni svet občinske skupščine, naj ta napravi vse, da bo plačevanje anuitet za bizeljsko šolo prevzela republiška izobraževalna skupnost. Te anuitete so bile do zdaj v proračunu in močno prizadenejo izobraževalno dejavnost.

Pri razpravi predloga družbenega dogovora so se tokrat po-

javila različna stališča med razpravami v družbenopolitičnih organizacijah in gospodarstvu. V delovnih kolektivih so verjetno celo pozabili na že sprejeto resolucijo družbenoekonomskega razvoja občine za leto 1976. Delegati tedaj niso imeli pripomb niti niso pokazali težnje, da bi kje kaj okrnili. Prav zaradi tega so na konferenci SZDL opozorili, da mnogi izgubljajo preveč besed okoli delitve dohodka v delovnih organizacijah, premalo pa govorijo o tem, kako bi ga več ustvarili. Po nepotrebnem poudarjajo besede „vi in mi“, saj so plačniki v tej ali oni obliki tudi porabniki, če ne ravno zaposleni delavci, pa njihovi otroci, starši in drugi člani družine.

J. TEPPEY

BORCI, PREBERITE!

Občinsko združenje borcev NOV in Posavski muzej v Brežicah pripravljata izdajo knjige o narodnoosvobodilnem boju v brežiški občini, zato prosita borce in aktiviste, naj pošljejo zapise s spomini na tiste čase do 31. aprila na občinski zbor ZB NOV v Brežicah. Ta se skupaj z muzejem priporočata tudi za predmete, ki so jih uporabljali borci, da bi z njimi dopolnili razstavno zbirko. V poštev pride orožje, pa tudi drugi predmeti. Oddajte jih v Posavskem muzeju ali na sedežu občinskega Združenja borcev NOV.

V KAPELAH USPEŠNA AKCIJA DPM

Akcija za obnovo ograje pri osnovni šoli v Kapelah je na obudo DPM presegla pričakovanja. Delegati so zbirali prispevke med člani društva po vaseh, pa tudi med drugimi krajanji. Radica Šepc iz Rakovec je prispevala 280 din, Tončka Lahovič iz Jereslavca 420 din, Ivan Krošelj iz Slogonskega 840 din, Karolina Cerjak iz Vrhja 850 din in Kristina Pšeničnik iz Kapel 1.120 din. Na Podvinjah in v Župelevcu zbiranje še ni končano. Društvo se vsem, ki so prispevali finančna sredstva in zagotovili pomoč v delu, najiskrenejše zahvaljuje in upa, da bo z istim uspehom izvršilo tudi vse ostale naloge, ki si jih je nadela na zadnjem občnem zboru.

D. V.

Novo v Brežicah

SPREHOD PO MESTU – V soboto so si delegati hortikulturnih društev Slovenije ogledali Brežice. Ustavili so se ob šoli, kjer bodo do junija društva zasadila spominski park, nato so si ogledali razstavne prostore v brežiškem gradu in rastlinjake v Čateških Toplicah.

zlasti teletine in svinine. Govedino imajo na zalogi ob vsakem času.

PRIBE IN ŠKORCI – Ptice selivke je zima tik pred koledarsko pomladjo ukanila kot že dolgo ne. Med preletom čez brežiško območje so se spustile ob Krki in Savi jate prib, vendar jih je v snegu veliko zmrznilo. Precej jih je končalo tudi na cesti Ljubljana – Zagreb, ki je bila tiste dni edina kopna lisa daleč naokoli. Povožili so jih avtomobili. Mraz je sejal smrt tudi med škorci, ki so se prav tako prezgodaj vrnili v naše kraje.

KAKŠEN BO RAZVOJ DO 1980? – V ponedeljek, 22. marca, se je v Brežicah sestala komisija za izdelavo družbenega plana občine za obdobje 1976 – 1980. Seji so prisostvovali predstavniki občinskih vodstev družbenopolitičnih organizacij in vodja strokovne službe samoupravnih interesnih skupnosti. Gradivo za osnutek plana je pripravljeno, zato so se dogovorili, kako naj poteka delo vnaprej.

SKROMNEJŠA PONUDBA – V šolnicah se že nekaj časa pozna, da so spet izvažamo. Izbira je kro mnejša kot prej, prima nkuje pa

Kuhinja osnovne šole v Leskovcu je hkrati tudi jedilnica in shramba in šolarji se pri opoldanskem obroku komaj zvrstijo za tesno mizo. V novi šoli bo vse drugače. Z učenci vred se je veseli tudi kuharica, saj bo tam več prostora za delo in otroci bodo končno imeli jedilnico. (Foto: J. Teppey)

Krške novice

ALI JIHBO DOVOLJ? – Četudi mora Posavje za letošnje republiške mladinske delovne akcije zagotoviti manj brigadirjev kot lani, se v krški občini boje, da bo odziv znova premajhen. Odločili so se najprej zbirati prijave po vseh osnovnih organizacijah, po tem pa posredovati v primerih, ko bi morda v delovnih kolektivih nasprotovali udeležbi.

NOVI „CELULOZAR“ – Napovedana ustanovitev enotnega športnega društva, ki pod svojo streho združuje vseh osem sedanjih klubov z območja krške krajevne skupnosti, se je uresničila minul teden. Na ustanovni skupščini društva, ki bo nosilo ime „Celulozar“, so za predsednika njegove skupščine delegati izvolili Zorana Dularja in za predsednika izvršnega odbora Marjana Markla.

TRI SKUPINE – Novosprejeti člani Zveze komunistov so v začetku minulega tedna sedli v „šolske klopi“, da bi si pridobili osnovno idejnopolitično in družbenoekonomsko znanje, brez katerega njihovo delovanje ne more biti uspešno. Prvi skupini slušateljev se je ta teden priključila že druga, v tretjo pa bodo zajeli tiste nove člane, ki imajo višjo ali visoko šolsko izobrazbo, in jim dali tudi zahtevnejši delovni program.

SEDEM MEDALJ – Zadnji nastopi krških plavalcev na republiških zimskih prvenstvih pravzaprav niso razočarali, četudi medalj ni bilo več toliko kot prejšnja leta. Še najbolj se je izkazala Tončka Skafar, ki je osvojila eno zlato in tri srebrne, po eno srebrno je dobil Iztok Švab, bronasti pa Boris Koprivnik in Andrej Skafar.

V zavarovalstvo pelje le zaupanje

V kmečkem društvu za vzajemnost so v preteklosti kmetje našli tisto, česar pri zavarovalnici niso našli — Sava obeta prelom s podjetniško miselnostjo

Nelagodno počutje članov trebanjskega društva za vzajemnost in samopomoč bo po seji občinske konference SZDL, ki je bila 16. marca, nedvomno splahnelo. Marsikdo se je namreč zadnji čas kar ustrašil prizadevanj zavarovalnice Sava in drugih dejavnikov pri ustanovem preoblikovanju zavarovalništva v skupnosti.

Direktor Savine enote iz Novega mesta Jože Suhadolnik je naglasil, da zavarovalnica nikakor ne bo bita grobar kmečkih društev. Razprava ni prinesla za zdaj še nobene spre-

membe: za pogovore med zavarovalnico in društvom bodo odprta vrata, medtem pa bodo oboji skušali še naprej spraviti v varstvo kar največ živine.

Trebanjsko društvo je po številu članov drugo v republiki. Letos stopa že v šesto leto dela. Kot je zatrdil njegov predsednik Anton Kukenberger, si je v tem času pridobilo med kmeti velik ugled. Prvo leto so imeli v varstvu le 500 glav živine, lani pa že nad 2.300. Kot je poudaril Franco Jevnikar, je društvo odigralo pomembno vlogo, ko zavarovalnica kmetom ni bila dostopna. Ob tem je opozoril na to, kako kmetje pri prodaji svojih pridelkov še vedno ne dosegajo ekonomskih cen, zato se bojijo tudi večjih stroškov zavarovanja. „V delu društva je skritega ogromno brezplačnega dela. Vsakdo dela le za to, da pomaga drugemu. Kmečko zavarovanje nedvomno ne bo ustvarjalo presežkov, kot se to dogaja pri drugih zavarovanjih, zaradi česar so takšna zavarovanja lahko cenejša,“ je ugotavljal Jevnikar.

Na sestanku je bilo očitno, kar je nasploh vodilo v družbi: „mahanje“ z dokumenti, četudi z ustavo, samo po sebi ne priteguje, temveč le delo v skladu s temi načeli. V teh odnosih je zavarovalništvo šele začelo postavljanje stvari na pravo mesto. Tu lahko zavarovalnica stori mnogo z zavarovanjem celotnih kmetij z vsemi osnovnimi sredstvi, kar bi lahko zagotavljalo tudi nižje premije. Takrat bi bili lahko bolj brez skrbi pri zadrugi za tistih 15 milijonov dinarjev družbenih sredstev, vloženih v zasebno kmetijstvo, kakor tudi kooperantje, ki so vložili nad 20 milijonov. Vse to je danes nezavarovano, gre pa za okrog 1.500 kmetij.

A. ŽELEZNIK

KJE SO RES GRIZLE PODGANE

V 11. številki Dolenjskega lista smo poročali, da imajo v poslovno-stanovanjski stavbi na Cesti Gubčeve brigade 8 v Trebnjem tako hude podgane, da pregrizejo celo svinčene odtočne cevi. Primer se je res zgodil, vendar ne v trgovini „Dolenjke“, kot bi se dalo razumeti iz objavljenih vrstic, temveč v stanovanjskem delu omenjene stavbe. Na netočnost so nas opozorili od „Dolenjke“, češ da taka netočna objava po krivici krni poslovni ugled trgovine.

Dokler je bilo pri vlečnici smučarskega kluba Trimo v Trebnjem kaj snega, ni manjkalo zanimanja za smučanje blizu doma. Kdo ve, kdaj bo zima spet tako radodarna s snegom. Tokrat ga je bilo dosti po večletnem premoru, žal, le za kratek čas. Na sliki: del vrste pred vlečnico. (Foto: Železnik)

Iz kraja v kraj

PRILožNOST ZA MLADE — Pri nadaljevanju gradnje šolskega igrišča v Trebnjem bodo imeli možnost izkazati se tudi mladi. Pri raznih drobnih delih bodo prišli prav roke šolarjev, lahko pa bi se izkazali tudi ostali člani mladinske organizacije v mestu, saj bo novo igrišče prispevalo k razvoju številnih športnih panog.

ODVOZ SE JE IZPLAČAL — Še Novomeščani bi lahko Trebanjcem zavidali očisti sneg, ki je bil s parkirišč, pločnikov in večine dvorišč v glavnem nemudoma odpeljan na prikladnejše mesto. Tako ob topitvi ni bilo nevarne brozge.

ZAKLJUČEK LETOŠNJE LARFARIJE — V petek zvečer je bil v mokronoškem domu Svobode zaključek letošnjega karnevala. Na pogostitev povabijo, kot je to že dolgoletna navada, vse sodelujoče. Za zabavo je igral sevniki Sepan, redni gost prireditelj v Mokronogu. Druženopolitične organizacije pripravljajo oceno spodrsiljavice na letoš-

njem karnevalu, ki so med gledalci vzbudili zgražanje.

SKRBI EDINE GOSTILNE — Minuli teden je bila Kolenčeva gostilna na Mirni edini odprti javni lokal v kraju. Vrata bifeja je na mreč „krasil“ listek, da je zaprto. Če kdo zavida Mirenčanom skokovit industrijski razvoj, lahko vseeno potoži kakšno solzo nad tem, ker premore drugo središče občine le eno spodobno gostilno, kjer si lahko privežejo dušo. Nekateri, kot kaže, ne želijo dobro niti temu lokalcu, zakaj v začetku marca so neznanici povsem razdejali sanitarije.

VZPOREDNE PROGE — Zelenica in avtobusna prevozniška podjetja tekmujejo v občini, zato so vožnje v glavnem ob istem času. Tako je bilo rečeno na seji občinskega sindikalnega sveta. Posebno velja to za jutranje ure, čeprav se zadnje čase stanje izboljšuje. Po drugi strani pa manjka ugodnih zvez v dopoldanskem času.

Mirenska sloga

Mirenski Partizan postaja hram za kulturo

Že dvoje prireditelj lahko bilo v preurejeni dvorani mirenskega Partizana: pustovanje in proslava 8. marca. Kraj je vse bližje cilju — urejeni dvorani za kulturne prireditve.

Na lanskem občnem zboru TVD Partizan na Mirni so se člani obvezali, da bo vsak opravil pri preurejanju doma 40 prostovoljnih ur. „To obveznost je ena tretjina članov opravila do polovice objavljenih ur. Več namreč doslej ni bilo treba, ker udarniškega dela ni bilo mogoče pripraviti za vse. Pravzaprav je užitek delati s takimi ljudmi, kjer vladata sloga in tolikšna volja do dela,“ je dejal Bojan Kolenc, vodja gradbenega odbora, na koncu pogovora, ko je pokazal preurejeno dvorano.

Stari mirenski Partizan je bil že lep čas zapuščen zgradba. Sedaj je v njem trden oder. Pod betonsko ploščo daje vsej stavbi prijetno toploto kotel centralnega ogrevanja. Strop je toplotno izoliran s stiroporom. Na mestu nekdanjih stanovanj se v podaljšani dvorani dviga balkon: pod njim so pridobili prostor za 60 sedežev, zgoraj pa 70. V zidu je nova električna napeljava. Nekaj dela čaka še pleskarje.

Recept za skupni uspeh je, kot pravi Bojan Kolenc, skupno sodelovanje vseh organizacijskih društev, delovnih kolektivov ter občanov vse krajevne skupnosti. „Z nabiralno akcijo po slehernem zaselku na območju krajevne skupnosti smo zbrali tri tisočake; le trije niso dali. Krajevna skupnost je prispevala 150.000 dinarjev, kultura skupnost 300.000; dolg je spisek tega, kar so prispevale delovne organizacije.“

Sedaj je treba dobiti še opremo, urediti oder. Poglavitno, dozidava raznih pomožnih prostorov, jih še čaka. Kolenc razmišlja tudi o tomboli, ki bi jim lahko navrgla kaj denarja za nadaljnja dela. Celoten predračun znaša 2,60 milijonov dinarjev. Vse pohvale je vredna pobuda mirenskih telesnokulturnih delavcev, da bi uredili svoj dom za kulturne namene, ker je za telovadnico neustrezen. Slednje jim daje na voljo šola v svoji telovadnici.

A. Ž.

Takole veselo je bilo v prenovljeni dvorani mirenskega Partizana ob letošnjem 8. marcu, ko je dvorana že lahko sprejela goste. Že sedaj pripravljajo na Mirni sestanek vseh, ki lahko kaj storijo za razmah kulturnih skupin, da bo amaterizem v novi sezoni na primerni višini v za to usposobljeni dvorani. (Foto: novinarski krožek osnovne šole Mirna)

številni neuspeli lanski sklici.

Kakršnakoli „opozicija“ tako imenovanih porabnikov storitev v mestu do podjetja v obliki puščic na njegov račun ne vodi nikamor. Uspešnejša je aktivnost v hišnih svetih in uličnih odborih in sprotno opozarjanje na pomanjkljivosti. Novi poslovni prostori in kadrovske okrepitve so že prinesli prve uspehe, zato je podpora boljša kot vsesplošna kritika.

A. ŽELEZNIK

Enotnost doline

Krmelj, Tržišče in Sentjanž: sodelovanje tudi v SZDL

Ob koncu februarja so se v Krmelju sestali predstavniki vseh treh krajevnih organizacij SZDL iz te doline. Takrat ustanovljeni iniciativni odbor naj bi pripravil pravila sveta SZDL za vse tri krajevne skupnosti.

„Enotnost vseh treh krajevnih skupnosti terja velika akcija sodelovanja cest, za kar plačujemo samoprivepek v vseh treh krajevnih skupnostih. Skupno sodelovanje zahteva tudi razvojni program krajev. Ustanoviti bi bilo treba svet skupnosti krajevnih skupnosti naših treh krajevnih skupnosti,“ pravi predsednik krmeljskega izvršnega odbora krajevnih konferenc SZDL Rudi Prosenik. „Vprašanje gradnje nove šole v Krmelju ali Tržišču že lep čas hudo razdvaja. Najti moramo rešitev, ki bo odpravila nesoglasje. Zal svet komunistov vseh treh krajevnih skupnosti, ki je bil ustanovljen še na pobudo starega komiteja, ni zaživel, od njega smo pričakovali več. Pri sestavi pravil novega sveta SZDL razmišljamo, kako bi vanj zajeli delegate iz osnovnih organizacij ZK, izvršnih odborov konferenc SZDL, delegate za zbor krajevnih skupnosti in združenega dela občinske skupščine s tega območja, borci in mlade. Ko bi šlo za razpravo o posebnih področjih dela, bi pritegnili ljudi še iz teh področij — npr. o šolstvu učiteljsko iz vseh treh šol. Iz tega območja se še vedno mnogo delavcev vozi na delo izven občine, krajevne skupnosti pa od teh kolektivov ne morejo dobiti denarja za svojo dejavnost. V Krmelju bi nujno potrebovali obrat, kjer bi se lahko zaposlil del moške delovne sile, ki se je sedaj prisiljena voziti drugam.“

A. Ž.

Rudj Prosenik: „Vsa dolina je celota.“

V soboto se je na Lisci zbralo na sindikalnih igrah v smučanju nad 30 nastopajočih. Ekipe so poslane osnovne organizacije sindikatov Lisce, Jutranjke, Kopitarne, sevniske osnovne šole, tozd Gozdnega gospodarstva, milice, elektra in Stillese. Igre so potekale v organizaciji občinskega sindikalnega sveta in smučarskega kluba planincev. Na sliki: predsednik občinskega sindikalnega sveta Jože Jeka (drugi z desne) odpira igre. (Foto: F. Pavkovič)

Komunalno, ki ne bo kamen spotike

Komite ugodno ocenil prizadevanja delavcev Komunalno stanovanjskega podjetja — Takšne samoupravne skupnosti komunalnih dejavnosti, kot jih zmoremo

Skupna seja komunistov Komunalno stanovanjskega podjetja, komiteja občinske konference ZK in predsedstva občinskega sindikalnega sveta 17. marca ni naredila iz komunale „občinskega problema“, temveč je ugotovila napredek v medsebojnih odnosih v kolektivu in navsezadnje tudi izboljšanje storitev.

V občini so pred ustanovitvijo komunalne interesne skupnosti. Ob tem je bilo v razpravi večkrat opozorjeno, da predpisani obrazci o samoupravnem oblikovanju teh skupnosti morda ustrezajo nekaterim centrom v Sloveniji, v malih občinah pa bi režija lahko snedla denar za pravo dejavnost. O tem bodo po potrebi sprožili tudi zakonsko spodbudo za poenostavitev.

V povezavi s krajevno skupnostjo ne gre zanemariti predlogov o posebnem prispevku, ki bi se pobiral hkrati z vodarino (podjetje zbere na leto komaj

820.000 dinarjev, četrtnina gre za tokovino), da bi imeli nekaj denarja za priprave na gradnjo novega vodovoda. V bodoče tudi ne gre več graditi samo blokov, ko le-ti stojijo v neurejeni okolici. Stanovanjska skupnost bo morala tehtati, kakšne najboljše učinke jim lahko prinese denar, združen v banki, ali drugačno združevanje, ki je že marsikje uveljavljeno. Organizacija občanov v vaških in uličnih odborih je zelo zaživel, kar obeta razmah v delu krajevne skupnosti. Zaenkrat jim še ni uspelo razgibati dejavnosti hišnih svetov. V spominu so še

Niso brez pripomb

Primož: večje ugodnosti tudi za kmetijstvo

Primoški delegati na problemski konferenci SZDL o kmetijstvu v začetku meseca v Sevnici niso prišli do besede, zato so se o tem, kaj kaže postoriti, da bi bilo tudi v kmetijstvu boljše, pogovorili že prvo nedeljo po konferenci.

Ugotavljajo, da srednja in dolgoročna posojila za pospeševanje kmetijstva niso ugodna. Predlagajo, naj bi polog pri najetu posojila ne znašal več kot 20 odst. kot to velja za potrošniška posojila za nabavo gospodinjstva opreme in drugih strojev. Kmetom naj bi nudili to ugodnost pri posojilih za posodabljanje gospodarstva, da bi odplačevali posojilo

šele tedaj, ko bi vloženi denar pričel vračati sadove. Pri strojih naj bi bilo to čez eno leto, pri obnovi vinogradov takrat, ko bi le-ti začeli roditi, pri gospodarskih posojilih ali plemenskih kravah, ko bi vzredili tele. Kratkoročna posojila naj bi bilo mogoče dobiti tudi za nabavo umetnih gnojil in za regresiranje semen. Občinska skupščina naj bi sprejela tudi odlok o kmetijah.

Kmetje želijo, da bi Elektro Krško postavil na Slančjem vrhu in Družah pomožne transformatorje, ker imajo tisti, ki so pripeti na transformator na Telčah, preslabo napetost za delo s kmetijskimi in gospodinjstvenimi stroji.

KAREL ZORKO

OD LISCE DO MALKOVCA

MLADI DELAVNI — Osnovna organizacija mladih na Malkovcu je zelo delavna. Kot vrsto let nazaj, so tudi letos povabili vse žene iz okolice na proslavo dneva žena. Nad Hmeljnikovo kletjo so pripravili krajski kulturni program, ženam so podelili šopke in poskrbeli za zakusko. Mladi so pokazali, kaj lahko naredijo kljub skromnim možnostim, vendar z dosti volje.

SNEG USTAVIL DELO — Kot v ostalih krajih Slovenije, je tudi v Tržišču zapadlo obilo snega. Na Malkovcu so ga 9. marca namerili 66 cm. Cestna služba je imela precej dela, da je s plugi prodrla do glavnih krajev v krajevni skupnosti. Kmetje so v tednu pred snežnim metežem že pridno začeli delati v vinogradih in na poljih. Novi sneg je za več tednov ustavil vse delo.

VODOVOD NA SLANČJEM VRHU — Na območju krajevne

skupnosti Tržišče gre gradnja vodovodov h kraju. Skomaj med zadnjimi so letos pričeli delo še vaščani Slančjega vrha, Otavnika in Jeprjeka za 25 gospodarjev. Pridni vaščani so izkoristili lepo vreme v minulem mesecu. Položili so že skoraj vse cevi. Brž ko se bo stalil sneg, bodo začeli z gradnjo zajetij. Pri delu jim bo v okviru možnosti pomagala tudi krajevna skupnost.

VSAKEMU POMAGA — Vse tri krajevne skupnosti Krmelj, Tržišče in Sentjanž so bile nekaj let brez prave veterinarske službe. Sedaj je v Krmelju že dve leti nameščen veterinar, ki pokriva to območje. Dela ima čez glavo, če se le da slehernemu rejcu nemudoma pomaga. Vztrajati je treba, da veterinar ostane na tem območju tudi naprej, ker je rejcem bolj pri roki. Dosti primerov se tako lahko reši z manjšo škodo pri živini.

L. UDOVČ

SEVNIŠKI VESTNIK

TREBANJSKE NOVICE

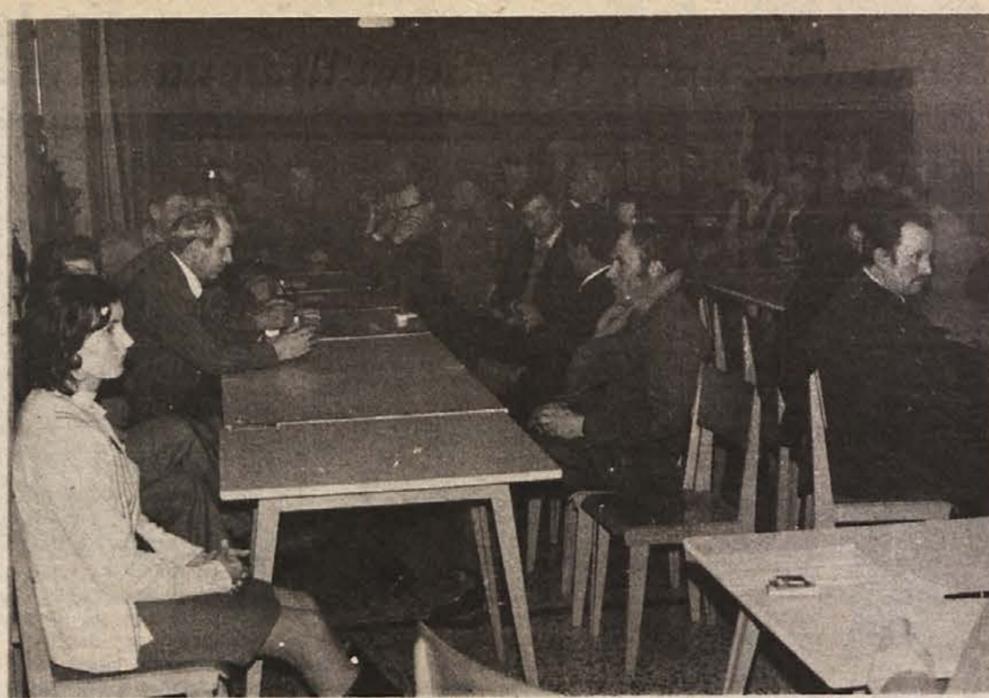
Igrišče za vse

Trebnje: nekateri ne odlašajo s podpisom

565 šolarjev v višji skupini in 300 v nižji na trebanjski osnovni šoli nima pravega športnega igrišča. Igrišče hudo manjka tudi ostalim športnikom. Šola ga želi dograditi še letos.

Lani so bila opravljena zemeljska dela, našel je tudi že gramoz. Opraviti bi bilo treba še drenažo, položiti robnike in asfaltirati igrišče. Za to manjka šoli 550.000 dinarjev. Ker prihajajo po učenost na trebanjsko osnovno šolo otroci iz 10 krajevnih skupnosti in občini, je šola pripravila samoupravni sporazum, ki naj bi vključil v financiranje izgradnje tega igrišča tudi te krajevne skupnosti in delovne organizacije na tem območju. Krajevne skupnosti naj bi prispevale delež po številu učencev s svojega območja. Tako, pričakujejo, se bo nabralo 250.000 dinarjev. Delovni kolektivi naj bi se vključili s prispevkom 200 dinarjev na zaposlenega, kar predstavlja nekako 1 odst. od bruto osebnih dohodkov. Na ta način bi zbrali 300.000 dinarjev.

V delovnih organizacijah naj bi ta samoupravni sporazum podpisali do konca marca. Do minulega četrtka so na šoli vedeli za podpis v dveh kolektivih: Tregradu in trebanjskem Zdravstvenem domu. Mercatorjeve delavke so za igrišče namenile 5 tisočakov na račun proslave 8. marca. Čeprav ima šolstvo za letošnje leto manj denarja za svojo dejavnost, bodo prispevek od zaposlenih zbrali tudi na šoli. Varčevalci bodo na račun materialnih stroškov in bo moralo pleskanje počakati. Če bodo krajevne skupnosti in delovne organizacije zbrale svoje prispevke, bo šola zgradila igrišče do konca oktobra.

Ljubljanski Agrostroj se je prvotno že odločil vložiti v ustanovitev svojega obrata v Šentrupertu okrog 9 milijonov dinarjev. Odločitev je bila preklicana, sedaj je ponovno pred samoupravnimi organi. Kot je bilo rečeno na občinski konferenci SZDL 16. marca, so občinski dejavniki hoteli videti samo program Delegati, zbrani v Šentrupertu 13. marca, so pozdravili pripravljenost Agrostroja, da ponovno prouči njihovo prošnjo. (Foto: Železnik)

Šentrupert: občutek zapostavljenosti

Zakaj kraj ne napreduje tako, kot želijo delegati in občani? Še vedno podobna nerešena vprašanja kot na javni tribuni pred letom dni — Preprečili odstopa

13. marca je bil v Šentrupertu zbor delegatov z območja te krajevne skupnosti, kjer živi 2.360 ljudi. Sodelovali so tudi člani osnovne organizacije ZK, vodstev ostalih družbenopolitičnih organizacij in dva prvoborca rojaka, ki živita v Ljubljani in bi rada pomagala, da bi tudi njun rodni kraj napredoval. Stoli, kjer naj bi sedeli povabljeni predstavniki občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij, so bili prazni.

43 ljudi je hotelo vedeti, ali se bo tudi tretjič izjalovilo prizadevanje, da bi v Šentrupertu slednjič dobili industrijski obrat. (Tokrat gre za ugledno podjetje, Agrostroj iz Ljubljane.) Nadalje, kako je z gradnjo stanovanj za učitelje in gradnjo v kraju nasploh. Glede industrijskega

obrata jih je najbolj motilo nekaj besed v skrajšanem zapisniku predzadnje seje zbornega delovnega industrijskega odbora, da namreč stvar ni politično usklajena! Predstavniki krajevne skupnosti so obvestili navzoče o poteku razgovorov v vodstvu Agrostroja dan poprej, kjer

je bilo rečeno, da bodo samoupravni organi ponovno proučili možnost o ustanovitvi obrata v Šentrupertu (le-to je bilo medtem preklicano).

Tudi na tem zboru je bilo očitno, s kakšno vnemo si vsi v krajevni skupnosti želijo slednjič stopiti na pot industrijskega razvoja. Kot je dejal prvoborec Vasja Bizjak, je vsaka tovarna kovačnica socializma. Vrsti razpravljalcev ne bi mogli očitati nekritičnosti, ko so modrovali nekako takole: „To je prvi in ne četrti ali peti obrat v krajevni skupnosti, kjer bi morda že lahko bili bolj zahtevni. Sedaj je poglavito, da začnemo.“ Navsezadnje pa vsem vodilni položaj Agrostroja med velikimi ljubljanskimi podjetji predstavlja največje jamstvo.

Vsa huda kri bi po našem mnenju odpadla, če bi na sestanku v svoji sredi imeli koga od vabljenih iz občine ali družbenopolitičnih organizacij. Predsednik občinske skupščine se je poprej pisмено opravičil, telegramsko tudi predsednica občinske konference SZDL. Načelnik oddelka za gospodarstvo je popoldne skušal doseči od sklicateljev preklic sestanka, vendar to ob nad 60 razposlanih vabilih ni bilo več mogoče. Po zagotovilih sklicateljev so bila vabila občinskim predstavnikom razposlana v torek, 9. marca. Na seji občinske konference SZDL 16. marca sta sekretar komiteja občinske konference ZK Tone Zibert in predsednik občinskega izvršnega sveta označevala sklic kot metodo pritiska, nezdržljivo z našo samoupravno ureditvijo. Menimo, da so v Šentrupertu čez to najodločnejše naredili križ, ko so na tem sestanku sami premagali prisotne težnje za kolektivni odstop delegatov. Zato je škoda, ker vabljenih ni bilo, zakaj skupno iskanje rešitev vedno pomaga tudi k boljšemu razumevanju, čeprav je tudi jasno, da so minili časi, ko so funkcionarji lahko obljubljali na družben račun.

ALFRED ŽELEZNIK

POSLEJ POČITNIŠKA SKUPNOST

Občinski sindikalni svet je na zadnji seji dal soglasje za ustanovitev počitniške skupnosti v občini. Leta bo poslovala podobno kot kakšna gospodarska organizacija, mnogo bo lahko prispevala k enotnejšemu letovanju delavcev. Kot svoj soustanoviteljski delež je občinski sindikalni svet namenil 12.700 dinarjev, vsoto, ki je ostala od lanskega letovanja.

Zadovoljni, a ne samozadovoljni

Občinski sindikalni svet ugodno ocenil lansko delo — „Mimo“ ni šlo nobeno vprašanje

Minuli četrtlet je občinski sindikalni svet obravnaval delo v minulem letu. Ugotavljajo, da se položaj osnovnih sindikalnih organizacij utrjuje, kar tudi nasploh krepi ugled sindikalne organizacije. V tako uspešno delo sindikata je prepleteno tudi delo ostalih družbenopolitičnih organizacij.

Predsednik občinskega sindikalnega sveta vidi napredek v samem načinu dela: forumsko delo jim je uspelo zamenjati z aktivnostjo članov. Sedaj jih čaka nadrobna obravnava zakona o združenem delu;

enako pozornost je treba posvetiti zakonu o družbenem načrtovanju. Ugotavljajo, da ima precej delovnih organizacij v občini težave z novim načinom obračunavanja dohodkov in plačil. Se bolj želijo spodbuditi delo sindikalnih skupin, neaktivne aktiviste bodo zamenjali z drugimi.

V razpravi so opozorili, da so bili sindikati premalo vztrajni pri presnovanju nekaterih večjih kolektivov v tozdr. Pohvalna je integracija Stanovanjskega in Komunalnega podjetja v Trebnjem, slediti bi jima moral še mirenški GOP. Se v marsikateri razpravi se delavci ne morejo dokopati do bistva, za kar so sestanki sploh sklicani. Razprave o zaključnih računih tudi tokrat po teh ugotovitvah niso prinesle delavcem tiste jasnosti, za katero so se prizadevali. Nezadovoljni so tudi se z delom delegatskega sistema, posebno v samoupravnih interesnih skupnostih. Opozorjeno je bilo, da poveza med delovnimi organizacijami in krajevnimi skupnostmi v glavnem ni prišla dlje od zahtevkov po denarju.

Člani odborov posameznih dejavnosti sindikata so opozarjali na svoje delo. Solniki poudarjajo naloge v zvezi z usmerjenim izobraževanjem, kmetijci ugotavljajo več uspeha v akcijah tistih regij, kjer povezujejo

dejavnost posameznih občinskih odborov.

A. ŽELEZNIK

V SINDIKATU ŽE 2850 ČLANOV

V 38 osnovnih sindikalnih organizacijah v trebanjski občini je organiziranih že 2850 članov. Leti delujejo v 90 sindikalnih skupinah, število skupin se zadnje čase ponovno povečuje. Tako na novo organizirajo sindikate v Trimu; v IMV, tozdr Tovarna opreme na Mirni je čutili, da bo treba število sindikalnih skupin še povečati. V občini deluje tudi šest odborov sindikata posameznih dejavnosti.

Ponos ob prvem plamenu

Ob prižigu peči v tovarni na Račjem selu pred rokom

Prižiganje plamena v peči je za opekarnarje nekakšno stanovsko slavlje, kot npr. zaroka. Če gre pri tem vse po sreči, naj bi šlo tudi vnaprej. Navsezadnje tudi ne gre za majhno stvar. Samo peč, ki so jo postavile ljubljanske opekarnarje v Račjem selu za žganje najkakovostnejših keramičnih ploščic po naj sodobnejši tehnologiji v državi, velja tri stotine milijard. V glavnem je nared tudi ostalo. Kar še manjka, bo okrog 30 delavcev, ki sedaj sestavljajo novi kolektiv, pripravilo v treh tednih, kolikor jih potrebuje peč za segrevanje.

Vodja izmene je ALOJZ SKUBE, doma iz Peka. Svoj čas je bil vajenec v trebanjski opekarni, sedaj je po dolgih letih spet pri prvotnem poklicu. Ob tistih napornih povojnih urah izgradnje seveda še v sanjah ni mogel videti tako sodobnih strojev. „Sodelujemo že ves čas pri montaži peči. Sedaj bo šlo vse avto-

matično, v glavnem bo treba bdeti nad njo le za čiščenje in vzdrževanje. Zelimo si, da bi tržišče čimprej spoznalo naše izdelke.“

HERMAN FLORJANČIČ iz Trebnjega je pri peči vse do montaže. „Tako sem se dobro seznanil z vsemi podrobnostmi. V njej izgoreva nad 30 metrov dolg nepretgran

Kisla trava bo pregnana

Trebanjska zemljiška skupnost pred ustanovitvijo melioracijske skupnosti — Podpora kmetov

Pri kmetijski zemljiški skupnosti v Trebnjem imajo pripravljene načrte za melioracije, ki naj bi zajele tudi okrog 110 hektarov zasebnih kmetijskih zemljišč. Ob tem nameravata izsušiti 100 ha površin še Kmetijsko gospodarstvo Slovenska vas in trebanjska Kmetijska zadruga. Kmetje že podpisujejo izjave.

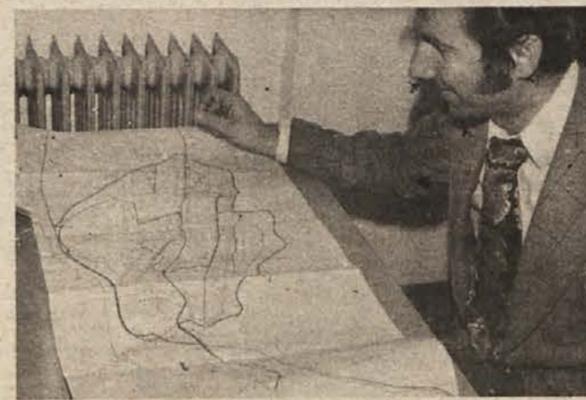
Da lahko steče akcija tudi na zasebnih zemljiščih, je potrebno soglasje 50 odst. lastnikov. Ustanovljen je že iniciativni odbor bodoče melioracijske skupnosti. Kmetje, člani tega iniciativnega odbora, so med največjimi pobudniki za to veliko akcijo na terenu. Najlepša potrditev zanimanja za izsuševanje zemljišč je podrobnost, ki nam jo je povedal tajnik zemljiške skupnosti inž. Janez Resman: „Na petek, nekako pred tremi tedni, so člani iniciativnega odbora za ustanovitev melioracijske skupnosti odnesli v svoje vase obrazce za soglasja lastnikov zemljišč. Šli so od hiše do hiše. V ponedeljek smo jih dobili nazaj že podpisane. Lastniki zemljišč v Volčjih njivah so podpisali 100-odstotno, dobro je tudi na Trsteniku in v Straži.“

Melioracije potegnejo marsikje za seboj še zložbo zemljišč. Kako razdrobljena je zemljiška posest, pove že podatek, da je na okrog 110 hektarih kar 116 lastnikov. 39 odst. je takih, ki imajo manj kot pol hektara zemlje na območju, predvidenem za ta poseg. 31 odst. je takih, ki imajo od pol do enega hektara zemlje, 19 odst. jih ima 1–2 ha, nad 2 ha zemlje ima tod le 10 odst. lastnikov. Na tako razdrobljenih krpah zemlje ni mogoče umno kmetovati s stroji. Že pri sedanjih obiskih lastnikov za soglasja so ugotovili, da je marsikdo celo že pozabil na košček svoje zemlje.

Če ljudje ne bi stali ob strani, bi lahko močno olajšali ves trud. Stroji bodo na voljo, ko bodo delali na površinah Kmetijskega gospodarstva Slovenska vas, zato bi, kot meni inž. Resman, sproti zajeli še zemljišča v zasebni lasti. Pri zemljiški skupnosti imajo čiste račune tudi glede predvidenih stroškov. „Računamo, da bodo stroški na kmetijsko posestvo znašali 30.000 dinarjev. Kmetje naj bi za svoja zemljišča zbrali 65 odst. denarja 30 odst. je republiške dotacije iz prispevka za spremembo namembnosti kmetijskih zemljišč, 5 odst. prispeva kmetijska zemljiška skupnost. Pri tem sodeluje tudi trebanjska Kmetijska zadruga, ki za to lahko edina najame posojilo. Lastniki, ki ne bodo mogli plačati računa za melioracije, lahko odprodajo 10 odst. zemlje.“

Pogoj za to, da bodo bagri in buldozerji lahko zabrnili tudi na doslej v glavnem nekoristni zasebni zemlji, je torej soglasje 50 odst. kmetov. Minuli teden je bilo pri zemljiški skupnosti soglasij že za 42 hektarov. Šele po podpisu teh soglasij lahko občinska skupščina sprejme ustrezen odlok. Na dosedanjih zasedanjih skupščine zemljiške skupnosti so kmetje že dajali pobude, da bi se lotili podobnih del tudi na drugih delih občine. Prav bi bilo, ko bi kmetje čimprej oddali še manjkajoča soglasja.

ALFRED ŽELEZNIK

Tajnik kmetijske zemljiške skupnosti inž. Janez Resman ima v roki zajetno mapo načrtov agromelioracij, ki naj zajamejo tudi zasebna zemljišča. Gre za površine med potokoma Dulak in Rakoviški potok, železnico in Trstenikom.

plinski plamen. Ob tem ni nobene bojazni, kot je ni pri običajnem plinskem štedilniku, če je človek pozoren. Sodobni stroj in dobra glina so porok za dobro kakovost ploščic, zato s prodajo ne bi smelo biti težav.“

Plamen v peči je prižgal predsednik delavskega sveta ljubljanskih opekarn, VK kurjač Joso Misaljevič. V „industriji blata“, kot imenuje opekarnstvo, je že 18 let. Doma je iz Cazina v Bosni. „Opekarnam ni najlažje pri prodaji, zato je bodočnost v ploščicah, kot jih bo proizvajala ta tovarna. Hkrati pomagamo pri razvoju manj razvite občine.“

Vodja tovarne v izgradnji je inž. Tone Grandovec. Tisti, ki spremljajo gradnjo tovarne pri občini, vedo povedati, da v tem času dostikrat ni zatisnil očesa. „Steklo je vse v redu,“ je z veseljem dejal po končani slovesnosti. „V dveh mese-

cih bomo vključili že tudi 2. in 3. izmeno. Z denarjem bomo prišli skozi. Ob sodelovanju vseh in tudi prizadevnosti 30-članskega kolektiva zaključujemo to naložbo. Požrtvovalno delo tudi vnaprej bo omogočilo zagon tovarne tri mesece pred uradnim zaključkom investicije.“

A. ŽELEZNIK

Delo v novi tovarni keramičnih ploščic v Račjem selu bo potekalo na avtomatskih strojih. Kakršnokoli prenašanje odpade, zato skrbijo različni trakovi. Na sliki: inž. Jože Mandelj pojasnjuje bodočo proizvodnjo članom delavskega sveta ljubljanskih opekarn in gostom.

TREBANJSKE NOVICE

Dalj za papirje kot za gradnjo

Zgode in nezgode urbanizma v črnomaljski občini — Ljudje se pritožujejo, da morajo predolgo čakati na začetek gradnje

V Črnomlju pripravljajo zazidalni načrt za Grajske njive, kjer je dvanajst parcel že odkupljenih in pripravljenih za gradnjo družinskih hiš. V kratkem bo odkupljeno tudi zemljišče, na katerem je predvidena gradnja 53-stanovanjskega bloka, 23-stanovanjski blok pa že gradijo.

Nekateri občani Črnomlja in okolice pa hočejo obiti postopek za organizirano gradnjo po zazidalnih načrtih in si skušajo pridobiti lokacijo in dovoljenja za gradnjo na zemljiščih, ki so po še veljavnem urbanističnem načrtu zunaj zazidalnega

oziroma urbanističnega načrta. Seveda jim to ne uspe, prav tako ne dobijo lokacije in dovoljenja za gradnjo tisti, ki bi radi gradili na kmetijskih površinah zunaj naselij, saj sedanji urbanistični načrt dovoljuje gradnjo le znotraj sedanjih naselij.

Na Vinici imajo največ težav zato, ker interese za gradnjo ne morejo kupiti gradbenih parcel, saj jih v mejah naselja skoraj ni na prodaj. Urbanistični načrt za Majer predvideva gradnjo vrstnih hiš, za kar se ljudje ne zanimajo. Nekateri Vinicičani bi si radi postavili montažne hiše, ki pa jih je zaradi svojstvene

oblike težko vključiti v sedanje naselje.

V Semiču ni težav z gradnjo individualnih hiš, problemi pa se pojavljajo pri blokovski gradnji, ker se lastnik zemljišča, na katerem naj bi stali bloki, upira razlastitvi. Urediti bi bilo potrebno tudi kanalizacijo in začeti graditi čistilno napravo, sicer grozi Krupi nepopravljivo onesnaženje.

Vse urbanistične zadeve črnomaljske občine strokovno ureja urbanistični inštitut iz Ljubljane, ki izdaja tudi lokacijsko dokumentacijo za posamezne gradnje. Ljudje se najbolj pritožujejo nad zelo dolgim rokom za izdelavo lokacijske dokumentacije, prav tako se zelo vleče postopek za pridobitev lastninske pravice za zemljišče pri zemljiški knjigi v Črnomlju.

A. B.

PLAČILO ZA STRAH

Da komisije za ugotavljanje premoženja le niso zgolj strah, ki je v sredi votel, okrog pa ga nič ni, pričča tudi tale črnomaljski primer: lani je ta komisija obravnavala nekega obrtnika, za katerega so sumili, da je utajil del dohodkov. Dokazati mu res niso mogli nič, zaleglo je pa kljub temu. Letos je ta isti obrtnik napovedal precej večji dohodek, čeprav se mu promet (s tovornjakom) ni bistveno povečal.

Morda pa bi bilo kljub temu koristno (za družbo, ne za obrtnika), ko bi ga dali na rešeto še letos, da bi videli, koliko bo prijavil naslednje leto. In tako naprej...

PREDAVANJE VELEPOSLANIKA

V četrtek, 18. marca, je Stane Kolman, dosedanj jugoslovanski veleposlanik v Vatikanu, za člane Zveze komunistov v črnomaljski občini predaval o odnosih med Vatikanom in Jugoslavijo in o najnovejših dogajanjih v rimokatoliški Cerkvi.

Za boljše obveščanje

Vsak občan in delovni človek mora biti hitro, temeljito in objektivno obveščen

Obveščena in obveščanje sta zelo pomembna elementa za celoten proces samoupravljanja, družbenega življenja in ne samo za delegatska razmerja, je rečeno v gradivu o pomenu informiranja, ki so ga pripravili za sejo občinske skupščine. Delegacije in delegatski odnosi pa zahtevajo, da se sistem informiranja občanov in delovnih ljudi še izboljša. Sedanji način obveščanja je zato treba prilagoditi novim zahtevam in potrebam, saj delegatski sistem terja dobre, resnične, sprotno in celovite informacije.

Vsak občan in delovni človek mora biti obveščen o svojem položaju v tozdu in o gospodarstvu in njem, o krajevni skupnosti, o delitvi dohodka in o vprašanjih, ki so v razpravi, o splošnih in posebnih interesih na določenem področju in o stališčih drugih. Le tako se bo lahko vsak vključil v proces samoupravnega odločanja.

Ker razna tuja sredstva javnega obveščanja, npr. tuje radijske postaja-

je, ki oddajajo tudi v slovenščini, tuji časopisi in revije, verski časopisi in publikacije zelo naraščajo in večkrat posredujejo našemu občanu take informacije, ki so v nasprotju z našo samoupravno socialistično družbo, je nujno, da utrijemo in širimo naša informacijska sredstva, da jim zaupamo, sodelujemo z njimi in se skupaj zavzemamo za hitro, temeljito in objektivno obveščanje.

Pohvalno je, da je vedno več delovnih organizacij, ki imajo svoje glasilo. Res je, da ni moč teh glasil dobiti na enem mestu. Razmisлити bi veljalo, da bi bile vse pisane informacije zbrane na enem mestu, kjer bi jih lahko, da bi jih izboljšal, pregledoval koordinacijski odbor za informacije pri SZDL. Sedaj so interna glasila namenjena samo članom kolektiva in poročajo o dogajanjih v delovni organizaciji, ne obravnavajo pa važnejših dogodkov v občini niti v krajevni skupnosti. Zato bi morali sveti KS najti stik z delovnimi organizacijami in jih obveščati o delu KS ter o problematiki združenega dela, ki je povezana s krajevno samoupravo.

A. B.

Športni Stari trg

Na osnovni šoli v Starem trgu imajo verjetno svojevrsten rekord: od 82 učencev jih je kar 65 članov šolskega športnega društva Poljane.

„Čeprav naša šola nima telovadnice, ima premalo orodja in igrišče šele slabo leto, smo na tem področju veliko naredili,“ je povedal mentor ŠSD Poljane,

učitelj Vinko Kobe. „Ravno zaradi tega pri nas gojimo največ šah, čeprav imamo tudi strelstvo in namizni tenis, pa tudi atletiko. V zadnjem času se je v Starem trgu zelo razvil rokomet, ki ima svoje začetke prav v našem športnem društvu. Največje uspehe smo prav gotovo dosegli v šahu: naši pionirji so bili tudi republiški prvaki, lani pa sta se dva uvrstila na republiško pionirsko prvenstvo med posamezniki, v belokranjskem prvenstvu pa so bili naši šahisti v vseh skupinah prvi.“

Ko so v Starem trgu pod vodstvom Vinka Koba, bivšega igralca rokometnega kluba Novo mesto, začeli resno trenirati rokomet, se je navdušenje, ki je sprva zajelo šolsko mladino, kmalu prišlo tudi drugim krajev. „Ljudje so prihajali na tekme, se navdušili, kar je bilo odločilno za širjenje športa in telesne kulture nasploh,“ ugotavlja Kobe. „Prej pri nas ni bilo nič, sedaj pa smo ustanovili rokometni klub za člane in v jeseni bomo začeli tekmovati. Težave imamo zaradi oddaljenosti Starega trga od drugih krajev, še posebej nas muči zelo slaba cesta, tako da tudi od drugod neradi prihajajo k nam tekmovat.“

A. B.

Metliški komunalci so se v letošnjem boju z marčevskim snegom izkazali in hitro poskrbeli, da so bile vse ceste prevozne. Prejšnji teden so se lotili, kot kaže današnji posnetek, krpanja poškodovanih cest, in kot pravijo, bodo imeli veliko dela, saj asfalt hitreje „cveti“, kot jim ga uspe popraviti. (Foto: J. Pezelj)

Preveč nalog za letošnje leto?

Delegati na seji metliške občinske skupščine: „Enoleten načrt komunalnih in negospodarskih investicij za 1976 je obsežen. Moramo ga uresničiti!“

Zadnji petek so se zbrali na skupni seji delegati vseh treh zborov metliške občinske skupščine in razpravljali o nekaterih važnih nalogah v prihodnjem obdobju.

Ko so razpravljali o predlogu resolucije o družbenoekonomski politiki, razvoju in nalogah metliške občine v letošnjem letu, so bili delegati začuda skorajda tihi. Oglasilo se jih je malo in vsi so povedali, da bodo morali do konca letošnjega leta posvetiti veliko pozornosti varčevanju in se sploh obnašati tako kot v minulemu letu — stabilizacijsko, gospodarno. Poudarili so, da ne

bi bilo slabo, ko bi začeli razmišljati o spremembi strukture gospodarstva, saj vsa metliška gospodarska dejavnost temelji zgolj na tekstilni industriji. Predsednik občinske skupščine Franc Vrščičar je med drugim povedal, da bi morali omejiti odhode mladih strokovnjakov, kar sedaj predstavlja gospodarsko prebujajočo se občini nepopravljive izgube.

O NALOGAH DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ

Metliški komite občinske konference ZKS je skupaj z občinskim svetom Zveze sindikatov in občinsko konferenco ZSMS pripravil minul četrtek sestanek sekretarjev OO ZK iz delovnih organizacij, predsednikov OOS in predsednikov osnovnih organizacij ZSMS. Na skupnem srečanju so razpravljali o nalogah družbeno-političnih organizacij pri uveljavljanju novega sistema oblikovanja in ugotavljanja dohodka TOZD in zagotavljanja plačil med uporabniki družbenih sredstev. Posveta se je udeležil tudi predstavnik SDK Tone Golobič.

Ko so delegati razpravljali o komunalnih in negospodarskih investicijah, so predstavniki iz krajevnih skupnosti postali na moč zgovorni. Nepoučeni bi po njihovih govorih sklepali, da se v občini bojujejo z eno samo, a hudo perečo težavo — slabimi cestami! Razveseljuje, da so skoraj vsi govorniki zatrjevali, da bodo še naprej organizatorji prostovoljnih delovnih akcij, katere bodo z dobrnim delom podprli z zbiranjem prostovoljnih prispevkov. Ob koncu so delegati sklenili, da sprejmejo dokaj obsežen program komunalnih in negospodarskih investicij za 1976, kljub temu da se zavedajo, da zaradi pomanjkanja denarja ni gotovo, če bodo program v celoti uresnili.

Štabi za civilno zaščito - odlično

„Marčevski sneg metliške občine ni posebno presenetil. Veliko zaslug za to gre domači zimski službi, ki se je zadnji teden uspešno spopadla s snegom. Pri nas sicer ni bilo toliko snega kot v črnomaljski ali kočevski občini, kljub temu pa je prišlo do manjših zastojev. Vsaj prve snežne dni. Na srečo do trkov ali nesreč ni prišlo, saj so občani v glavnem pustili avtomobile doma in se na delo odpravljali peš. Razen zimске službe pa so se izkazali tudi naši fantje,“ je povedal komandir metliške postaje milice Jože Peterlin in dodal: „Ves čas smo bili v stalni pripravljenosti. Naše ekipe so nadzirale teren, vendar smo v vseh dneh opazili eno samo večjo nevarnost. Južni sneg bi lahko podrl streho na eni izmed zapuščenih hiš in grozila je nevarnost, da pride do električnega izpada. Zavoļjo tega smo obvestili pristojno službo, ki je nevarnost kmalu odpravila. Sodelovali smo tudi z občinskim štabom za civilno zaščito in nadzirali štabe v delovnih kolektivih. Povedati moram, da so me po nekaterih organizacijah prjetno presenetili, saj so svoje naloge vzeli zelo resno. Tako so na primer v Beti imeli pripravljeno 25-člansko ekipo, ki je imela kar precej dela. Prav tej se ima kolektiv zahvaliti, da v enem od obratov ni prišlo do prekinitve dela. Na varovanje družbenega premoženja niso pozabili tudi v Kometu, Kmetijski zadrugi in drugje, saj so bili v času grozečega sneženja ves čas v stalni pripravljenosti.“

Medtem ko je sneg ponekje povzročil precej težav, v Metliki delal „sivih“ las, pač pa je opozoril na staro, zapuščeno hišo. Cesti bratstva in enotnosti 52. Južni sneg, ki je le počasi kopal, s svojo težo krepko razrhljal staro ostrejšje in le malo je manjkalo, da se streha ni udrla. Današnji posnetek dokazuje, da je vsak komentar skoraj odveč.

Sprehod po Metliki

TAMBURAŠKI ZBOR, ki je pred leti obstajal in pridno vadil ter nastopal, se je ponovno zbral pod taktirko tovariša Silvestra Mihelčiča starejšega. Člani vadijo vsako nedeljo po deveti uri v mladinskem klubu, v svoje vrste pa vabijo vse, ki jih veseli igranje na tamburice. Pričeli so zbirati denar za nakup novih tamburic, kajti starih ni dovolj, poleg tega pa so že precej stare.

NASTOP FOLKLORNE SKUPINE ZVEZE AFRIŠKIH ŠTUDENTOV v domu Partizana je zelo uspel. Afriški študentje so zaplesali vrsto zanimivih plesov ob spremljavi bobnov, sodelovala pa je tudi metliška mladinska folklorna skupina, ki se je po nekaj letih predstavila domačemu občinstvu s tremi plesi. Gledalci — bilo jih je kar tristo petdeset — so zapuščali dvorano več kot zadovoljni.

NA ŠTUPARJEVEM TRAVNIKU nad Obrhom je pripravila osnovna šola tridnevni smučarski tečaj za

NA TEČAJU PRVE POMOČI 68 SLUŠATELJEV

Metliški občinski odbor Rdečega križa je pripravil na začetku marca za potrebe civilne zaščite dva tečaja prve pomoči. Prvi, dvajseturni, se je končal pred dnevi in vseh 46 tečajnikov je na zaključnem izpitu dokazali, da so si v kratkem času pridobili osnovno znanje za nudenje prve pomoči. V kratkem bodo na posebnem izpitu pokazali znanje tudi obiskovalci osemdeseturnega tečaja, ki ga obiskuje 22 slušateljev. Največ kandidatov je na oba tečaja postavila metliška civilna zaščita, iz Beti jih je 10, iz krajevnih skupnosti 26 itd.

Najbolj so se udeleženci seje živeli ob poročilu komisije za ugotavljanje izvora premoženja. Pa zavoljo poročila, pač pa vprašanje delegatke, ki je želela zvedeti, ali čila objave najvišjih doseženih dohodkov v njihovi občini. Z odgovorom, da zato, ker Dolenjski list natančno in komentirano obravnavo osebnih dohodkov, se vsi delegati strinjali, prav tako kot s tem, da objava komisiji za ugotavljanje izvora premoženja prej škodila ne koristila.

TINE MOLEK V POKOJ, NOVI SEKRETAR IVAN KOSTELEC

Na zadnji seji vseh treh zborov metliške občinske skupščine so se delegati poslovili od dolgoletnega občinskega delavca in sekretarja metliške občinske skupščine Tine Moleka, ki je odšel v pokoj. Za novega sekretarja občinske skupščine so izvolili inž. Ivana Kostelca, dosedanjega načelnika davčne uprave, v.d. načelnika davčne uprave pa bo Anica Grabrijan.

Razlogov za veselje imajo ti šolarji OŠ Miran Jarc dovolj: za ta dan je konec pouka, slovo od zime je bilo res tako, kot si ga mladež lahko le želi, v deželo prihaja pomlad, strokovnjaki pa so jim zagotovili, da se jim šola kljub razpokam, ki se se pojavile, še ne bo podrla na glavo. (Foto: Bartelj)

Črnomaljski drobir

HEJ BRIGADE BREZ GIMNAZIJEV — Do sedaj se je komisiji za mladinske delovne akcije pri OK ZSMS Črnomelj prijavilo že 167 mladincev, ki bi radi sodelovali v letošnjih zveznih, republiških in občinskih brigadah. Zelo veliko mladincev je iz delovnih organizacij, niti enega samega pa iz gimnazije. Morda se pa ne prijavljajo zato, ker že sedaj vedo, da bodo imeli popravne izpite in se bodo morali celo dolgo vroče poletje guliti, medtem ko bodo njihovi vrstniki uživali pri delu...

obvezno fluorografiranje. Tisti, ki so mislili, da bo to dela ali pouka prost dan, so se krepko ušeli, saj je bil pregled zunaj delovnega časa.

ZENSKÉ V OPERO — Namesto tradicionalne zakuske za 8. marec je sindikat delavcev občinske skupščine za svoje ženske 28. februarja pripravil ogled Traviate v ljubljanski Operi. Pa še ceneje je bilo kot zakuska, saj so 2.000 dinarjev lahko namenili še društvu za boj proti raku. Zenske so bile tako navdušene, da bodo 9. aprila spet šle v Opero, tokrat bo na sporedu Seviljski brivec.

TRŽNICA — Črnomaljska tržnica je dobro založena zlasti z domačimi pridelki, kot so jajca, krompir, čebulček, fižol, česen, tavcentrože, semena. Cene: jajca 1,3 do 1,5 dinarja, čebulček 50 din, fižol 15 din/kg, na prodaj je bil tudi motovilec po 5 din/krožniček. Gospodinjje se pritožujejo le nad visoko ceno čebulčka, ki je v trgovini veliko cenejši.

UMRLI SO: Vilko Crnič, upokojenec iz Črnomlja, star 51 let; Frančiška Vrtnin, kmetovalka iz Doblič, stara 82 let; Matija Novak, upokojenec iz Doblič, star 65 let; Ivana Plut, preužitkarica iz Kočevja, stara 88 let; Karel Geltar, kmetovalec iz Črnomlja, star 82 let.

FLUOROGRAFIRANJE — Naravniki obvezniki, rojeni 1953 in prej, so imeli v torek, 23. marca,

Črnomaljski poročevalec

metliški tednik

Loški potok: zdravnik na konju

Skoraj teden dni zaprtih 3.000 ljudi, ki jih je odrezal od sveta sneg

Vse posledice nedavnega velikega snega v ribniški občini še vedno niso zmrane. Verjetno jih bo treba temeljiteje proučiti in nato na osnovi teh izkušenj pripraviti načrte, kako bo treba ukrepati v bodočih podobnih nevarnostih.

Dr. Franjo Kvaternik, zdravnik v Loškem potoku, nam je povedal: „Snežiti je začelo v ponedeljek, 8. marca. S sodraške smeri smo bili odrezani od sveta do četrta, ko je prišla rola in splužila pol ceste, šele v soboto pa je bila odprta tudi druga smer.“

Proti Dragi, Podpreski, Srednji vasi in Travi je bil promet dva dni popolnoma prekinjen. Nato smo se do petka lahko prebijali le peš in s konjem, do sobote že z osebnimi avtomobili, šele v nedeljo pa je prvič spet vozil avtobus.

Zdravstveno službo sem opravljal peš in na konju. Postaja milice pa nam je sporočila, da nam bo dala na razpolago helikopter, če bo potrebno.

Posebno pa sem bil razočaran, ko sem slišal po televiziji, da je zaradi snega zaprta regionalna cesta Sodražica-Loški potok-Trava itd. Ni namreč pomembna cesta oziroma zaprta cesta, tu je bilo vendar zaprtih, odrezanih od sveta 3.000 ljudi!

Kot vse šole v ribniški občini tudi potoška v sredo ni imela pouka. Ostale dni, vse do 15. marca, pa je bil pouk nereden, ker veliko učencev ni moglo v šolo. Četrti razred ni imel pouka do 15. marca, ker se vozi učiteljica iz Lazca, pa zaradi snega ni mogla priti. Nekaj učiteljev, ki se vozijo v Loški potok, je ostalo

tu zametenih, da so se morale na razne načine znajti za hrano in stanovanje. Zaradi vsega tega so učitelji in drugi ogorčeni, da ceste na tem območju niso bile prej odprte.

V trgovini na Hribu smo zvedeli, da jim je zaradi odrezanosti od sveta zmanjkalo mesa. Kruha je še kar bilo, ker imajo peka, vendar bi se lahko zgodilo, da bi zmanjkalo kvasa in s tem tudi dobrega kruha. Tudi v nekaterih delovnih organizacijah v Loškem potoku, na primer BPT, v sredo niso delali; delavci iz nekaterih zametenih krajev pa niso mogli v službo. Organizirali so tudi kidanje snega okoli obrata. Zalag materiala in polproizvodov za proizvodnjo so imeli dovolj.

Na potoški pošti so pivč dobili pošto šele v četrtek ob 14. uri, ko

jim jo je iz Sodražice pripeljal tovornjak. V petek je šel ponjo v Sodražico poštar s fičkom, ker je bila cesta odprta le za osebne avtomobile. V petek so spet začeli raznašati pošto, vendar ni šlo preveč redno. Pri raznašanju pošte so prišli na pomoč šolarji.

Podobne težave so bile tudi v Sodražici in drugih krajih tako s pošto, kot s šolo, trgovino, zdravstvom in drugim, vendar so bile te nekoliko manjše.

J. PRIMC

PROSTOR ZA SAMOUPRAVLJANJE

Ribniška knjižnica se bo kmalu preselila v novi dom JLA. V dogovoru z delavsko univerzo iz Ribnice bo izpraznjeni knjižnični prostor lahko uporabljal za svoje potrebe ribniški klub samoupravljalcev. Klub bo delovni program organiziral tako, da bodo vsi zainteresirani lahko obiskovali njegove prostore in uporabljali vso literaturo, ki bo v njem na razpolago. Če bodo pri tem načrtu nastale težave, pa je dogovor z upravo doma JLA, da lahko vsak teden ob določenem času člani kluba uporabljajo za svoje potrebe v tem domu eno od učilnic.

F. Z.

GIBANJE PREBIVALSTVA

V januarju letos so na območju matičnega urada Sodražica umrli: Anton Štupica, uslužbenec iz Sodražice 146, star 46 let; Karolina Campa, gospodinja iz Sodražice 150, stara 72 let; Anton Poberaj, upokojenec iz Sodražice 153, star 83 let; Anton Pogačnik, delavec iz Zapotoka, star 17 let; Hašim Sečiri, iz Prijedora, star 39 let, umrl v Andolu 2 (zadušil se je med spanjem zaradi peči za žaganje); Ivana Klun, preužitkarica iz Zamostca 4, stara 90 let; France Perušek, invalidski upravičenec iz Globeli 1, star 92 let; in Ludvik Turk, delavec iz Lipovšiče 15, star 70 let.

HUMOR POD SNEGOM

9. marca ni bilo v Ribnici pod snegom le mnogo avtomobilov, pač pa tudi nekaj občanov. Ko se je sneg kljub zadrževalcem snega usul s strehe slaščičarne in fotoateljeja, je zasul kar tri občane, med njimi ribniškega humorista „Pileta“. Tako ga je kaznovala narava, ker letos ni izdal svojega pustnega časopisa.

Drage snežne izkušnje

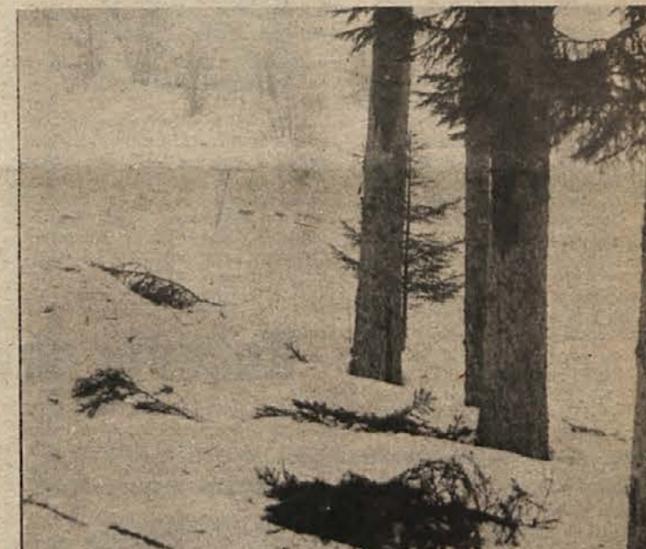
Sneg nas je krepko presenetil. Odrle so delovne organizacije, ki odgovarjajo za zimsko službo, ekipe za čiščenje v delovnih organizacijah, hišni sveti in celo lastniki hiš. Ko je sneg najbolj padal, nismo videli strojev za čiščenje snega na cestah. V Ribnici so bile vse ulice neprehodne, dokler ni bilo organizirano čiščenje.

Se težje je bilo v okoljskih vaseh. Veliko ljudi se ni pripeljalo na delo v Ribnico iz Loškega potoka in drugih krajev. Tudi šole niso mogle redno delati. Položaj v nekaterih naseljih je reševal vojaški buldozer. Povsod so ga pričakali kot rešitelja. Kaj, če se tega ne bi bilo? Marsikje bi bili precej bolj odrezani od sveta. Nekateri lovski družine so pozabile na divjad, ki se je znašla v hudi stiski. Šele ko bo izginil sneg,

se bodo videli posledice. Zdaj se se ne da oceniti, koliko srn, zajcev in druge divjadi je poginilo. Lovci bi morali bolj poskrbeti za prehrano divjadi.

Upajmo, da prihodnjo zimo ne bo toliko izostankov z dela, izostankov otrok iz šol, da bo mleko iz Poljan prišlo do mlekarne, da v gozdovih ne bo poginilo preveč divjadi itd., ker nas bo letošnja šola izučila.

M. GLAVONJIC

Med Goro in Loškim potokom smo se v drugi polovici marca ob glavni cesti naleteli pogosto na smrekove veje, ki so jih naklestili lovci, da bi v visokem snegu imela divjad vsaj malo hrane. (Foto: Primc)

Ortneški poročevalec

SPET PIŠE - Pol leta se naš ortneški poročevalec Vladimir Prezelj ni oglasil, ker je bil na operaciji oči. Veseli smo, da se mu je vid izboljšal in da spet lahko dopisuje.

AVTOBUSNA POSTAJALIŠČA PROPADAJO - Tako v Ortneku kakor tudi v Dolnjih Podpoljanah so razni „arhitekti“ preskušali svoje fantastične zamisli na avtobusnih čakalnicah. Delo pa se jim ni posrečilo. Se nekaj takih podvigov, pa bomo morali skromna zatočišča za čakajoče potnike in mlekarnice podreti. Dogovorimo se raje, kako bi uredili lepše in sodobnejše čakalnice.

VODA IN ELEKTRIKA - Krajevna skupnost Velike Poljane ima letos lepe načrte. Upamo, da jih bo ob pomoči občine tudi uspešno izvedla. Lani jim je uspelo Velike Poljane oskrbeti z dobro pitno vodo. Tudi zamenjava električnega omrežja bo kmalu opravljena. To je nujno, saj se je poraba elektrike počela dvigovati. Zdaj bo na vrsti napeljava telefonskega voda iz Ortneka na Velike Poljane in ureditev boljše cestne povezave z vasio in asfaltna ceste ter rešitev nevarnega ovinka.

VELIKO SNEGA - Pohvale vredno je, da so to zimo prvič pluzili

tudi lokalni cesti v vaseh Dule in Močile, ki sta bili doslej prepustni kar vaščanom, čeprav sta ti vasi kar precej oddaljeni od republiške ceste. Zima nam je s svojo nepopustljivo vostjo pošteno zagodla. Skoraj povsod so boj s snegom dobro izvajali, kar je pripisati dobri organizaciji pa tudi družbeni disciplini občanov, meščanov in krajanov. Ni pa še tako, kot bi moralo biti. Iz napak in pomanjkljivosti v nesreči se učimo. O tem naj odgovorni razmišljajo.

V. P.

Zakaj hodiš na plavalni tečaj v kočevski bazen? - Da se bom lahko prebijal čez luže, ki so jih polne ribniške ulice.

REŠETU

Aktivni mladih članov RK pri hišnih svetih so ustanovili te dni učenci od 1. do 7. razreda v bloku Kidričeva 1 in 3 v Kočevju. (Foto: Primc)

Mladina bo pomagala

Ustanovili prvi aktiv mladih članov RK pri hišnem svetu

Pred kratkim so ustanovili v bloku Kidričeva 1 in 3 aktiv mladih članov Rdečega križa, ki je prvi tak aktiv v Kočevju. Njegova glavna naloga bo pomagati stanovalcem, ki živijo sami ali v dvoje, pa so zboleli. Stanovalci bodo opozorili, da potrebujejo pomoč s posebnimi zastavicami RK, ki jih bodo izobesili na vhodna vrata v stanovanju, na okna ali pa bodo za pomoč zaprosili ostale stanovalce po telefonu ali kako drugače. Ta pomoč bo v tem, da bodo mladi člani RK prinesli bolnikom kaj iz trgovine ali opozorili svoje starše, da je temu ali onemu v bloku potrebna pomoč. V tem bloku je namreč 40 stanovanj in

okoli 110 stanovalcev. To pomeni, da je blok pravzaprav manjša vas. Ustanovnega občnega zbora sta se udeležili tudi predstavnici občinskega odbora RK, ki sta mlade člane RK seznanili z nalogami aktiv in predlagali, naj bi pomagali tudi pri akciji zbiranja papirja, ki bo 1. in 2. aprila ter pri akciji zbiranja oblačil, ki bo zadnji teden v maju. Opozorili pa sta jih, da so tudi mladi člani RK dolžni skrbeti za čistočo v bloku in okoli njega ter varovati okolje pa tudi opomniti starše ali druge, če stopajo preproge ali mečejo smeti čez balkone.

Dogovorili so se tudi, da bo občinski odbor RK predvajal za člane aktivja in ostale stanovalce več filmov o delu RK, raznih boleznih, prvi pomoči in drugem. Prva predstava bo že 2. aprila zvečer.

Mladi člani RK so sklenili, da bodo skupno prebrali knjižico „Sosedska pomoč“ in knjigo o nastanku, razvoju in vlogi RK ter njegovem pomenu v splošnem ljudskem odporu.

T. P.

Prej obljube, zdaj pomoč

biti sredstva znatno večja, ker v preteklih letih oziroma do nedavnega na to območje ni bilo vloženega nič. Ljudje so se morali vedno zadovoljiti le z obljubami.

FRANCKALIC

Več za lastno ustvarjalnost

Obetajoči načrti Posavskega muzeja v Brežicah

Pred kratkim je bila seja skupščine kulturne skupnosti Kočevje. Po poročilu o delu kulturne skupnosti za lani, ki ga je podal predsednik prof. Miloš Humek, je bila živahna razprava. Največ je bilo govora o spomeniškem varstvu, delu pokrajinskega muzeja, ljudski knjižnici in razgibani amaterski kulturni dejavnosti v občini. Potrdili so zaključni račun kulturne skupnosti in obravnavali družbeni dogovor o razporejanju dohodka in samoupravni sporazum o združenju sredstev za programe SIS za letos, sprejeli in potrdili spremembo statuta ter obravnavali delovni program in finančni načrt za letos. Poudarjeno je bilo, da so bila pri delitvi sredstev za kulturne dejavnosti merila delovni

programi in aktivnost posameznih kulturnih ustanov. Kljub temu je bilo potrebno zaradi pomanjkanja denarja povsod krčiti programe. Vsekakor bo treba v bodoče posvetiti več pozornosti podeželju in amaterski dejavnosti ter podpreti lastno ustvarjalnost.

VILKO ILC

Pred nedavnim so v osnovni šoli Kočevje ustanovili krožek Ive Andriča, ki ga vodi Vitomir Savič. Učenci se seznanjajo s teksti v srbohrvaščini in tako krožek veliko prispeva k utrjevanju bratstva in enotnosti med našimi narodi. (Foto: France Brus)

Andričev krožek

V spomin na enega največjih jugoslovanskih književnikov in Nobelovega nagradjenca Iva Andriča so učenci višjih razredov osnovne šole Kočevje ob obletnici njegove smrti pripravili 15. marca krajšo proslavo po zvočniku. Učenci, ki prostovoljno obiskujejo pouk srbohrvaškega jezika v krožku, so ob tej priložnosti poimenovali svoj krožek v Krožek Iva Andriča. Učenci in učitelj so tudi sklenili, da bodo poleg učnega programa, ki ga zajema učbenik srbohrvaškega jezika za osnovne šole, v bodoče posvečali še več učnih ur spoznavanju Andričevih del in del drugih pisateljev in pesnikov iz bratskih jugoslovanskih republik.

Krožkarji imajo v svojem načrtu tudi izlet oziroma tovariško srečanje s pionirji iz Višegrada. Organizirali ga bodo ob koncu šolskega leta ali najkasneje v začetku oktobra. Zelijo se bolj spoznati kraje in ljudi, ki jih opisuje Andrič. Vse to pa bo nedvomno pripomoglo k zbliznanju in krepitvi bratskih vezi med mladimi oziroma pionirji iz Višegrada in Kočevja. S tem bo mladina ustvarila še en most prijateljstva in tovarištva.

VILKO ILC

Drobne iz Kočevja

namesto da bi ga sproti. Srednješolska mladina je pomagala pri čiščenju, popolnoma pa so odgovorili lušni sveti, in to na glavnih ulicah. Tudi pločniki pred nekaterimi lokali so bili predolgo neočiščeni. Skratka, bila je zmeda. Opazno je, da smo za skupne akcije vedno bolj brez občutka.

PRELOŽENI IZPITI - Zaradi zadnjega snega je Avto-moto društvo Kočevje ustavilo vse izpite iz praktične vožnje. Tudi pouk praktične vožnje je bil začasno prekinjen. Zato se je sedaj nabralo že nad 100 kandidatov za izpite iz praktične vožnje, ki že imajo teoretični izpit.

OBROČKATI PTICE - Sedaj je priložnost za obročkanje ptic, ko so nekateri občani ujeli veliko onemoglih ptic in jih hranijo doma v kletkah. Izpustili jih bodo, ko se bo vreme uredilo. Člani Društva za varstvo in vzgojo ptic v Kočevju, ki imajo tudi že veliko ujetih ptic, posebno škorcev, naj bi izvedli obročkanje. Ljudje naj bi pregledali tudi vse poginje ptice, ki jih najdejo kjerkoli, če imajo morda na levi nogi aluminijast obroček. Škorec je ptica selivka in ni izključeno, da so bili nekateri obročkani kje v južnih krajih, kamor lete vsako jesen prezimovat. Kdor dobi obročkano ptico, naj jo odda Društvu za vzgojo in varstvo ptic v Kočevju.

KOČEVJSKE NOVICE

13 (1392) ★★ 25. marca 1976

ČAJU OMOČI TELJEV činski odbor je pripravil za potrebe dva tečaj. Prvi, dvajset ur pred dnevi, najnikov je na hitu dokazalo, da včasih znanje ni pomoči. Na posebnem znanju tudi medsestretkov iskuje 22 študentov kandidatov, ki pošilja zaščita, iz iz krajevnih.

PAPIR ZBIRAJO

Kot vsako leto bo tudi 1. in 2. aprila v Kočevju akcija zbiranja odpadnega papirja, ki jo organizira občinski odbor RK v sodelovanju z mestno organizacijo. Občani naj pripravijo papirja pred vhodna vrata, da jih bodo zbiratelji hitro opazili.

NONET GOSTUJE

Nonet iz Zeljn pri Kočevju je 13. aprila nastopil s kulturnim programom v domu upokojencev v Ponikvi pri Dobropolju. Razen tega so v priložnosti nastopili z recitalom v občini. Z odboj Dolenjski listi inirano obrazloži vsi delegati, ki so s tem, da bi ugotovljeno, da bi škodila.

Program krajevne skupnosti

Program krajevne skupnosti v kočevski občini za obdobje 1975-1980 posveča vso pozornost vodni preskrbi in cestni povezavi. Od republiške ceste (regionalne) je asfaltiranih komaj 3 vasi. Še ni opravljeno slabo. V Srednji vasi in pred asfaltiranjem vse občine morali nekatere ovinke. Zelo slabe so občinske ceste, ker ni dovolj poravnane za vzdrževanje.

Prvi predračun KS za letos predloži 269.210 din dohodkov in 181.500 din, dotacija iz občinskega proračuna 46.310 din in dohodki iz občinskega proračuna 41.400 din. denar bo porabljen tako: gradnja potov v Podplanini 12.000 din, javna razsvetljava v vasi Trava 24.000 din, nova zidna na pokopališču v Stanku 11.000 din, ročni mliški mlin 9.000 din, most v Črnem potoku 50.000 din, gasilski dom v 50.000 din, popravilo vaških kmetijskih objektov - Dragana - Novi kot 40.210 din, popravila vodnjaka v Lazcu 10.000 din in funkcionalni stroški KS 10.000 din. sprejemanju teh načrtov so pripominjali, da imajo še drugih potreb in da bi morala

medved odgovarja

Zakaj si predlagal, naj SAP odlikovanje „Bronasta“? Ker skrbi za razvoj športa občani. Potniki na avtocesti postaji v Kočevju pridno sem ter tja, ker ni oznaženo od kod bodo odpeljali v posamezne smeri: na t. g. pa SAP čvrsto vztraja na prestopanju potnikov oz. Kočevje v Velikih Poljanah in tako skrbi, da se med potniki tudi malo razmigajo, saj je sedenje ni zdravo.

medved odgovarja

Zakaj si predlagal, naj SAP odlikovanje „Bronasta“? Ker skrbi za razvoj športa občani. Potniki na avtocesti postaji v Kočevju pridno sem ter tja, ker ni oznaženo od kod bodo odpeljali v posamezne smeri: na t. g. pa SAP čvrsto vztraja na prestopanju potnikov oz. Kočevje v Velikih Poljanah in tako skrbi, da se med potniki tudi malo razmigajo, saj je sedenje ni zdravo.

KOČEVJSKE NOVICE

13 (1392) ★★ 25. marca 1976

POZDRAV DOLENJSKEMU LISTU

Veseli me, da imam tako dobrega in zvestega prijatelja, kot si ti, Dolenjski list. Bodi torej lepo pozdravljen v imenu vseh bralcev Kolpske doline in v mojem še posebej. Veseli smo tvojih zanimivosti in novic, ki jih je polno na vseh straneh.

Verjetno je malo takih prijateljev, ki bi nas tako zvesto obiskovali, kot nas ti. Prihajaš redno, pa če je zima, vročina ali pa če pada dež. Želimo ti, da bi imel v bodoče še več prijateljev in bralcev, da bi si pridobil še več stalnih naročnikov in da bi še več ljudi spoznalo, kako si bogat ter zvest prijatelj.

V oddaljeni in samotni vasi smo, pa vendar si nas kljub slabemu vremenu in visokemu snegu obiskal. Res si prišel z manjšo zamudo, a vendar smo bili presenečeni, da si prišel, ko še otroci niso mogli v šolo in ne delavci v službo.

Ostani tudi v bodoče naš prijatelj in obiskovalec, mi pa bomo tvoji naročniki.

Jože Krž
Kuželj
Kolpska dolina

SOLO TAREJO TEŽAVE!

Učenci šentruperske osnovne šole telovadimo v zelo majhni telovadnici. Vanjo se komaj spravi en razred, prostora za razgibanje ni dovolj, pa tudi ustrezne opreme ni. Na šoli tudi nimamo posebnih prostorov za knjižnico. Knjige so spravljene v omarah na spodnjem hodniku, ki služi še za jedilnico in za varstvo učencev, ki se vozijo s kombijem. Knjižničarja nimamo, zato knjižnico vodi insureja učitelj slovenščine. Knjige si lahko izposojamo le, kadar je učitelj prost. Šentrupersko osnovno šolo pesti tudi pomanjkanje učiteljskega kadra. Nujno potrebujemo učitelja za glasbo in telesno vzgojo. Ali je prav, da si nekatere šole lahko privoščijo televizijo in še kaj, drugi pa nimamo niti najosnovnejših pogojev za učenje? Upam, da se bo pri nas stanje kmalu izboljšalo.

MILICA KOŠČAK
novinarski krožek
OŠ Šentrupert

Najljubše ste nam!

Ob dnevu žena smo izdali šolsko glasilo „Mladi ob Krki“, ki je posvečeno materam, borkam, vsem ženskam. Učenci so poslali veliko prispevkov, zato je glasilo do zdaj najobsežnejše, pa tudi po kakovosti ne zaostaja za prejšnjimi. Izšlo je v nakladi 650 izvodov.

Na prvi strani glasila je naslednje posvetilo: Veste, kdo nam je najljubši na svetu? Ve, drage mamice. Veste, koga najbolj spoštujemo? Vas, slavne partizanke. Veste, kdo nam je najljubši prijatelj? Ve, ljubljene tovarišice. Sprejmite to naše darilo!

Ob velikem prazniku žena smo priredili tudi dve proslavi. Prvo za delavke iz IMV, ki je naša pokroviteljica, drugo pa za mamice, borke, znanke in druge. V kulturnem programu so sodelovali pevski zbor, recitatorski in dramski krožek ter folklorna skupina. Na dan žena smo materam izkazali pozornost s skromnimi darili in s tem, da smo prevzeli nase del njihovega vsakdanjega dela. Prav bi bilo, da bi bili taki vse leto.

IRENA KIRN
literarni krožek
OŠ Grm, Novo mesto

POŠTNI ŽIG NAJVIŠJE POŠTE

Zbiralci poštних žigov, kar je posebna smer filatelije, se zelo zanimajo za poštne žige najvišje ležeče pošte v Evropi. Na največji nadmorski višini (3161 metrov) leži pošta na postajališču gorske železnice Eusmeer na Jungfraujoch v Švici. Na tej pošti se žigi čisto menjavajo, saj poleg rednega žiga izdajajo še žige ob posebnih praznikih. V tem je seveda dobršna mera komercializma.

HVALA ZA POMOČ

14. marca je bila v Brežicah konferenca mestne organizacije vojaških vojnih invalidov. Ta šteje 71 članov, od tega 39 osebnih in 32 družinskih invalidov. Predsednik tov. Kerin je na kratko podal politični pregled in poročilo upravnega odbora o delu organizacije v letu 1975. Lani so organizirali nabiralno akcijo v podjetjih, pri obrtnikih in v družbenih organizacijah za pomoč ob proslavi 30-letnice svobode. Akcija je dobro uspela. Z zbranim denarjem so invalidi pomagali urediti spominska obeležja padlih borcev. Darovalcem se organizacija vojaških vojnih invalidov iskreno zahvaljuje.

LEOPOLD LIPICAR
Gregorčičeva 11
Brežice

ZAHVALA
Ob boleči izgubi naše drage mame in stare mame

ANTONIJE URIGELJ

z Malkovca 6

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, podarjene vence in cvetje ter vsem, ki so našo drago mamo pospremili na zadnji poti. Še posebno se zahvaljujemo Murnovim, Povšičevim in Pungercarjevim, ki so nam v težkih trenutkih ves čas stali ob strani. Posebna zahvala podjetju Jutranjka iz Sevnice, kolektivu IMP dijaški dom iz Domžal, zdravniku tov. Levstiku, tov. Leonu Močanu za ganljive besede ob odprtem grobu, pevskega zboru iz Mokronoga ZB Tržišče, upokojenecem iz Tržišča ter župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: hčerke Slavka, Mici, Fani in Cirila z družinami ter sin Darko.

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi ata in stari ata

ANTON RADEŠČEK

iz Dol. Grčevja

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih, izrazili sožalje, darovali cvetje in v tako velikem številu pospremili pokojnika do njegovega zadnjega doma. Posebno zahvalo smo dolžni družini Gazvoda iz Dol. Grčevja, Modičevim iz Novega mesta, kolektivu ZITO in Novotek za podarjene vence. Posebna hvala ZB iz Otočca za poslovilne besede ob odprtem grobu ter župniku za opravljeni obred. Vsem sorodnikom, znancem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: otroci z družinami in drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi našega nenadomestljivega moža, očka, sina, brata, zeta in svaka

JOŽETA SMOLETA

gradbenega delovodje SGP PIONIR

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih izrekli sožalje in nam stali ob strani, vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste darovali cvetje in vence. Posebna zahvala kapiteljskemu župniku in dekanu za poslovilne besede in opravljeni obred, prav tako kolektivu Pionirja za ganljive besede in venec. Zahvaljujemo se dr. Kapsu in dr. Trobišu in vsemu bolnišničnemu osebju za skrb in nego, kolektivu Dolenjskega muzeja, 4.a in 7. a razredu OŠ Katja Rupena, 1. d razredu pedagoške gimnazije ter učiteljskemu zboru OŠ Katja Rupena in RK za denarno pomoč. Iskrena zahvala Tonetu Herovu, Vinku Lipeju, Mirku Muhiču, Karlu Naglju, razredničarki 7. a razreda OŠ Katja Rupena Jeleni Pelko, Dragici Kušević, Jovici in Nikici Lončarevič ter Pepci Pavlič. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Ana, hčerki Jožica in Anica, sin Jožko, oče, brat z ženo in drugo sorodstvo.

ZAHVALA

V 57. letu starosti nas je zapustil naš dragi brat in stric

MATIJA MRGOLE

s Telč 20

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in vence. Posebno zahvalo smo dolžni zdravniškemu in strežnemu osebju internega oddelka Novo mesto, dr. Leopoldu Levstiku, vsem gasilecem občinske zveze Sevnica, posebno pa gasileckemu društvu Telče in Tržišče, govorniku za poslovilne besede in kaplanu za opravljeni obred.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: sestri in bratje z družinami, nečakinji Mici in Majda z očetom ter drugo sorodstvo

V SPOMIN

V sredo, 24. marca, je minilo žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dober in skrbni mož, oče, stari oče, brat in stric

JANEZ BRULC

iz Vrhovega pri Mimi peči

Čas beži, bolečina pa je za vedno ostala v naših srcih. Iskrena hvala vsem, ki se ga še spominjate in prižigate svečke na njegovem preranem grobu.

Neutolažljivi: žena Marija, sin Jože in Polde z družinami ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob izgubi dragega očeta, brata

MIHE GORINŠKA

Lukovega iz Žužemberka, člana ZB in upokojenca

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki ste ga spremljali na zadnji poti, počastili njegov spomin in ustno in pisмено izrazili sožalje. Zahvaljujem se organizacijam ZB Novo mesto, KOZZB Dvor, Zagradec, Straža, Žužemberk, KS Žužemberk, ZRVS Žužemberk, SZDL in krajevni skupnosti Žužemberk, Društvu upokojenec, Lovski družini, Gasileckemu društvu Žužemberk, Kmetijski zadrugi Žužemberk in sodelavcem ter vsem ostalim za požrtvovalno pomoč, podarjene vence in cvetje. Najlepše se zahvaljujem Zdravstveni postaji Žužemberk za dolgoletni trud in zdravljenje in družinam Kocjančič, Jernejčič in Rojč iz Žužemberka za dolgoletno pomoč in skrb. Hvala za poslovilne besede govornikoma tov. Veri Vehovec in Marjanu Rupniku, kakor tudi pevcem iz Žužemberka in godbenikom iz Novega mesta. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: sin Stane, sestra Marija z družino

ZAHVALA

V 89. letu starosti nas je zapustil dragi mož, skrbni oče, ded, praded in stric

JANEZ VRČEK

iz Grmovelj

Iskreno se zahvaljujemo vsem vaščanom, posebno sosedom za pomoč, gasileckim društvom za lepo spremstvo, Zvezi združenih borcev NOV Škocjan, obema govornikoma, vsem darovalcem venec in duhovniku za pogrebni obred.

Žalujoci: žena Antonija, sin Ivan, hčere Marija, Ivanka, Jožica in Vida z družinami in družina Iljaš.

ZAHVALA

Ob globoko boleči izgubi nadvse dragega moža, očeta, brata, dedka in strica

ANTONA KORAČINA

z Vel. Kala pri Mirni peči

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, z nami pa sočustvovali in nam izrazili sožalje.

Posebno zahvalo smo dolžni Splošni bolnici, Letališču Zagreb, Slovenija vinu - Ljubljana ter župniku za opravljeni obred. Vsem in vsakemu posebej prisrčna hvala.

Globoko žalujoci: žena Kristina, hčerki Marica, Kristina, sin Rudi z družinami, Jožica, brat Karol z družino, sedem vnukov ter drugo sorodstvo

Veliki Kal, 6. marca 1976

ZAHVALA

Po težki, mučni bolezni nas je v 60. letu starosti za vedno zapustil naš ljubi mož, ata, brat, stric in stari ata

FRANC DOMITROVIČ

iz Šentjurja 19 pri Mimi peči

Iskreno se zahvaljujemo vsem dobrim vaščanom, sosedom, prijateljem in sorodnikom, ki so sočustvovali v tej težki bolezni in so nam v teh najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali in darovali vence. Topla zahvala vsem, ki ste nam izrekli sožalje. Zahvaljujemo se tudi kolektivu Krka-TOZD Zdravilišče ter kolektivu ZTP Novo mesto za podarjene vence, župniku za opravljeni obred ter vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: žena Maria, hčerka Slavka z družino, sin Franc, brat Slavko z družino, sestra Angela z družino ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, brata in strica

JANEZA JERŠINA

iz vasi Loke 9 pri Straži

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani, pomagali v teh težkih trenutkih, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo zdravnikom iz Straže, župniku iz Prečne za opravljeni obred, pevcom Gorjanci iz Straže, godbi Novoles in ZB Straža za poslovilne besede. Hvala tudi vsem sosedom za pomoč.

Žalujoci: žena in otroci ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega in nepozabnega moža in očeta

STANETA ŠMIDA

iz Novega mesta

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani v teh težkih trenutkih, nam ustno ali pisмено izrazili sožalje, in vsem, ki ste pokojniku darovali vence in cvetje in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, Zvezi borcev Novo mesto, Občinski skupščini Novo mesto, vsem ostalim družbeno-političnim organizacijam Novo mesto, JLA, podjetju Novoles, Gozdnemu gospodarstvu ter belokranjskim družbenopolitičnim organizacijam. Hvala tudi govornikom, pevcom in godbi.

Žalujoci: žena Anica, hčerka Tanja z družino, sin Stane z družino in drugo sorodstvo.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 25. marca - Minka Petek, 26. marca - Evgenija Sobota, 27. marca - Rupert Nedelja, 28. marca - Milada Ponedeljek, 29. marca - Jernej Torek, 30. marca - Branimir Sreda, 31. marca - Modest Četrtek, 1. aprila - Hugo

LUNINE MENE
30. marca ob 18.08 uri - mlaj

KINIO

BRESTANICA: 27. in 28. 3. francoski barvni film Nune svetega Arhangela.
BREŽICE: 26. in 27. 3. jugoslovanski barvni film Zgodba o dobrih ljudeh. 28. in 29. 3. ameriški barvni film Kleopatra Džons. 30. in 31. 3. francoski barvni film Ni dima brez ognja.

maliglasji

SLUŽBO DOBI

ISČEM žensko za varstvo osemletnega otroka. Informacije v popoldanskem času na naslov: Kočoski, Jerebova 16, Novo mesto. GOSTILNA TURK, Črnivec, Brezje, sprejme v službo pričeno ali kvalificirano natakarico. Nastop službe možen takoj ali po dogovoru. Vsa oskrba v hiši, osebni dohodek od 2.500,00 do 3.500,00 din na mesec.

TAKOJ DOBI ZAPOSILITEV kuharica in dekle, ki ima veselje za pričutev v gostinskem poklicu. Plača odlična, hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe pošljite na naslov Gostilna Pri Danilu, Reteče 48, Skofja Loka.

DELOVNE ORGANIZACIJE, OBRITNIKI! Želim delo na domu. Za morebitne nabave tehnične opreme imam nekaj finančnih sredstev. Naslov v upravi lista (935/76).

NA DELO sprejem enega ali dva KV mizarja pohištvenega mizarstva. Plača po dogovoru. Mizarstvo Barbič, Partizanska 10, Novo mesto.

ZENSKO FRIZERSKO POMOČNICO S PRAKSO SPREJME FRIZERSKI SALON „MILKA-MILAN“, NOVO MESTO, PARTIZANSKA 3. INTERESNTKE NAJ SE ZGLASE VSAK DAN OD 16. DO 18. ure.

STANOVANJA

MLADA TRICLANSKA družina išče sobo in kuhinjo v Novem mestu ali bližnji okolici. Tatjana Džajp, Potočna vas 23, Novo mesto.

ODDAM OPREMLJENO sobo dekletu v Novem mestu. Naslov v upravi lista (934/76).

ZAKONSKI PAR BREZ OTROK išče enosobno stanovanje s kopalnico, garsonjero ali sobo s kopalnico v Novem mestu ali bližnji okolici. Janez Cestnik, Cesta Tončke Čeč 39, Trbovlje.

500,00 din nagrade dam tistemu, ki preskrbi mladi družini enosobno stanovanje v Novem mestu. Naslov v upravi lista (941/76).

DVEMA DEKLETOMA oddam sobo. Naslov v upravi lista (944/76).

INŽENIR ISČE sobo v Novem mestu. Ponudbe pod šifro „NUJNO“.

Motorna vozila

UGODNO PRODRAM Zaporozčca, letnik 1973. Janez Hočevnar, Krka 2.

PRODRAM dve mlatilnici čistilki ena na dve in ena na štiri vreče in dve mlatilnici trosilki. Na pisma ne odgovorjam. Anton Hočevnar, Čučnja vas 38, Trebelno.

PRODRAM traktor Steyer 15 KS s kosilnico. Naslov v upravi lista (916/76).

PRODRAM AVTO VW 1200, dobro ohranjen. Franc Les, Cesta herojev 38, Novo mesto, ali telefon 21-174 od 6. do 14. ure.

PRODRAM kosilnico BCS po ugodni ceni. Alojz Kastelic, Vinja vas 12, Stopiče.

PRODRAM motorno kosilnico BCS (delovna širina 110 cm). Janez Rifelj, Lešnica 4, Otočec.

PRODRAM malo rabljeno kosilnico BCS v dobrem stanju in opremljen elektromotor 5,5 KM. Naslov v upravi lista (887/76).

CRNOMELJ: 26. 3. francoski barvni film Ulica ruma. 28. 3. ameriški barvni film Gospodar življenja in smrti. 31. 3. italijanski barvni film Sedem maščevanj za sedem dolarjev. KOSTANJEVICA: 28. 3. ameriški barvni film Ubijte Charlija Varicka.

KRŠKO: 27. in 28. 3. angleški film Orgije. 31. 3. italijanski film Mallori kot smrt.

METLIKA: Od 25. do 28. 3. ameriški barvni film Strelska linija. Od 25. do 28. 3. francoski barvni film Stanje v redu.

MIRNA: 27. in 28. 3. francoska komedija Alfredove nezgode.

NOVO MESTO, KINO KRKA: Od 26. do 29. 3. ameriški barvni film Kato - Kung Fu - Zeleni obad. 30. in 31. 3. ter 1. 4. italijanski barvni film Sredi morja - sredi poletja.

RIBNICA: 27. in 28. 3. ameriški barvni film Mrtvega prosji, živega ubij.

SEVNICA: 27. in 28. 3. ameriški film Kitajska četrt. 31. 3. nemški film Vsi drugi se imenujejo „Ali“.

TREBNJE: 27. in 28. 3. ameriški barvni kavbojski film Jeremia Johnson.

sobo in radijski sprejemnik Triglav. Informacije so možne vsako soboto v popoldanskem času. Anton Vogrinc, Gregorčičeva 2, Brežice.

PRODRAM 1.500 kg sena. Bračička, Gotna vas 40, Novo mesto.

UGODNO PRODRAM stoječi kozolec z dvema oknom s podstreškom. Jože Cvelbar, Šmarješke Toplice 54.

PO ZELO UGODNI ceni prodam 7.000 kg sena. Franc Godler, Mali Cerovec 5, Stopiče.

PRODRAM škropilnico za vinograd in pony ekspres Franc Kovačič, Šmarje pri Sentjerneju.

PRODRAM hram, vinograd in kolesek (pot) na Debencu pri Mirni. Nagelj, Menardova 11, Ljubljana-Moste.

UGODNO PRODRAM kuhinjsko opremo. Pajk, Mestne njive 6, Novo mesto.

POCENI ODDAM 1,5 ha košnje. Angela Jakše, Češča vas 9, Novo mesto.

KUPIM

KUPIM ohranjeno kmečko hišo z nekaj zemlje ali vrta. Ponudbe pod „Mir in lepo okolje.“

POSEST

PRODRAM 2.200 m² zemljišča ob cesti pod hribom Smuk v Stari gori pri Semiču. Poizve se pri Tončki Keber, Gornji trg 19, Ljubljana, ali pri Francu Starihu v Rožnem dolu pri Semiču.

PRODRAM staro kmečko hišo, sadovnjak in gospodarsko poslopje v bližini industrijskega kraja Mirna. Informacije pri Alojzu Čehu, Volče njive 13, Mirna na Dol.

V SREDIŠČU Novega mesta prodam hišo, primereno za gostilno ali drugo obrt. Ponudbe: Greta Vrhovnik, Novo mesto, Dilančeva 7.

TAKOJ PRODRAM vseljivo nedograjeno hišo z vrtom - 28 arov, po zmerni ceni. Stane Šimc, Pangrc grm 7, Stopiče pri Novem mestu.

PRODRAM VINOGRAD v Semiču z zasajeno rodno vinsko trto (približno 1800 m²) v eni parceli. Informacije Polde Plut, Kočevje 23, Črnomelj, ali na telefon 76-086.

POCENI PRODRAM travnik v velikosti 35 arov, gozd (32 arov) in koševino pri Orehoviči. Franc Zagorc, Orehoviča 34, Sentjernej.

NA MIRNI PRODRAM gradbeno parcelo z že začeto gradnjo stanovanjske hiše. Jože Cugelj, Vir 8, Sentrupert.

PRODRAM STARO HIŠO 8 X 9 m, podkleteno, s sadnim vrtom. Dostop z vsakim vozilom, cena 45.000,00 din in 1.000 kom. kostanjevih stebričkov za vinograd. Ramuta, Osojnik 1, Semič.

PRODRAM hišo v Aleksincu (novogradnja, površina 8 X 11 m) ali zamenjam za hišo, privatno, družbeno ali vojaško stanovanje. Pište ali se oglašite na naslov: Ratko Milosavljević, Lole Popovič 87, 18220 Aleksinac.

PRODRAM 11 arov zazidljivega zemljišča v Zburah pri Šmarjeških Toplicah. Informacije dobite pri: Šutar, Orešje 11, Šmarjeta. Jože Hočevnar, Kašelska cesta 31, Ljubljana-Polje.

UGODNO PRODRAM 3 lesene in premakljive vikende in parcelo za zidavo vikendov ob Kolpi. Ivan Miketič, Jakovini 44, Vinica pri Črnomlju.

PRODRAM stavbno parcelo v Straži. Naslov v upravi lista (955/76).

PRODRAM VINOGRAD s starejšo zidnico v Novi gori nad Prečno. Dostop možen z vsemi motornimi vozili. Bučar, Zalog 9, Novo mesto.

PRODRAM POSESTVO s stanovanjsko hišo in gospodarskim poslopjem v velikosti 7 ha, oddaljeno 4 km od Novega mesta. Naslov v upravi lista (958/76).

RAZNO

VDOVEC s pokojnino, hišo in nekaj zemlje želi spoznati žensko srednjih let s pokojnino. Ponudbe pod „LEPA KOLPA“.

POROČNI PRSTANI! - Najlepše darilo za Vašo nevesto vam pripravljamo v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). - Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

ZIVI kje dobra oseba, ki bi mi do 15. avgusta letos posodila 6.000,00 din? Vrnem z lepimi obrestmi ali vzajem v oskrbo otroka. Naslov v upravi lista (947/76).

VSAK ČETRTEK DOLENJSKI LIST

PREKLICI

ANTON ZUPANČIČ, SP. LAKENC 21, MOKRONOG, prepovedujem pašo kokoši in živine po mojem travniku in njivi, posebno pa po njivi ob Fištrovem. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

RUDOLF CERNELIČ, MALI VRH 11, 68254 GLOBOKO, prepovedujem vsako vožnjo in hojo po mojem zemljišču. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

PODPISANI JOŽE ŽIBERT, ZAGREBSKA 29, NOVO MESTO, prepovedujem igranje in hojo po mojem zemljišču med blokom in Ul. Milana Majcna. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

FRANC BRZIN, PUŠČAVA 4, MOKRONOG, prepovedujem vožnjo po parceli št. 1948, k.o. Ostrožnik, vsem razen Vodni skupnosti Novo mesto in Vinku Lapu iz Bistrice. Kdor tega preklica ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

OBVESTILA

ZA IZDELAVO VSEH VRST ROLET IN ZALUZIJ SE PRIPOROČA ROLETARSTVO MEDLE, ZABJA VAS 47 (pri transformatorju), NOVO MESTO.

IZDELUJEM ROLETE, LESENE, PLASTIČNE, ZALUZIJE (25, 35 in 50 MM), OPRAVLJAM VSA POPRAVILA, SPADAJOČA V TO STROKO. KDOR NAROČA NA OSNOVI OGLASA, DOBI 4% POPUSTA OD FAKTURNE VREDNOSTI. NAROCILA SPREJEMAJO: ROLETARSTVO, LJUBLJANA, TITOVA 180, TELEFON 53-984 IN 20-487, IGNAC PRIJATELJ, KVEDROVA 8, KRŠKO, TELEFON (068) 71-776, IN BOGO RADL, ZABJA VAS 15, NOVO MESTO.

ZAHVALA

Ob nenadni tragični izgubi ANTONA PEVCA Kettejev drevored 51, Novo mesto

se najlepše zahvaljujem vsem prijateljem in znancem, ki ga ob zadnjem slovesu niso pozabili. Posebna hvala velja dobrim sosedom, predvsem Cizljevim in Frankovim, ter delovnim organizacijam, še posebno Pionirju. Zahvala tudi župniku za tolažilne besede, kakor tudi pevcem. Se enkrat hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti in mu darovali vence in cvetje.

Žalujoci: žena Angelca s sinovoma, mama, bratje in sestre ter drugo sorodstvo.

Po dolgi in težki bolezni nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, stari oče, pradedek in stric

JANEZ KAPLER kovač iz Zavinka

Zahvaljujem se sorodnikom, prijateljem in sosedom za pomoč v težkih trenutkih, izraženo sožalje in prineseno cvetje ter vsem, ki so ga pospremlili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujem zdravniškemu in strežnemu osebju kirurgije v Novem mestu ter župniku iz Skočjana za opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njegovi.

POSEBNA ŠOLA NOVO MESTO se prisrčno zahvaljuje za prispevek ob prazniku 8. marca delavcem ŽTP-Prometna sekcija Novo mesto, ki so nakazali denar za gradnjo nove posebne šole.

V SPOMIN

Minulo je leto dni od prerane smrti

ELIZABETE ROLA

Vsem, ki so mi pomagali v težkih trenutkih in spremlili mojo mamo k zadnjemu počitku se lepo zahvaljujem sin Lado in drugi sorodniki.

ZAHVALA

V težki žalosti nas je po hudem trpljenju v 75. letu starosti za vedno zapustil naš ljubi mož, oče in stari oče

ALOJZ BRODNIK

Hratarjev Lojze iz Drenovca pri Leskovcu muzikant na 585 ohceti

Iz srca se zahvaljujem vsem sorodnikom, predvsem Bučarjevim, posebno Ivanki iz Novega mesta, prijateljem in sosedom, posebno Jožetu Nagliču, in vsem, ki ste mu darovali vence in cvetje in se od njega žalostni poslovili. Hvala sorodnikom za denarno pomoč, hvala zdravnikom in strežnemu osebju na pljučnem oddelku bolnice Novo mesto, duhovščini in vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti v hladni grob. Hvala vsem!

Globoko žalujoci: žena Marija, sin Tone z družino, hči Mari z družino, trije vnuki in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta ter brata

JOŽETA BARBO

iz Radne vasi

se iskreno zahvaljujem vsem sosedom, prijateljem in znancem, ki so našega očeta spremlili k zadnjemu počitku in mu darovali cvetje. Posebno zahvalo izrekamo osebju zdravstvenega doma Trebnje za pomoč v dolgotrajni bolezni, Lovskemu društvu, kolektivu IMV, pevcem in župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: žena Marija, hčerki Mimi z možem, Olga z družino, bratje in sestre ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža in ata

STANETA NOSETA

iz Rumanje vasi

se iskreno zahvaljujem vsem vaščanom, znancem in prijateljem, ki so ga v tako velikem številu spremlili na zadnji poti in mu zasuli grob s cvetjem. Posebno se zahvaljujem Gozdnemu gospodarstvu Straža za organizacijo pogreba, Franciju Berkopcu za nesebično pomoč, govornikom tov. Kolencu, tov. Storu, tov. Jakliču in tov. Virantu za poslovalne besede, pevskemu zboru Gorjanci, vsem za podarjene vence, godbi iz Straže, župniku za opravljeni obred ter vsem, ki ste kakorkoli pomagali in nam stali ob strani.

Žalujoci: žena Magda, otroka Marjan in Mira ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše mame, stare mame, tete in sestre

ANGELE GLAVIČ

roj. Novak iz Lašč pri Dvoru 15

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, znancem in vaščanom iz Lašč, ki so ji poklonili vence in cvetje in jo spremlili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujem zdravniku dr. Leopoldu Kocutarju iz Žužemberka, zdravnikom in drugemu osebju novomeške bolnišnice za skrbno zdravstveno pomoč in nego, župniku Jakošu pa za opravljeni obred. Prav tako hvala vsem ostalim, ki ste nam v teh težkih dneh kakorkoli pomagali in z nami sočustvovali.

V globoki žalosti: sinova Franc in Ciril z družinama, hčerke Ivana, Marija in Angela z družinami, brat Tone z družino in drugo sorodstvo

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto - USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Rja Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer, Milan Markelj, Janez Pezelj, Jože Primc, Jože Splichal (urednik priloge), Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik. Oblikovalec priloge Peter Simič.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Slavko Lubšina.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 5 din - Letna naročnina 169 dinarjev, polletna naročnina 84,50 din, plačljiva vnaprej - Za inozemstvo 340 din ali 20 ameriških dolarjev oz. 49 DM (oz. ustreznega druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun: 52100-620-107-32000-009-8-9

OGLESI: 1 cm višine v enem stolpcu 60 din, 1 cm na določeni strani 90 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 120 din. Vsak mali oglas do 10 besed 22 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 7 od 3. 1. 1975. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu 52100-601-10558 - Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 oz. poštni predal 33 - Telefon (068) 21-227 - Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo - Časopisni stavek, filmi in prelomi: ČZP Dolenjski list, Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica Ljubljana.

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.00, 22.00, 23.00 in 24.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

CETRTEK, 25. MARCA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo. 9.35 Slovenska zborovska glasba pretekla in polpretekla dobe. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Uganite, pa vam zaigramo po želji. 12.10 Predstavljamo vam... 14.10 Kaj radi poslušajo. 14.40 Enajsta šola. 15.45 „Vrtljak“. 16.45 Jezikovni pogovori. 17.30 Iz domačega opetnega arhiva. 18.35 Vedre melodije. 19.40 Minute z ansambлом Mojmirja Sepeta. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer. 21.40 Lepe melodije. 22.20 Slovenska poezija v pesmih za glas in spremljavo. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Paleta popevke in plesnih ritmov.

PETEK, 26. MARCA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo. 9.30 Jugoslovanska narodna glasba. 10.05 Po poteh odločanja. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Po Talijinih poteh. 12.10 Revija orkestrrov in solistov. 12.30 Kmetijski nasveti – ing. Jože Miklavc: Zavarovanje poljščin pred divjačino. 12.40 Sopek novih melodij. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Mladina poje. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Vrtljak“. 16.50 Človek in zdravje. 17.20 Iz koncertov in simfonij. 18.05 Oglemdo našega časa. 18.15 Ob lahki glasbi. 19.40 Minute z Veselimi planšarji. 19.50 Lahko

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 28. MARCA: 10.30 Napoved in EPP I. del – 10.45 Obisk pri Uskokih v Beli krajini – 10.55 Pravljičica za najmlajše – 11.05 Po domače – 11.15 Kmetijski nasveti – 11.30 EPP II. del – 11.40 Naš razgovor (KSP) – 12.05 Za vsakogar nekaj – 12.30 Poročila – 12.50 Cestitke in pozdravi naših poslušalcev – 14.30 Zaključek programa

SREDA, 31. MARCA: 16.00 Napoved in EPP – 16.20 Tisoč in en nasvet – 16.30 Poročila – 16.40 Po domače – 16.50 Aforizmi Hermana Musca – 16.55 Povedali ste nam – 17.10 Disko klub brez imena – 17.35 Obiskali smo delovno organizacijo – 18.00 Zaključek programa

SOBOTA, 3. APRILA: 16.00 Napoved in pop glasba – 16.15 Svetujemo vam – 16.20 Ekonomsko propagandni program – 16.30 Poročila – 16.35 Smejmo se – 16.40 Narodne in narodno zabavne – 16.57 Melodija za slovo

noč, otroci! 20.00 Stop – pops 20.21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.20 Besede in zvoki iz logov domačih. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Jazz pred polnočjo.

SOBOTA, 27. MARCA: Od 0.05 do 5.00 Nočni radijski spored. 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tednik. 9.35 Glasbena pravljica. 9.45 Naši umetniki mladim poslušalcem. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Sedem dni na radiu. 12.10 Godala v ritmu. 12.30 Kmetijski nasveti – ing. Mihaela Černe: Vzgoja kumar na opori. 12.40 Ob bistrem potoku. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji. 15.45 „Vrtljak“. 16.45 S knjižnega trga. 17.20 Gremo v kino. 18.05 Pogovor s poslušalci. 18.15 Čustveni svet računalnika Ruperta. 19.40 Minute z ansambлом Atija Sossa. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Spoznavajmo svet in domovino. 21.15 Za prijetno razvedrilo. 21.30 Oddaja za naše izseljence. 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

NEDELJA, 28. MARCA: Od 0.05 do 5.00 Nočni radijski spored. 8.07 Veseli tobogan. 9.05 Še pomnite, tovariši... 10.05 Prvič, drugič, tretjič. 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 14.05 Nedeljsko popoldne. 17.50 Zabavna radijska igra: Izdajalska vreča. 19.40 Glasbene razglednice. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Skupni program JRT – studio Beograd. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 V lučeh semaforjev.

PONEDELJEK, 29. MARCA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 9.20 Izberite pesmico. 9.40 Ljudske umetne pesmi. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Za vsakogar nekaj. 12.10 Veliki revijski orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti – ing. Dušan Terčelj: Prihodnost vinarstva v luči novih predpisov. 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Pojo amaterski zbori. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Vrtljak“. 16.45 Interna 469. 17.20 Koncert po željah poslušalcev. 18.05 Kulturna kronika. 18.20 Zvočni signali. 19.40 Minute z ansambлом Mihe Dovžana. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Če bi globus zaigral. 20.30 Operni koncert. 22.20 Popevke z jugoslovanskih studiev. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Za ljubitelje jaza.

TOREK, 30. MARCA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo. 9.30 Iz glasbenih šol – Glasbena šola Zagorje. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Promenadni koncert. 12.10 Popevke brez besed. 12.30 Kmetijski nasveti – ing. Milica Oblak: Katere sorte

jagod in malin pridelujemo v Jugoslaviji. 12.40 Po domače. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Iz dela glasbene mladine Slovenije. 14.40 Na poti s kitaro. 15.45 „Vrtljak“. 16.45 Pota sodobne medicine. 17.20 Obiski naših solistov. 18.05 V terek nasvidenje! 18.35 Lahke note. 19.40 Minute z ansambлом Deča Žurja. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.30 Od premiere do premiere. 21.30 Zvočne kaskade. 22.20 Koncertantna glasba za harmoniko. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Popevke se vrstijo.

SREDA, 31. MARCA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Neravni pogovori. 9.25 Zapijmo pesem. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Urednikov dnevnik. 12.10 Opoldanski koncert lahko glasbe. 12.30 Kmetijski nasveti – dr. Andrej Šalehar: Pitanje praščev. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Ob izviri ljudske glasbene umetnosti. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Loto vrtljak“. 16.45 Naš podlistek. 17.20 Iz repertoarja Komornega zbora RTV Ljubljana. 18.05 Po poteh odločanja. 18.35 Instrumenti v ritmu. 19.40 Minute z ansambлом Silva Stingla. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Koncert iz naše studia. 22.20 S festivalov jaza. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe.

vsak četrtek DOLENJSKI LIST

KAKO POMAGATI BOLNIM IN STAREJŠIM?

O zadevah upokojencev in starejših ljudi so se pogovorili na nedavnem posvetu, kiga je sklicala občinska konferenca SZDL Kočevje. Razpravljali so o možnostih za gradnjo doma oskrbovancev, o reševanju stanovanjskih zadev borcev in upokojencev in o obliki oskrbovanja pomoči potrebnim občanom na njihovem domu oziroma v stanovanju.

DELOVNI MLADINCI

Čeprav so osnovno organizacijo ZSM v obratu BPT v Loškem potoku na nedavni seji predsedstva občinske konference ZSM kritizirali, da ni več tako delovna, kot je bila prej, se mladinci iz BPT s tem ne strinjajo. V prvih treh mesecih letos so mladinci iz BPT organizirali predavanje o vzponu na Makalu, strelsko tekmovalje in proslavo ob dnevu žena; sodelovali pa so tudi pri proslavi Prešernovega dne in organizaciji krajevnega tekmovalja v smučanju. Organizacija ima že izdelan delovni program za vse leto in po njem tudi delajo.

Od 7. do 21. marca so rodile: Frančiška Bohorč iz Presladora – deklico, Anica Matijašič iz Podvrha – Marino, Đurđica Gorički iz Samobora – Miroslava, Amalija Radelj iz Blance – Ivana, Ana Drobnič iz Cirkna – deklico, Bara Vapnar iz Kostanjka – deklico, Nada Dekanič iz Rakitja – Gorana, Anica Dekanič iz Kerestince – dečka, Rozalija Vidic iz Krškega – deklico, Mira Pirc iz Ravn – deklico, Marija Strgar s Sel – Jožeta, Marjetka Abram iz Krajnih brd – Janjo, Marica Juranko iz Srebrnjaka – Kristino, Cvetka Goljovsek iz Curodvca – Saša, Danijela Uršič iz Dobove – deklico, Marija Petrič – Male Doline – dečka, Marija Uršič iz Senovega – deklico, Maksimiljana Stanič iz Brezice – Vinka, Ivanka Mihelič iz Brezane – Majo, Dunja Petrokov iz Samobora – Marijo, Marija Divkovič iz Brezice – dečka, Ana Vlahovič iz Samobora – Lovorko, Đurđa Belak iz Samobora – dečka, Milena Agnič iz Brezice – dečka, Milena Drobež iz Krškega – Matejo, Terezija Srebrnjak iz Krške vasi – Marka, Fanika Noršič iz Vrhovčaka – deklico.

V BREŽIŠKI BOLNIŠNICI SO UMRLI: SOKLER Franc, kmet iz Stare vasi, star 76 let; UREK Marija, kmetovalka iz Presladora, stara 77 let; VALENČAK Franjo, upokojenec iz Javolja, star 68 let; GLAVAN Janez, kmetovalec iz Gorenje vasi, star 75 let.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 11. do 17. 3. 1976 so v novomeški porodnišnici rodile: Majda Krevs iz Mirne peči – Igorja, Šehzada Rahmanović iz Črnomlja – Jasmina, Ana Šalehar iz Gradišča – Matejo in Tomaza, Ema Kralj iz Krškega – Sabino, Ana Muc iz Pristoka – Branka, Vida Babič iz Vukove Gorice – Diano, Tatjana Breznikar iz Gornjega Gradišča – Darjo, Majda Metelko s Sel pri Ratežu – dečka, Slavica Perušič s Sel pri Otovcu – Malito, Ivica Crnič iz Dolnje Težke vode – Jožeta, Anica Kotar iz Črešnjevca – Jožeta, Dragica Muže iz Črnomlja – Jasmino, Darja Bartolj iz Lešnice – Tanjo, Jožica Jarkovič iz Drame – Jožeta, Martina Povše iz Klenovika – Igorja, Leposlava Džanič iz Gabrja – Gorana, Lučka Dreža iz Mokronoga – Mateja, Marija Veber iz Dolnjih Ponikev – Mitjo, Mira Blažina s Stražnega vrha – Jožeta, Jožica Zore iz Trebelnega – Tanjo, Ana Rožič iz Mavrlena – dečka, Slavka Erjavec s Sel pri Ratežu – deklico, Zora Zjazič iz Metlike – dečka, Anica Komljanec iz Malega Mraševa – deklico, Ana Korbar iz Orehovice – deklico, Sofija Radojčin iz Krškega – deklico, Marija Krznarič iz Metlike – deklico in Biserka Nemanič iz Metlike – Igorja. – ČESTITAMO!

F. S. FINŽGAR 37
PREROKOVANA

Sluga pa je odgovarjal na glas: „Matic tukaj me vprašuje, ali je nabor samo za tiste, ki so bili že vojniki. Da boste vedeli: za vse! Prav za vse je nabor.“

„Bog ve, čemu jim bomo. Takile sivi izgaranci,“ so godrnjali vse križem.

„Čemu?“ se je oglašil Trpinec. „Ali ne veste, da le stari voli potegnejo iz drage? Mladina je drla v sovražnika kot nora. Mi ga primemo drugače. No, Lah bo tepen, kot se mu še sanja ne.“

Tedaj zavpije natararica, ki je stala pri oknu: „Vojaki gredo!“ in steče ven.

Vsi so planili s sedežev, kot bi bil sovražnik pred durmi in se gnetli okrog oken. Kdor ni mogel videti, je šel ven pred hišo.

Po cesti mimo gostilne se je vila dolga vrsta voz. Kratki vozički z velikanskimi kolesi, kot jih še niso videli nikoli v teh krajih. Mahjni konjci so povešali glave in drobili drug za drugim. Na vozeh so sedeli vozniki: nekateri napravljeni po vojaško, drugi čisto drugače. Nekateri so imeli kučme, nekateri turške kape. Ženske so stele: eden, dva – trije – dvajset, trideset – in nič ni bilo konca. Večina voznikov se ni menila za ljudi. Gugali so z glavami, kakor so jih potresali vozovi po trdi cesti. Ali eden je vendar oživel, pridržal konja in zavpil: „Rakije!“

„Žejen je,“ so se spogledali ljudje in Matic je bil tisti, ki je planil z litrom k vozu in mu natočil. Ko je človek pil, je prijezdil mimo vojaka, ki je imel zvezde, potegnili izza škornjice junčekvo in udaril pivca po roki, da se mu je od bolečine povsesila, kozarec se je pa razbil: Matic je odrinil s konjem, da se je opotekel.

„Jojmene,“ je kriknilo nekaj žensk; vojak pa, ki je bil na konju, je kričal nerazumljive besede in jezdil dalje. Voz za vozom – še enkrat toliko, kot jih je že bilo – je drdral mimo ljudi, ki so kot okamenili stali molčali.

Ko je zagrnil zadnji voz oblak prahu, so se ljudje spogledali. Oči so iskale in vpraševale. In kajzar Luka je izpregovoril:

„Matic, ko bi bil jaz tak hrust, kot si ti, jaz bi ga bil s konja prekucnil, tistega napuhnjenega dedca.“

Ženske so se zasmejale.

„Pssst,“ je dvignil prst Petrin. „Luka, ti si vinski in ne veš, kaj govoriš, ko nisi bil vojak. To je disciplina! Kaj misliš, da je pri vojaki tako kot v Kozjem brdu? Le zapomni si, da jo bo ta trenar še skupil.“

„Kako?“ je vprašal Matic ves plašen.

„Drugi bodo večerjali, ta bo pa privezan.“

Krog Petrina se je nabirala gruča.

„Privezan, privezan, kaj se pravi privezan? Saj ni tele!“ se je spet vtikal Luka.

Petrin je pograbil malega Luka, zasukal mu je roke na hrbet in jih začel navijati kvišku. Luka je klel, ljudje so se tolkli ob kolena.

„Vidiš, takole bo privezan,“ ga je izpustil Petrin. „Možje, to je taka kazen, da ne more človek ne živeti ne umreti. Zakaj takemu se duša obrne narobe.“

„Norec, kako narobe?“ je iztegal in si ravnal roke Luka.

„Narobe; to se pravi: glava pada v noge in noge stopijo v glavo. Boga hvali, Luka, da si taka pokveka.“

„Pojdimo pit,“ je silil Matic, ki je še vedno držal liter v rokah in mu je bilo hipoma vse to

strašno neprijetno.

Ženske so se porazdelile v gruče pred hišami, nekaj ljudi se je porazkropilo proti domu, večina se je pa vrnila v krčmo.

Spočetka je bila nenavadna tihota. Ta in oni je potrkal s prazno steklenico ob mizo in klical pi-jajče. Prvi se je oglašil Klander:

„Le dajmo ga, jaz vem da ne bom nosil žlice na nabor!“

„Zakaj ne?“

„Ko pa pridem nazaj.“

„Ti? Če takega izpuste, koga naj potrdijo?“

„Ha, ha! Počen sem,“ je izustil Klander bahato.

Ljudje so se spogledali in zavist jim je šinila prek lic.

„No, Matic, le potiplji pas, ki me žuli že petnajst let. Danes pa pravim: Bodi zahvaljen, Bog, da me!“ Klander je dvignil kozarec in izpil do dna.

„Jaz imam kratki pogled! Primojstokrat, da ne razločim na deset korakov sovražnika od naše-ga,“ je začel Golej.

„Jaz sem bil trikrat zvržen, ker sem predebelih žil,“ je dokazoval Brumen in potegnul hlačnico, kot bi hotel takoj vsem pokazati nabrekli, plave vijuge na mečih.

In šlo je dalje od mize do mize in vsak je bil vesel, če je imel napako: že misel, da jo utegne imeti, mu je bila v tolažbo. Edini, ki ni zinil, je bil Matic. Hitro je pil, predse gledal in samo po strani prisluškoval ter nazadnje prvi izginil iz krčme.

„Je že ven; potrjen bom in ubit bom!“

Samo ta edina misel je šla z njim po strmini proti domu. In ko je prišel do laza, kjer je takrat ležal in očakoval Franco, ki je spremlja Blaža ob prvi mobilizaciji na kolodvor, se je ustavil, naslonil na krivo bukev, živo se spomnil tedanjih svojih misli, zakaj niso njega poklicali na vojsko, se bridko nasmehnil in dejal na glas: „Bog ve, čemu človek včasih sam sebi laže.“ In še enkrat se je

zasmejal, z glasom, ki je bil samemu Maticu tako tuj, da se ga je ustrašil, in je naglo odšel.

Blizu doma se je ustavil za leščevjem in pogledal pod oreh na tratino. Francka je bila tam, mali Maticek je poskušal zastaviti noge na njeno naročje, ob njej je sedela Jančarica, otroci so se igrali na travi.

„Takole je: ko sem začel živeti, pa mi pokažejo smrt.“ Streslo ga je in presunilo, da se mu ni dalo z mesta. Lomil je leskove mladike in jih trl med prsti, oči so bile kakor pribite na Francko in otroka, na tega in na tistega še bolj, ki ga še ni bilo, a so ga vendar že božale njegove misli. Počasi je izpustil strto mladje izmed prstov, roka je sama poiskala tobak in ogenj. Potegnul je razburjen, da so mu oblaki dima zakrili oči. Nato je stopil proti orehu.

Prvi ga je zagledal Jančarjev Janezek in zaklical: „Tlic, tlic – Matic!“ Obe ženi sta se naglo ozrli in prva je izpregovorila Jančarica:

„Dolg nauk je bil danes.“

Matic se je sklonil k otroku in ga podražil s prstom: „Buc, buc, buc.“ Maticek se mu je smejal in mahal z ročicami, mama pa ga je hvalila: „Glej, ate, kako že stoji!“

Francka je medtem opazovala moža. Nenavadno je bil rdeč v lice, oči so mu bile nekam zbegane in po vinu je zadihal. Nekaj neznanega, grenkega ji je stisnilo srce – prvič, odkar je bila žena.

Matic je legel poleg Francke na travo.

„Vojake smo gledali.“

„Kakšne?“ sta obe naglo vprašali.

„Nad Laha so šli.“ „Nad Laha?“

„Nam je že napovedal vojsko.“

„Marija, če sem pridejo!“ je vzkliknila Jančarica.

„U, saj se bomo branili,“ je miril Matic in vzel Maticka v naročje.

„Mi?“ je povzela žena. „S čim?“

„S puško! Sedaj gremo namreč vsi nadenj – do petdesetega leta.“

„Kriste, France, ne laži!“

„Biti moraš nezmotljiv...“

Da ji ni med našimi mehkiimi griči tekla zibel, lahko pri Nadjji Bregar spoznaš že po prvih izgovorjenih stavkih. Se mi zdi, da kaže to tudi njena zadržanost. Pristna Jeseničanka, presajena na dolenjska tla, ima že od prvega dne vsak dan opravka z ljudmi. V edini novomeški lekarni dela kot farmacevtski tehnik in pozna tudi tisto zajedljivo: „V Novem mestu imamo na vsakem vogalu gostilno, lekarno pa samo eno.“

Posebno te dni, ko sta se zaradi gripe dve običajni vrsti čakajočih v lekarni še podaljšali in ko so ljudje v vrstah še bolj nervozni, morajo biti tudi ljudje onkraj prodajnega pulta hudo potrpežljivi. Otroci jokajo materam v naročju. Precej ljudi gođrnja, da se jim mudi na avtobus, spet drugi zavija oči od bolečin, tretji kašlja, pa ne drži roke pred ustmi. Vse to prenašati najmanj šest ur, ob dežurnih dneh pa kar osemnajst zapovrstjo, res ni lahko.

Farmaceutski poklic je bil nekdanj izključno domena meščanskih deklet in zanj je bilo zanimanja več kot služb. „Danes je drugače,“ pravi Bregarjeva. Posebno na Dolenjskem in v Novem mestu je v lekarnah farmacevtskega kadra premalo. Kar je ljudi s to izobrazbo, delajo raje v tovarni zdravil, kjer ni dežurstva in ne opravka s strankami. Razen tega je ena sama lekarna tudi za zaposlene huda obreme-

nitev. Pri tem poklicu pa je razen stalne psihične obremenitve, ker moraš biti nezmotljiv, potreben tudi precejšen fizični napor. Ves čas stati na nogah ni niti najmanj prijetno.

Za nameček pas se razni „duhoviteži“ spravijo nad farmacevte še v nočnem času. Lahko verjameš, da dežurnemu ne gre na smeh, če ga pobalini zbudite ob dveh ponoči z zvoncem za nujne primere, ko pa pride na vrata, ni nikjer nikogar. Tudi ni lahko biti prijazen z možakom, ki diši ves po slivovki, pa pride ponoči s tri dni stari receptom po zdravila...

„Veste, kdaj mi je težko v službi? Kadar ob lepih pomladnih ali jesenskih dneh vidim skoz okno matere, ko gredo z otroki na sprehod, pa družine, ki se ob nedeljah dopoldne odpravljajo na izlet. Tudi za 1. maj, novo leto in druge take praznike ni prijetno biti v službi.“

Tovarišica Bregarjeva ima doma dva majhna otročka, zato ji ne gre zameriti, če bi bila rada več z njima. Čeravno ni ravno zgovorne sorte, sem jo vendarle izzvala, da mi je povedala, v čem vidi glavno razliko med Dolenjci in Gorenjci: „Vi ste bolj za življenje na veliko, mi smo pa sparovni...“ Pa je res! Poudarjam pa, da se je pri zadnjem stavku že nekam mehko, bi rekli, po dolenjsko zasmejala...

RIA BAČER

PADEL JE Z VLAKA

20. marca popoldne so med tiri blizu železniške postaje v Sevnici našli nezavestnega 15-letnega Marjana Umka iz Dedinje vasi pri Pišecah. Odpeljali so ga v bolnišnico, in ko se je ovedel, je povedal, kaj se mu je zgodilo:

Peljal se je z vlakom proti Brežicam. V Sevnici je gledal, ko so ljudje izstopali, pri tem pa je bil naslonjen na vrata. Vlak je odpeljal s postaje, vrata so se odprla in Marjan je padel ven. Dobil je hud pretres možgan, vendar je zdaj že zunaj življenjske nevarnosti.

Obilen sneg v začetku marca je zamedel tudi prve spomladanske cvetice. Da so zvončki in trobentice preživeli tudi pod debelo snežno odejo, je prišla pokazat učenka 4. razreda bršlinske osnovne šole Štefka Zoran iz Kamnja, ki je šopek nabrala 16. marca na poti v vinograd. (Foto: A. B.)

Lisice so napadle srne

Rešitev je prišla prepozno

Boj za obstanek v živalskem svetu je pozimi najmanj še enkrat trši kot poleti. V snegu in mrazu je težko za hrano, ki je neobhodna za življenje. Žrtve so običajno slabši, manj odporni, nežnejši. Prav v zadnjem visokem snegu smo bili priča napada lisic na srne.

Dve srnici, stari okoli leto dni, sta pri Ortneku klicali in tožili. Njuni glasovi so bili še najbolj podobni joku otroka. Ko nas je nekaj prišlo

VOLKOVI RAZTRGALI KOŠUTO

Iz Koprivnika proti Kočevju je po zadnjem sneženju prvič peljal avtobus 18. marca. Dan prej so to cesto dvakrat pluzili. Prej je potekal tu promet le s traktorjem, ki je vozil mleko.

Prav traktorist, ki je vozil mleko iz Koprivnika v Kočevje je 11. marca naletel na cesti 3 km od Koprivnika na tri volkove, ki so trgali košuto. Volkovi dolgo niso zbežali. Sele, ko je prišel traktor prav blizu, so bežali nekaj časa po cesti, nato pa se umaknili v sneg. Seveda so govorice o volkovih preplašile ljudi, ki po nepotrebnem niso osamljeni odhajali iz vasi.

PRIMOŽ: USTANOVILO GASILSKO DRUŠTVO

Konec februarja je bil na Primožu ustanovni občni zbor gasilske desetine v tej nerazviti krajevni skupnosti. Razveseljivo je, da je na zbor prišlo veliko število mladih, za aktivne gasilce se je priglasilo kar 25 občanov. Odločili so se ustanoviti štiri vaške trojke; zanje bi radi nabavili Tomosove motorne brizgalne.

ZAKAJ DRAŽJE OSEMENJEVANJE?

Na razširjeni seji sveta krajevene skupnosti Primož je bilo precej jeze, zakaj je osemenjevalna služba podražila osemenjevanje od 150 na 170 dinarjev. O tem namreč ni bilo govora na zboru delovnih ljudi in občanov 22. februarja, zato člani sveta krajevene skupnosti izražajo bojazen, da bo ta nenadna podražitev, ki ni bila v razpravi med ljudmi, še povečala število črnih pripustov. To bi bilo seveda le v škodo kmetijstva. Od pristojnih bi radi pojasnili.

K. Z.

Štirje mrtvi pri Družinski vasi

22. marca ob 15.10 se je pripetila ena najhujših prometnih nesreč v zadnjih mesecih. V zastavi 101 se je proti Gorenjski peljala skupina ljudi iz okolice Tesliča, zaposlena na Jezerskem in v Postojni. Avto je vozil 25-letni Ilija Jelič. Pri prehitevanju tovornjaka s prikolico na slabo preglednem ovinku pri Družinski vasi je prišlo do čelnega trčenja, ker je naproti pripeljal drug prikoličar z voznikom Josipom Gadskim iz Zagreba.

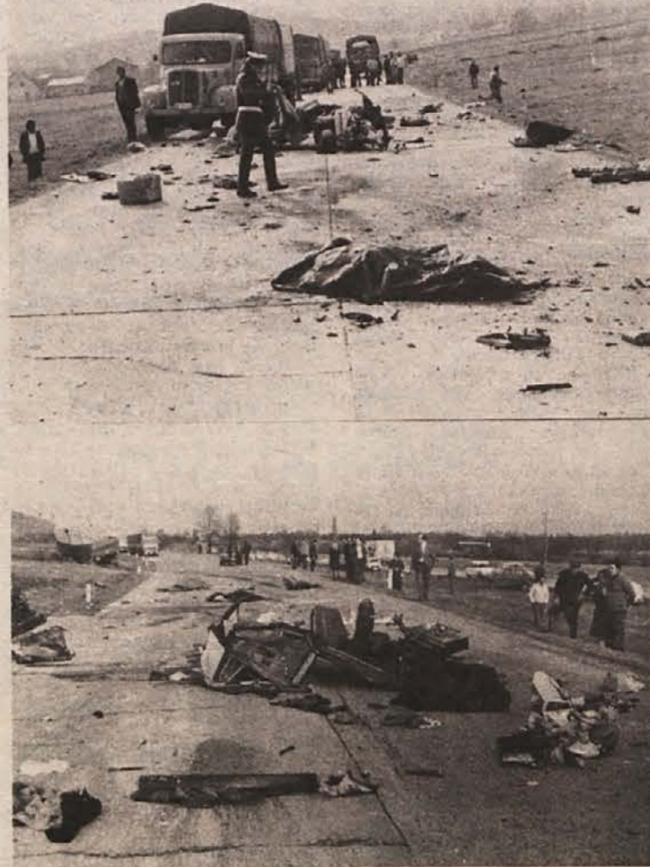
Pri silovitem trčenju je zastavo 101 odbilo še v prikolico tovornjaka z bjelovarsko registracijo, katerega je Jelič prehiteval. Pri karambolu so vsi potniki padli iz vozila, pri tem pa so bili na mestu mrtvi: voznik Ilija Jelič, 30-letni Jozo Tomič in njegovaj 28-letna žena Kata ter Peter Jelič, star 23 let. Razen tega so v bolnišnico odpeljali Vinka Čančarja in komaj leto

dni starega Zeljka Tomiča, katerega oče in mati sta bila mrtva. Manjše poškodbe ima tudi voznik Gadski.

Huda nesreča, do katere je prišlo zaradi nepravilnega prehi-

tevanja, je povzročila tudi za 90.000 dinarjev gmotne škode, promet pa je bil z magistrale za dve uri preusmerjen na vzporedno stransko cesto.

R. B.

TO JE BILA STOENKA. A od nje ni po trčenju v ponedeljek popoldne pri Družinski vasi takorekoč nič ostalo. Komisiji, pa tudi številnim radovednežem, se je nudil grozljiv prizor. (Foto: M. Sopčič)

V eni noči „zabunkali“ milijon

Vlomilec, ki je iz bršlinske trgovine odnesel 43.000 dinarjev, je bil čez dva dni suh

19. marca so pripravili 20-letnega Franca Pateta iz Potočne vasi, osumljenega vloma v bršlinsko združeno trgovino, kjer je izginilo 43.000 dinarjev. Fant pa je bil že dolgo pred aretacijo „suh ko poper“, kajti denar se ga ni prijel. Vs se, da je z družbo prvo noč pognal 10.000 din, medtem ko je 30.000 din tudi pri tatu izginilo.

Poročali smo, da je bilo v noči na 25. februar vlomljeno v bršlinsko trgovino, kamor je nekdo prišel skozi zadnja vrata in iz predala v pisarni odnesel 43.000 dinarjev. Ker je šef mislil, da gre za šalo, je tatvino javil

še čez dva dni, medtem pa so tudi že porabili in temeljito pospravili lokal, da so zabrisali vse sledove.

Kljub vsemu temu se je prej kot v enem mesecu vlomilec zrašel za zapahi. Franc Pate, ki je šele pred slabima dvema mesecema prišel iz zapora, ob aretaciji ni zanikal vploma. Povedal je, kako je prišel v noči v lokal in da se je iz malo odprtega premeta v pisarni kar zasvetil šop bankovcev, osvetljen od zunanje luči. Denarja sploh ni štel, ampak je kupček pobasal in izginil.

Zvečer se je izkazal zelo veliko dušnega. Povabil je družbo in

popival z njo po raznih lokalih od Dvora do Otočca. V neki gostilni so si naročili na primer 8 kg pečenke, pili so veliko in v eni noči zabunkali stari milijon. Toda ko je drugi dan Pate pogledal v žep, je našel v njem le še 1.100 dinarjev. Ali je ostalo veliko vsoto izgubil? Mu je denar kdo ukradel? S tem vprašanjem se preiskovalci še ukvarjajo.

MLADINA BO GRADILA VODOVOD

22. marca je bil sestanek komisije za mladinske delovne akcije pri OK ZSMS Črnomelj. Sprejeli so program za zvezne, republiške in občinske delovne akcije. Glavna občinska akcija bo gradnja vodovoda Jelševnik - Tušev dol. Po načrtih bi moral biti do 25. maja končan izkop jarkov, za kar bo potrebno okrog 1.900 delovnih ur.

Kako bo akcija tekla, so se v torek, 23. marca, pogovorili na zboru občanov vasi Tušev dol, na katerem so bili tudi predstavniki oddelka za gospodarstvo in finance pri črnomaljski občini, obrtnega komunalnega podjetja, vodstva KS Talčji vrh in OK ZSMS. Dogovorili so se tudi za udeležbo vaščanov pri tem, za kraj tako pomembnem delu.

Edina potomka

V času Franca Jožeta, ko je Avstro-ogrska gradila železniško progo Dunaj-Celje-Ljubljana-Trst, se je v Loko pri Zidanem mostu in Račico priselilo precej beneških Slovencev, ki so gradili železniške in cestne mostove. O njih so še dolgo pričali potomci s priimki Culetto, Bobbera, Pec, Lendaro, Negro ali Moro.

Od teh potomcev živi v Loki samo še Marija Culetto, poročena Pec. V Loko se je priselila leta 1893, v domače kraje pa se je vrnila le enkrat, tedaj, ko se je poročila z zidarjem Pecom. Sprva ni znala nič slovensko, a se je kmalu naučila. Zdaj pravi, da zna reči italijansko le še „buon giorno ali buona sera“, pa še to v terskem beneškem narečju, kajti njen rojstni kraj so Njivice v občini Brdo.

Marija Pec, ki šteje že 92 let, je še prav krepka. Lani je v Loki obirala celo hmelj. „Da laže kupim kakšno obleko,“ pravi. Sedem otrok je rodila; eden je umrl, šest pa jih je spravi-

la h kruhu. Zdaj ima že 14 vnukov in 4 pravnuke. Bolna ni bila nikoli, le neko zimo ji je spodrsnilo na ledu, da je padla in ležala mesec dni. Otroci so se odpravili po svetu in včasih gre k njim na oddih, kot pravi, najraje pozimi, saj poleti ima doma veliko dela.

STANKO SKOČIR

ROKOHITRC MED UČENCI

Prejšnji petek nas je obiskal rokohitrc Angelo Parma. Rekel je, da mu do sto manjka še dvaindvajset let in da je z rjani šahist Bruno Parma njegov nečak. Nato nam je pokazal razne rokohitske spretnosti, za nekatere pa je tudi razložil, kako se naredijo. Njegovemu početju smo se od srca nasmejali in ni nam bilo žal tistih pet dinarjev za vstopnino, saj se je rokohitrc zelo potrudil, da nam je pokazal spretnost svojih rok.

MILICA KOŠČAK

KJE DELATE, TO MI POVEJTE!

Žuljave so bile roke Mare Repiške in njeno čelo zorano kot kosi polja, razmetani med kamenjem, na katero je za minuto sedla, ko sta kravi, ki sta vlekli plug, prepoteni in slinastih gobcev obstali.

Vse življenje je izcedila v zemljo, izmzogalo ga je pet otrok, ki se kravatijo in belosrajčijo tam doli v mestu, kjer so tovarne, so otroški vrtci, velike trgovine in visoke hiše, da jo je vedno znova strah, ko se znajde v tej betonski džungli. Ljudje doli v mestu

so se ji zdeli grobi, pustji, brez življenja, navajenega poslušati ptičje petje, brez toplega vonja po sveže namolzenem mleku in zadaha po gnoju nekaj ur pred nevihto.

Potrkala je na sivo zelena velika vrata in od znotraj se je nekdo oglašil: „Ja!“

Sedla je in nekaj časa poslušala tipke pisalnega stroja, ko jo je nagovoril možki s kratko pristriženimi brki:

„Želite?“

„Dvainšestdeset let mi bo aprila. Ne jadikujem, toda

moči sem izčrpala, noge mi pešajo in sapa mi pohaja...“

„In kje delate, ženska?“

„Po možu, ki ga je raznesla granata med vojsko, sem prevzela kmetijo v Repičevi dragi. Otroci so odleteli sem dol. Malokdaj pridejo. Sonce me je našlo na polju, že zdavnaj ga ni bilo, ko sem prišla iz hleva. Tako vsak dan, vsa ta leta.“

„Vse lepo in prav, toda: kje delate, to mi povejte!“

Mara Repiška se je odvlekla k svoji bajti in v usesih so ji odzvanjale besede: „Toda: kje

delate, to mi povejte!“ Slišala je mukati lačni kravi in pod oknom sta se pogovarjala sosedo o kolih, ki jih bo treba staviti ob trte.

Mladi mož s kratko pristriženimi brki pa je zvečer v gostilni pripovedoval prijateljem o čudaški ženski, iščoči pravice, ki izhajajo z dela. Poudaril je, da ženska ni znala povedati drugega kot to, da je dvainšestdeset let svojega življenja posvetila zemlji.

„In to naj bo, dragi moji, delavka?“ TONI GAŠPERIČ

Pod tezo zapadlega snega je popustil veteran med kozolci v Regerčji vasi. Udrla se je streha in pokopala voz, ki je vedril pod kozolcem. (Foto: Markelj)